

T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

İSTANBUL KENT
ÜNİVERSİTESİ

GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ VE ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN
GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ:
İSTANBUL'DA BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖN LİSANS
ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: VOLKAN AKSOY

Öğrenci Numarası: 225011002

İstanbul-2023

T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ VE ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN
GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ:
İSTANBUL'DA BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖN LİSANS
ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: VOLKAN AKSOY

Öğrenci Numarası: 225011002

TEZ Danışmanı: Doç. Dr. Bülent DEMİR

İstanbul-2023

KABUL VE ONAY

Volkan AKSOY tarafından hazırlanan “Girişimciliğin Önemi ve Ön Lisans Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: İstanbul’da bir vakıf üniversitesi ön lisans öğrencileri üzerinde bir araştırma” adlı tez çalışmasının savunma tarihi 23.02.2023 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen jüri tarafından oy birliği /oy çokluğu ile İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Bilim Dalı Yüksek Lisans / Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Danışman

Doç. Dr. Bülent DEMİR

Üye

Dr.Öğr.Üyesi Serkan AKGÜN

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Murat SAĞBAŞ

İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun
..... tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

.....

Doç. Dr. Bülent DEMİR

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygu olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

VOLKAN AKSOY

ÖNSÖZ

Bireylerin başkalarına bağı kalmadan kendi kararlarını alarak geleceğini şekillendirme isteğı, ekonomik yönden kendi kendine yetebilmesi, kendi kendinin patronu olma ve yönetme isteğı, girişimci düşünmeyi sağlayarak, kişileri yaratıcılığa sevk etmekte ve potansiyel girişimcilerin motivasyonunda önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda günümüzde dünyadaki değişim ve gelişmeleri yakalamak için, inovatif düşünen, yaratıcı, vizyon ve misyon sahibi, öğrenmeye ve kendini geliştirmeye hevesli girişimciler büyük önem kazanmaktadır. Çünkü girişimciler dünyadaki ekonomik, sosyal ve kültürel değişimlere ayak uydurarak refah düzeyini yükselterek hayatın daha yaşanır kılınmasında önemli bir yere sahiptir. Literatür tarandığında "Beyin gücü" olarak da bilinen "entelektüel sermaye", genellikle gelecekteki büyüme ve üretkenlik için en önemli kaynak olarak anılmaktadır. Üniversiteler, entelektüel sermayenin depolandığı ve geliştirildiğı kurumlar olarak hizmet vererek bu konuda kilit bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda üniversiteler entelektüel sermayenin depolandığı ve geliştirildiğı birimler olarak çalışmamızın uygulama alanını oluşturmaktadır. Araştırmamızda, potansiyel girişimci özelliklere sahip olduğuna inandığımız üniversite ön lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu anlamda konunun teorik kısmı ile ilgili kitap, makale ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır. Çalışmanın alan araştırması kısmında İstanbul'da bir vakıf üniversitesi ön lisans programlarında öğrenim gören öğrencilere anket uygulaması yapılmıştır.

VOLKAN AKSOY

2023

İÇİNDEKİLER

BEYAN	II
ÖNSÖZ	III
TABLolar LİSTESİ	VII
ŞEKİLLER LİSTESİ	IX
ÖZET	X
ABSTRACT	XI
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: GİRİŞİMCİLİK KAVRAMINA GENEL BAKIŞ	4
1.1.Girişim/Girişimci/Girişimcilik Kavramları	4
1.1.1.Girişim Kavramı	4
1.1.2.Girişimci Kavramı.....	5
1.1.3.Girişimcilik Kavramı.....	6
1.2. Girişimci Ve Girişimcilikle İlgili Benzer Kavramlar.....	7
1.3.Girişimcilikle İlgili Klasik Görüşler	10
1.4.Kültür Ve Girişimcilik	18
1.4.1. Kültür Kavramının Tanımı Ve Boyutları	18
1.4.2. Kültürün Girişimciliğe Etkisi	19
1.5. Girişimcilik Kişiliğinin Oluşumunu Etkileyen Faktörler.....	20
1.5.1. Genel Faktörler	20
1.5.2. Ailenin Tesiri	21
1.5.3. Eğitimin Tesiri	21
1.5.4. Çevrenin Tesiri.....	22
BÖLÜM 2: TÜRKİYE’DE GİRİŞİMCİLİK FAALİYETLERİ.....	23
2.1. Türkiye’de Girişimcilik.....	23
2.2. Türkiye’de Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi	24
2.2.1. Osmanlı İmparatorluğunda Döneminde Girişimcilik.....	25
2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Girişimcilik.....	25
2.3.Türkiye’de Girişimciliğin Önündeki Engeller.....	30
2.3.1. Ekonomideki İstikrarsızlık	31
2.3.2. Bürokratik Handikaplar	31
2.3.3. Bilgi Yetersizliği.....	31
2.3.4. Özgüven Yetersizliği.....	32

2.4.Türkiye’de Girişimcilik Teşviki	32
2.4.1. Ekonomik Gelişme İçin Girişimcilik	33
2.4.2.Girişimciliğe Teşvik Etme.....	33
BÖLÜM 3: GİRİŞİMCİLİKTE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER VE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ	36
3.1.Girişimci Kişilik Özellikleri	36
3.1.1. Belirsizliğe Dayanma Yeteneği	36
3.1.2.Bağımsızlık İhtiyacı	37
3.1.3.Risk Alma	38
3.1.4.Yenilikçilik (Inovasyon).....	39
3.1.5.Başarma İhtiyacı	40
3.1.6.İnsanlarla İlişki	40
3.1.7.İçsel Kontrol	41
3.1.8.Yaratıcılık	41
3.2. Bireyde Girişimcilik Yönelimi Nasıl Ortaya Çıkar?.....	42
3.3.Girişimcilik Eğitimi	44
BÖLÜM 4: İSTANBUL’DA BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK ALAN ÇALIŞMASI.....	46
4.1.Araştırmanın Yapısal Planı.....	46
4.1.1. Çalışmanın Amacı.....	46
4.1.2.Örneklem	46
4.1.3.Çalışmanın Metodolojisi	46
4.2.Araştırma Modeli ve Hipotezler	47
4.2.1. Çalışmanın Modeli	47
4.2.2. Çalışmanın Hipotezleri.....	47
4.3.Anket Çalışması.....	48
4.4. Sonuçların Analizi.....	49
4.4.1. Güvenirlilik Analizi	49
4.5. Bulgular	49
4.6.Hipotezlerin Test Edilmesi	58
4.7. Hipotez Testi Sonuçları ve Yöntem.....	66
SONUÇ VE ÖNERİLER	68
KAYNAKÇA	74

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bulguları	49
Tablo 2: Öğrencilerin belirsizliğe tolerans boyutuna vermiş oldukları cevaplar	52
Tablo 3: Öğrencilerin bağımsızlık ihtiyacı alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar	52
Tablo 4: Öğrencilerin risk alma alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar	53
Tablo 5: Öğrencilerin yenilikçilik alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar	53
Tablo 6: Öğrencilerin başarıma ihtiyacı alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar	54
Tablo 7: Öğrencilerin insanlarla ilişki alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar	55
Tablo 8: Öğrencilerin içsel kontrol alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar	55
Tablo 9: Öğrencilerin yaratıcılık alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar	56
Tablo 10: Girişimcilik eğilimi ölçeği alt boyutlarına verilen cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma puanları	57
Tablo 11: Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu	58
Tablo 12: Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair bağımsız örneklem t testi tablosu	59
Tablo 13: Öğrencilerin kardeş sayıları ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik	59
Tablo 14: Öğrencilerin aile gelir seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu	60
Tablo 15: Öğrencilerin baba eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu	61
Tablo 16: Öğrencilerin anne eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu	62
Tablo 17: Öğrencilerin baba meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu	63

Tablo 18: Öğrencilerin anne meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu.....	64
Tablo 19: Öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşadığı yer ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu.....	64
Tablo 20: Girişimcilik eğilimi alt boyutları ilişkisinin Pearson Korelasyon analizi tablosu	65
Tablo 21: Girişimcilik eğilimi alt boyutları ilişkisinin Pearson Korelasyon analizi tablosu	65
Tablo 22: Kurulan 9 hipoteze ait uygulanan yöntem ve sonuçlar	66

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Kişide Girişimcilik Eğilimi Nasıl Oluşur?(Kaynak: Summer,1998,148 uyarlanmıştır)	42
Şekil 2: Ajzen'in Planlanmış Davranışlar Teorisi (Kaynak: Krueger ve Diğerleri, 2000,416)	43
Şekil 3: Shapero Ve Krueger Modeli (Kaynak: Krueger ve Diğerleri, 2000,416)	43
Şekil 4: Araştırma Modeli	47
Şekil 5: Öğrencilerin kardeş sayıları	50

ÖZET

GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ VE ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ: İSTANBUL'DA BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

VOLKAN AKSOY

Yüksek Lisans Tezi, İşletme Yönetimi Bölümü

Danışman: Doç. Dr. Bülent DEMİR

Ocak 2023, 78 Sayfa

Bugün yeni dünya düzeninde, girişimcilik kavramının toplumsal refahın sağlanmasında ve bölgeler arasındaki kalkınmanın dengelenmesindeki önemi giderek artmaktadır. Çevresel faktörlerdeki belirsizliklere rağmen inovasyon, karar verme, eleştirel ve yaratıcı düşünme ve riski göze alma gibi vasıflar taşıyan girişimciler modern uygarlığın gelişmesinde önemli bir yere sahiptirler. Bu bağlamda dünyadaki gelişme ve değişimleri takip edebilmek için ülkemiz gençlerinin girişimcilik potansiyelini arttırmaya yönelik çalışmalar yapılması önemlidir. Girişimcilik özelliklerinin kazanılmasında eğitim olmazsa olmazdır. Ancak eğitim alanındaki düzenlemelerle bugünün öğrencilerini yarının başarılı girişimcilerine dönüştürmemiz mümkün olabilir.

Bu çalışmamızın amacı da, İstanbul'da bir vakıf üniversitesi ön lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik seviyelerini belirlenmeye çalışılmıştır. Risk alma, yaratıcılık, yenilikçilik ve bağımsızlık gibi özellikler, kişinin potansiyelini belirlemek için önemli faktörler olarak kabul edilir. Bu özellikler, kişinin işe yarar ve önemli becerilerini gösterir ve onların potansiyelini belirlemekte kullanılabilir. Bu bağlamda ayrı bölümlerde öğrenim gören önlisans öğrencileri ile anketler yapılmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Üniversite, Girişimcilik Seviyesi, Girişimcilik Ölçeği

ABSTRACT

THE IMPORTANCE OF ENTREPRENEURSHIP AND DETERMINING THE ENTREPRENEURIAL TENDENCIES OF ASSOCIATE DEGREE STUDENTS: A RESEARCH ON ASSOCIATE DEGREE STUDENTS OF A FOUNDATION UNIVERSITY IN ISTANBUL

VOLKAN AKSOY

Master's Thesis, Department of Business Management

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Bülent DEMİR

January 2023, 78 Pages

Today, in the new world order, the concept of entrepreneurship is becoming increasingly important in ensuring social welfare and balancing development between regions. Despite the uncertainties in environmental factors, entrepreneurs with qualities such as innovation, decision-making, critical and creative thinking and risk-taking have an important place in the development of modern civilisation. In this context, it is important to carry out studies to increase the entrepreneurship potential of the youth of our country in order to follow the developments and changes in the world. Education is indispensable for the acquisition of entrepreneurial qualities. However, with the arrangements in the field of education, it may be possible to transform today's students into successful entrepreneurs of tomorrow.

The aim of this study is to determine the entrepreneurship levels of the students studying at the Vocational School of Health at the Foundation University. Characteristics such as risk-taking, creativity, innovation and independence are considered as important factors to determine one's potential. These characteristics show the useful and important skills of the person and can be used to determine their potential. In this context, questionnaires were conducted with associate degree students studying in different departments and the results were evaluated.

Keywords: Entrepreneur, University, Entrepreneurship Level, Entrepreneurship Scale

GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz pandemi sonrası dönemde, insanların daha rahat yaşama isteği ve daha fazla gelir ihtiyacı, bireyleri yüksek gelir getirdiği söylenen işler aramaya sevk etmiştir. Bu bağlamda herkes mevcut işinin yanına ek olarak yeni bir işe yönelmiştir. Başvurulan bu ek işler veya "yan işler" genellikle kişinin ilgi alanlarına ve becerilerine göre seçilmekte ve birincil işlerinde karşılanamayabilecek tutkularını veya hedeflerini takip etmeleri için bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde yeni iş fikirleri, yeni icatlar ve yeni hizmet konseptleri ile karşılaşmamız hemen hemen kaçınılmazdır. Dolayısıyla birçok insan kendi işini kurma ve fikirlerini gerçeğe dönüştürme arzusuna sahip olarak bir girişimde bulunmaktadır. Bu girişimler genellikle küçük ölçekli başlangıçlar olsa da, başarılı olmaları durumunda büyüyebilir ve gelecekte mal ve hizmet üreten büyük işletmelerin temelini oluştururlar. 20. yüzyılın sonları ve içinde bulunduğumuz 21. yüzyılda, insan merkezli kalkınma ve ilerleme modellerine doğru bir kayma yaşanmaktadır. İnsan merkezli kalkınma, yalnızca ekonomik büyümeye veya diğer ölçütlere odaklanmak yerine, insanların ihtiyaçlarına ve refahına öncelik veren bir kalkınma yaklaşımıdır. Bu durum, girişimciliği teşvik etmeye ve desteklemeye odaklanan yeni bir sektörün ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu değişim aynı zamanda insan faktörüne ve girişimciliğin kilit bir özellik olarak önemine odaklanan bir girişimcilik kültürünün gelişmesine de yol açmıştır. Toplumlar bu girişimci ruhu teşvik etmek için sistemler ve teşvikler oluşturmuş, hatta beyin transferi programları aracılığıyla bu özelliklere sahip bireyleri ithal etmiştir. Kalkınma ve girişimci insan tipi arasındaki ilişki, toplumlar girişimciliği teşvik etmeye ve desteklemeye çalıştıkça giderek daha önemli hale gelmiştir. Günümüzde girişimcilik ekonomilerin büyümesinde ve gelişmesinde güçlü bir rol oynamaktadır. Bu güç kaynağından yararlanmak için bir ülkedeki girişimcilik sistemi, girişimcilik politikası ve girişimcilik stratejisinin güvenilirliği büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda Türkiye'nin ekonomik gelişimine katkıda bulunması için üniversiteler ve araştırma merkezlerinde üretilen iş fikirlerini girişim haline dönüştürmek ve bunlardan yararlanmak önemlidir. Bu, ülkenin inovasyon potansiyelini kullanarak yeni ve özgün ürünler ve hizmetler üretebilmesine ve ekonomik büyümeye katkıda bulunmasına olanak tanır. Ayrıca, bu sayede üniversiteler ve araştırma merkezleri arasındaki işbirliği ve entegrasyon artar, böylece bilimsel araştırma ve teknolojik gelişmeler daha hızlı ve etkili bir şekilde işletmelere ve topluma uygulanabilir. Diğer yandan toplumsal refahın artırılması, işsizliğin azaltılması ve dengeli bir ekonomik kalkınma için kişilerin

girişimciliğe teşvik edilmesi gereklidir. Girişimcilik, yeni iş fikirleri ve işletmelerin oluşmasını sağlar, bu da istihdam yaratır ve ekonomiyi hareketlendirir. Ayrıca, girişimcilerin üretkenlik ve inovasyonları, ekonomik kalkınmanın temel taşlarından biridir. Bunun için özellikle yeni iş fikirlerinin uygulanması ve genç girişimcilerin teşvik edilmesi ekonomi için önemlidir. Bu sayede yenilikçi fikirler ortaya çıkar ve istihdam oluşur. Ayrıca, üniversiteler ile iş birliğine gidilerek genç girişimcilerin yeteneklerinin keşfedilmesi ve geliştirilmesi ekonominin büyümesine katkıda bulunur. Girişimcilik ve yöneticilik meziyetleri bulunan kişiler, işletmelerin başarısı ile birlikte çevrelerindeki ekonomik kalkınmaya da katkıda bulunurlar. Ülkemizin ekonomik gelişmesi için girişimcilik potansiyeline sahip insanların sahaya çıkarılması önemlidir. Bu nedenle, gerçek girişimcilik meziyetlerine sahip insanların sahaya çıkarılması için yolların araştırılması gerekmektedir (Müftüoğlu, 1993).

Bugün girişimciliğe gereken önemin verilmesi bakımından birçok yükseköğretim kurumunda girişimcilik dersleri okutulmaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin arttırılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı ise, her biri potansiyel birer girişimci adayı olan ön lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini saptamak, bu eğilimleri etkileyen faktörleri belirlemek ve bu faktörlerin bölümler arasında bir farklılık gösterip göstermediğini araştırmaktır. Böylece, mezun olacak ön lisans öğrencilerinin, girişimcilik özellikleri yönünden ne kadar yeterli olup olmadıkları incelenerek, girişimcilik eğilimlerinin gelişimine yönelik çözüm önerileri sunulmuştur. Çalışmamız dört ana bölüme dayanmaktadır. İlk bölüm, konunun genel hatlarını kapsayan bir giriş bildirisi. Birinci bölümde girişimcilik kavramı genel hatlarıyla incelenmiş, girişimci ve girişimcilikle ilgili benzer kavramlar açıklanmıştır. Girişimcilikle ilgili klasik görüşlere konuyla bağlantılı olarak kısaca değinilmiştir. Girişimciliğin önemine vurgu yapılarak, girişimciliğin kültür ile olan etkileşiminden, bunun yanı sıra girişimci kişiliğin oluşumuna etki eden faktörlerden bahsedilmektedir.

İkinci bölüm, Türkiye'de girişimcilik olgusunun ortaya çıkışını ve gelişimini tartışmaktadır. Ayrıca Türkiye'de girişimciliğin önündeki engellere değinilmekte ve bireyleri girişimci olmaya teşvik edebilecek yöntemlere odaklanılmıştır. Üçüncü bölümde ise çalışmanın birinci bölümünde bahsedilen girişimcilik kavramı ve girişimcilik eğilimi gösteren başarılı bir girişimcide olması gereken özelliklerden bahsedilmektedir. Çalışmamızın son bölümü olan dördüncü bölümde ise, Vakıf Üniversitesi ön lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini ölçmeye yönelik bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma kapsamında yüksekokulda öğrenim gören öğrencilere

girişimcilik eğilimlerini ölçmeye yönelik anket çalışması uygulanmıştır. Doldurulan anketlerin değerlendirilmesi yapılarak alan araştırması tamamlanmıştır. Sonuç bölümünde ise araştırmanın verileri ışığında ön lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerine dair son değerlendirme yapılarak önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM 1: GİRİŞİMCİLİK KAVRAMINA GENEL BAKIŞ

1.1.Girişim/Girişimci/Girişimcilik Kavramları

1.1.1.Girişim Kavramı

Genel bir ifadeyle girişimcilerin ticari faaliyetlerini gerçekleştirmek için kurdukları ekonomik birimlere “*girişim*” adı verilir. Başka bir tanıma göre girişim “belli bir unvanı, bir yeri, belli bir sermayesi ve belli bir organizasyonu olan ekonomik birimdir” (Parıltı ve Aydınlatan, 2008). Girişim ve işletme bir çok yerde aynı anlamda kullanılsa da birbirinden farklı olduğu bilinmelidir. Girişim, belli bir yasal, finansal, örgütsel ve ekonomik özelliklere sahip bir kuruluş olarak tanımlanır. Bu, girişimin özellikle yeni fikirleri hayata geçirmek, yenilikçi ürünler ve hizmetler yaratmak, işletmeleri büyütmek ve ekonomiyi genişletmek için cesaretli ve atılımcı bir şekilde hareket etmesi anlamına gelir. Satış mağazası ya da fabrika gibi hizmet veya mal üreten teknik birimlere ise işletme denir. Bu, işletmenin daha çok mevcut piyasalarda var olan ürünleri ve hizmetleri üretmek ve pazarlama amacına sahip olduğu anlamına gelir.

Girişim kavramı; “kar veya başka biçimlerde fayda sağlamak amacıyla, ücret karşılığında satmak için mal veya hizmet üretmek, ya da fonlar sağlamak üzere kurulan, hukuki ve finansal kişiliğe sahip, devamlı nitelikte bir örgüt” olarak tanımlanır (Tutar ve Küçük, 2003). Bu tanıma dayanarak girişimin özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

- Girişimin temel hedefi, kazanç ve yarar sağlamaktır.
- Girişim, belirli bir bedel karşılığında pazarlamak üzere ürün veya hizmet üretir.
- Girişimin üç ana fonksiyonu; üretim, satış ve bu iki fonksiyonun oluşabilmesi için gerekli para kaynağının sağlanmasıdır.
- Girişim hukuk açısından tüzel bir kişiliktir. Tüzel kişilik, sahiplerinden ayrı bir hukuki varlık olarak kabul edilir ve kendi haklarına, yükümlülüklerine ve varlığına sahiptir. Bu sayede girişim sahipleri, girişimin yürüttüğü çalışmalardan doğan yükümlülüklerden sorumlu tutulmaz.
- Girişim finansal açıdan bir birimdir. Kendine ait varlıkları, yani aktifleri ve bunların karşılığı olan borçları, yani pasifleri bulunur. Girişimin finansal kaynakları, öz kaynaklar (örneğin sahiplerin yatırımı) ve yabancı kaynaklar (örneğin bankalardan kredi) olabilir. Girişimin finansal performansı, aktif ve

pasifler arasındaki dengenin nasıl korunduğuna ve ne kadar kar elde edildiğine göre değerlendirilir.

- Girişim, srekliplik gösteren, insan ve materyalden oluşan bir organizasyondur. Bu anlamda girişim sürekli olarak pazarların ihtiyaını karşılamak ve fırsatları değerlendirmek için çalışır.

1.1.2.Girişimci Kavramı

Köken olarak Latince’de *intare* kökünden gelen girişimci kavramı, İngilizce’de enter (giriş) ve pre (ilk) kelime köklerinden gelmekte ve *entrepreneur* yani ilk girişen, başlayan anlamına gelmektedir.

İlk olarak Fransızcada ortaya çıkan girişimci konsepti, öncelikle araştırmacı, maceracı, hükümet alt yapı bağlantılarını kuran kişi, mimar ve tarım ile uğraşan insanlar için kullanılmıştır. Ancak zaman içinde, girişimci kavramı endüstri alanında risk alan veya riski hesaba katabilen sermayedarlar için de kullanılmaya başlanmıştır ve manası genişlemiştir. Günümüzde ise girişimciler, fikirlerini hayata geçirmek için gerekli sermayeyi kazanma, ürün ve hizmetleri pazarlama, işletme yönetimi ve çalışanların yönetimini yapma gibi işlemleri gerçekleştirirler.

Bir girişimci aynı zamanda "kaynaklar konusunda öngörüde bulunarak işi planlayan, insan kaynaklarını organize eden, girdileri işleyen ve ıktıları hedef kitlesinin tüketimi için karlılık yaratacak şekilde sunma yeteneğini gösteren kişi" olarak tanımlanabilir. Girişimciler böylece üretim faktörlerini (emek, teknoloji, sermaye ve doğal kaynaklar) analiz ederek ve en uygun teknolojik yöntem ve bilgilerle birleştirerek mal veya hizmet üretirler.

Bygrave ve Hofer girişimciyi, fırsatları algılayan ve işlerini bu fırsatlar doğrultusunda şekillendiren kişi olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlama, girişimcilik sürecinin fırsatların algılaması ve değerlendirilmesiyle başladığını vurgulamaktadır. Aynı şekilde, Hisrich ve Peters girişimciyi, kr arayışı içinde yeni bir iş girişimi başlatmak ve yürütmek için finansal ve kişiisel risk alan bir birey olarak tanımlamıştır. Bu tanımlama, girişimcinin kaynakları en etkili şekilde kullanarak büyük değer yaratmayı amaçladığını vurgulamaktadır. Bu tanımlar girişimciliğin kaynak yönetimi, fırsatların değerlendirilmesi ve örgütlenme açısından önemli olduğunu ifade etmektedir.

1.1.3.Girişimcilik Kavramı

Girişimcilik kavramının literatürde tek bir tanımının olmadığını görmekteyiz. Girişimcilik, potansiyel fırsatları algılama, tasarlama ve projelendirme, anlık projeler gerçekleştirme ve hayatı daha konforlu hale getirme çabası olarak tanımlanabilir (Bozkurt, 2000). Girişimciliğin tanımı konusunda çeşitli görüşler bulunmaktadır ve kesin bir tanıma ulaşılmamıştır. Girişimcilik birçok faktörü içerebilen bir kavramdır ve farklı araştırmacılar, farklı öğelerini vurgulamışlardır. Literatür incelemesi sonrası karşımıza çıkan girişimcilik tanımlamaları aşağıdaki gibi farklılıklar göstermektedir.

- Vesper'e göre girişimcilik yeni ve bağımsız işletmeler yaratmayı ifade etmektedir. Bu tanım girişimcilik sürecinin özellikle yeni işletmelerin kurulmasını ön plana çıkarmaktadır.
- Bird'e göre girişimcilik , bir işletme kurarak veya mevcut bir işletmeyi büyüterek değeri yaratma amacını taşıyan, kar amacı güden bir süreçtir (Naktiyok, 2004).
- Lonusbury'nin tanımına göre, girişimcilik fırsatların keşfedilmesi ve değerlendirilmesi için eşitsizlikleri tespit etme, alternatif üretim süreçlerini inceleme ve onları optimize etme sanatıdır (Naktiyok, 2004). Bu tanımda girişimcilik, fırsatların keşfedilmesi ve değerlendirilmesi için proaktif bir yaklaşımı vurgulanmaktadır ve bu fırsatların optimizasyonuna yönelik bir çaba içermektedir.
- Muzyka girişimciliğı, bireyler ve toplum için değeri yaratma, ekonomik fırsatlara cevap verme veya getirdiğı yeniliklerle ekonomik süreçte değışiklik yaratma süreci olarak tanımlamıştır (Naktiyok, 2004). Bu tanımda, Muzyka sektöründe girişimcilerin yaratıcılıklarını kullanarak, ekonomik fırsatları keşfedip, onları değerlendirmeye çalıştıkları ve bu sayede ekonomik süreçte değışiklik yaratabileceklerini vurgulamıştır.
- Coulter tarafından tanımlandığı şekliyle girişimcilik, finansal ve kişisel tatmin elde etmek için yeni ve benzersiz bir şey yaratma ve aynı zamanda finansal, sosyal ve psikolojik riskleri üstlenme eylemidir. Bir fikri başarılı bir girişime dönüştürmek için zaman ve çaba harcamayı içerir (Durukan, 2005).

1.2. Girişimci Ve Girişimcilikle İlgili Benzer Kavramlar

Sermayedar, işadamı, işveren, yönetici, teknisyen, teknokrat ve girişimci birbiriyle ilişkili kavramlardır, ancak ekonomide farklı anlamları ve rolleri vardır. Sermayedar, fabrikalar ve arazi gibi üretim araçlarına sahip olan ve bunları kontrol eden ve kar elde etmek için kullanan kişidir. İş adamı, kar elde etmek amacıyla mal veya hizmet alıp satmak gibi ticari veya endüstriyel faaliyetlerde bulunan kişidir. İşveren, işçileri işe alan ve onlara ödeme yapan bir kişi veya kuruluştur. Yönetici, başkalarının çalışmalarını planlama, organize etme ve denetleme dahil olmak üzere bir işletme veya kuruluşun günlük faaliyetlerinden sorumlu olan kişidir. Teknisyen, mühendislik veya elektronik gibi belirli bir ticaret veya meslekte yetenekli olan ve bu bilgiyi ekipmanı onarmak veya bakımını yapmak ya da teknik sorunları çözmek için kullanan kişidir. Teknokrat, bilim veya teknoloji gibi belirli bir alanda uzman olan ve bu bilgiyi karar vermek veya başkalarına tavsiyelerde bulunmak için kullanan kişidir. Girişimci, kâr elde etmek amacıyla yeni bir iş girişimi başlatan ve yöneten kişidir. Bu kavramların birbirini dışlamadığını ve bir bireyin birden fazla role sahip olabileceğini unutmamak gerekir.

• Sermayedar (kapitalist)-Girişimci Ayrımı

Girişimcilik, yeni bir iş girişimi yaratma, geliştirme ve yönetme sürecidir ve para sahipliğinden farklıdır. Girişimcilik, piyasaya yeni ürünler, hizmetler veya üretim teknikleri sunmak için fırsatları belirlemek, değer yaratmak ve risk almakla ilgilidir. Vizyon, yaratıcılık ve değişen koşullara uyum sağlama becerisi gerektirir.

Girişimcilik mutlaka büyük miktarda sermaye gerektirmez, çünkü birçok girişimci sınırlı kaynaklarla işlerini başlatabilir ve büyütebilir. Bu girişimciler, işlerini başlatmak ve büyütmek için tasarruf ve kişisel kredi gibi kendi kaynaklarına güvendikleri için genellikle "önyüklemeli girişimciler" (bootstrap entrepreneurs) olarak adlandırılırlar.

Bununla birlikte, sermayeye erişim bir işletmenin başarısında önemli bir faktör olabilir ve yeterli sermayeye sahip olmayan potansiyel girişimciler işlerini başlatma ve büyütmek konusunda daha fazla zorluklarla karşılaşabilir. Bu nedenle potansiyel girişimciler, girişimcilik becerilerine sahip ancak yeterli sermayesi olmayan kişiler olarak tanımlanmaktadır.

Özetle, para; iş ve girişimciliğin önemli bir yönü olmakla birlikte, başarının tek belirleyicisi değildir. Girişimcilik bir zihniyet, bir düşünme ve hareket etme biçimidir ve mali durumu ne olursa olsun doğru becerilere, zihniyete ve vizyona sahip herkes tarafından uygulanabilir (Durukan, 2005).

Uygulamada, "kapitalist" ve "girişimci" terimlerinin birbirinin yerine kullanılması yaygındır, çünkü her ikisi de iş girişimlerinin yaratılması ve yönetilmesiyle ilgilidir. Ancak bu iki kavram arasında önemli farklar vardır. Bir kapitalist, fabrikalar ve arazi gibi üretim araçlarına sahip olan ve bunları kontrol eden ve kar elde etmek için kullanan kişidir. Mevcut işletmelere yatırım yapabilirler, ancak öncelikli odak noktaları yatırımlarının getirisini maksimize etmektir. Öte yandan girişimci, değer yaratmak ve kâr elde etmek amacıyla yeni bir iş girişimi başlatan ve yöneten kişidir. Girişimcilik risk almaya istekli olmayı, dinamik ve yaratıcı olmayı ve yeni fırsatların peşinden gitmeyi gerektirir. Girişimciler genellikle işletmenin kurucularıdır ve yenilik yapma ve yeni bir şey yaratma arzusuyla hareket ederler. Bir kapitalist aynı zamanda bir girişimci olabilirken, tüm kapitalistler bir girişimcinin niteliklerine sahip değildir. Kapitalistler, yeni ürün veya hizmetler geliştirmek için risk almak yerine, sabit bir yatırım getirisini sağlayan mevcut, istikrarlı işletmelere yatırım yapmayı tercih edebilirler. Ayrıca, kapitalistler yenilik yapma ve yeni başarıların peşinden koşma konusunda girişimcilerle aynı güdüye sahip olmayabilir. Her girişimcinin kendi kendini finanse etmediğini, girişimlerini başlatmak ve büyütmek için yatırımcıların (kapitalistler dahil) sermayesine de ihtiyaç duyabileceklerini unutmamak önemlidir.

- **İşveren/Girişimci Ayırımı**

Girişimci, işveren, patron kavramları sıklıkla karışırılır veya birbirlerinin yerine kullanılır ancak bunların farklı anlamları vardır. Girişimci, yeni bir iş girişimi yaratan ve yöneten, genellikle kâr peşinde finansal risk üstlenen kişidir. Yenilikçidirler ve pazardaki fırsatları yakalamak için azimlidirler. İşveren, kendileri için iş yapmaları amacıyla çalışanları işe alan bir kişi veya kuruluştur. Bir girişimci olabilirler, ancak büyük bir şirket veya devlet kurumu da olabilirler. Patron, başkalarının işlerini yöneten veya denetleyen kişidir. Bir girişimci, bir işveren veya bir kuruluş içinde bir yönetici olabilirler. Bu kavramların birbiriyle örtüşebileceğini ve bir kişi veya kuruluşun aynı anda hem girişimci, hem işveren, hem de patron, olabileceği söylenebilir.

- **Teknisyen/Teknokrat- Girişimci Ayırımı**

Bir girişimci ile bir teknisyen arasında yaptığınız ayırım, bir girişimcinin yeni fırsatlar yaratmaya odaklanırken, bir teknisyenin mevcut planları yürütmeye ve uygulamaya odaklanmasıdır. Bir girişimci genellikle ileri görüşlü ve vizyon sahibi, sürekli olarak yeni fırsatlar ve yenilik yolları arayan biri olarak tanımlanır. Büyüme ve başarı potansiyeli tarafından yönlendirilirler ve bunu başarmak için risk almaya isteklidirler. Öte yandan, bir teknisyen belirli bir alanda yetenekli olan ve bilgilerini pratik görevlere uygulayabilen

kişidir. Bugüne odaklanırlar ve genellikle işleri doğru ve verimli bir şekilde yapmakla daha çok ilgilenirler.

Bir girişimci daha küresel bir vizyona sahiptir, yani büyük resmi görür ve geleceği düşünür, bir teknisyen ise ayrıntılara, bugüne odaklanır ve görevin doğru şekilde yerine getirilmesiyle daha fazla ilgilenir. Girişimci hayal kuran kişidir, teknisyen ise bu hayalleri gerçekleştiren kişidir. Girişimci yaratan kişidir, teknisyen ise uygulayan kişidir (Gerber, 2003).

- **Yönetici- Girişimci Ayırımı**

Girişimcilik ile karıştırılan bir kavram ise yöneticiliktir. Girişimcilik kavramının yerine; yönetici, fabrika yöneticisi ve şirket yöneticisi gibi unvanlar kullanılmaktadır. Ancak yönetici kavramının esasına bakıldığında “yönetim işini kendilerine meslek edinerek işletmenin sahibi haline gelmeden girişimcinin yaptığı işi yapan ve bu hizmetleri karşılığında ücret alan kişilerdir” (Koçel, 2005).

Girişimciler ve profesyonel yöneticilerin her ikisi de işletmeleri yönetmek ve büyütmeyle ilgilidir, ancak farklı rolleri ve sorumlulukları vardır. Girişimci, değer yaratmak ve kâr elde etmek amacıyla yeni bir iş girişimi başlatan ve yöneten kişidir. Girişimciler genellikle işletmenin kurucularıdır ve yenilik yapma ve yeni bir şey yaratma arzusuyla hareket ederler. Fırsatları belirlemekten, bir iş planı geliştirmekten, sermaye toplamaktan ve vizyonlarını uygulamak için bir ekip oluşturmaktan sorumludurlar. Girişimciler genellikle risk almaya, dinamik ve yaratıcı olmaya ve yeni fırsatların peşinden gitmeye isteklidir. Öte yandan profesyonel bir yönetici, bir işletmenin veya kuruluşun günlük operasyonlarından sorumlu olan kişidir. Genellikle şirket sahibi veya yönetim kurulu tarafından şirketin kaynaklarını yönetmek ve belirli amaç ve hedeflere ulaşmak için işe alınırlar. Profesyonel yöneticiler başkalarının işlerini planlamak, organize etmek ve denetlemekten sorumludur ve genellikle şirketin verimli ve etkili bir şekilde çalışmasını sağlamaktan sorumludurlar. Şirketin hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacak politika ve prosedürlerin uygulanmasına odaklanma eğilimindedirler. Hem girişimciler hem de profesyonel yöneticiler iş yaratma ve yönetme süreçlerine dahil olsalar da farklı rol ve sorumlulukları vardır. Girişimciler yeni ve yenilikçi bir şeyler yaratmaya odaklanırken, profesyonel yöneticiler mevcut işletmeleri yönetmeye ve büyütmeye odaklanır. Girişimciler genellikle risk almaya, dinamik ve yaratıcı olmaya istekliken, profesyonel yöneticiler daha riskten kaçınma ve belirli amaç ve hedeflere ulaşmaya odaklanma eğilimindedir.

1.3.Girişimcilikle İlgili Klasik Görüşler

Girişimciliğe ilişkin görüşler iki ana yaklaşım tarafından şekillendirilmiştir: ekonomik yaklaşım ve eğitim yaklaşımı. Girişimciliğe ekonomik yaklaşım, girişimcileri kendileri ve başkaları için değer yaratmak üzere piyasa fırsatlarını belirleyen ve bunlardan yararlanan bireyler olarak görür. Bu yaklaşım, girişimcilerin ekonomik büyüme ve inovasyondaki rolünü vurgular ve piyasa koşulları, rekabet ve hükümet politikaları gibi girişimcilerin davranışlarını etkileyen faktörlere odaklanır. Girişimciliğe eğitimsel yaklaşım ise girişimciliği eğitim ve öğretim yoluyla öğretilen ve geliştirilebilen öğrenilmiş bir davranış olarak görür. Bu yaklaşım, girişimciliğin teşvik edilmesinde eğitim ve öğretim programlarının rolünü vurgular ve girişimcilerin başarılı olmak için ihtiyaç duydukları liderlik, sorun çözme ve stratejik düşünme gibi beceri ve bilgilere odaklanır. Her iki yaklaşım da girişimciliğe ilişkin görüşlerin şekillenmesine katkıda bulunmuş ve girişimciliği destekleyen politikaların, programların ve araştırmaların geliştirilmesinde etkili olmuştur. Ekonomik yaklaşım çevrenin ve girişimciler için mevcut fırsatların önemini vurgularken, eğitim yaklaşımı girişimcilerin beceri ve bilgilerinin önemini vurgulamaktadır.

Girişimcilik üzerine ekonomi okulu, girişimcilerin ekonomideki rolünü ve davranışlarını açıklamaya çalışan çeşitli yaklaşımlar geliştirmiştir. İlk yaklaşım olan gelir dağılımı yaklaşımı, girişimciliği bir üretim faktörü olarak görür ve girişimcilerin ekonomideki gelir dağılımına nasıl katkıda bulunduğunu inceler. İkinci yaklaşım olan piyasa süreci yaklaşımı, girişimciler ve piyasa arasındaki dinamik etkileşimlere odaklanır. Girişimcilerin piyasa fırsatlarını belirleme ve kullanmadaki ve piyasa rekabetini ve inovasyonu yönlendirmedeki rolünü vurgular. Üçüncü yaklaşım olan inovasyon yaklaşımı, girişimcilerin yaratıcı yıkım araçları olarak rolünü vurgular. Joseph Schumpeter tarafından geliştirilen bu yaklaşım, girişimcilerin mevcut piyasaları bozan ve yeni piyasalar yaratan yeni ürünler, teknolojiler ve iş modelleri sunarak ekonomik büyümeyi yönlendirdiğini savunur. Dördüncü yaklaşım olan girişimci ve firma arasındaki ilişki, girişimcilerin nasıl karar aldıklarını, firmaları ve çevreleriyle nasıl etkileşime girdiklerini inceler. Bu yaklaşım girişimcilerin motivasyonlarına, algılarına ve stratejik tercihlerine odaklanır. Bu dört yaklaşım birbirini dışlamaz, girişimciliğin karmaşıklığını anlamak için birlikte kullanılabilirler (Casson, 1990). Aşağıda bu yaklaşımları öne süren bilim adamlarının görüşlerine yer verilmektedir.

"Girişimci" kelimesi Fransızca "entreprendre" kelimesinden gelmektedir ve "üstlenmek" anlamına gelmektedir. Orta Çağ'da girişimci kavramı, risk alan ve bir şeyler yaparak bir

şeyler elde etmeye çalışan bireyleri tanımlamak için kullanılıyordu. Bu kavram genellikle savaşlarda hayatlarını riske atan savaşçılar için kullanılırdı ve tehlikeli bir görevi üstlenme fikriyle ilişkilendirilirdi. 16. yüzyıl boyunca, girişimci kavramı savaşçı kesimden uzaklaşmaya başladı ve bunun yerine Fransız Krallığı ile sabit fiyatlı sözleşmeler yapan büyük ölçekli işletmelere atıfta bulunmak için kullanılmaya başlandı. Bunlar, büyük ölçekli ticari ve endüstriyel faaliyetlerde bulunan ve Fransız hükümetine mal ve hizmet sağlamaktan sorumlu olan bireylerdi. Girişimcilik kavramı 18. ve 19. yüzyıllarda ekonomik kalkınma ve zenginlik yaratma ile ilişkilendirilmeye başlandı. Fransız ekonomist Jean-Baptiste Say, girişimciyi bir iş girişimini organize eden, yöneten ve risklerini üstlenen kişi olarak tanımlayan ilk kişilerden biriydi.

Özetle, girişimcilik kavramı, savaşçılara atıfta bulunduğu Orta Çağ'dan, büyük ölçekli işletmelere atıfta bulunduğu erken modern döneme ve son olarak ekonomik kalkınma ve zenginlik yaratma ile ilişkilendirilmeye başlandığı 18. ve 19. yüzyıla kadar zaman içinde gelişmiştir.

Girişimcilikte risk kavramı ilk olarak 17. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Girişimciler, belirli bir hizmeti yerine getirmek veya belirli ürünleri sağlamak için hükümetle sözleşme yapan bireyler olarak görülüyordu. Bu sözleşmelerdeki fiyatlar sabit olduğu için, girişimciler faaliyetleri sonucunda potansiyel olarak zarar edebilirlerdi. Rekabetçi bir piyasada, herhangi bir birey üretim faktörlerini satın alabilir ve daha yüksek bir sonuç elde etmek için bunları üretim için kullanılabilir hale getirebilir. Serbest giriş ve çıkışın olduğu ve ölçek ekonomilerinin olmadığı bir durumda, üreticiler arasındaki rekabet uzun vadede sıfır kazançlı bir ekonomik düzenle sonuçlanacaktır. Bu senaryoda, bir girişimciye ihtiyaç yoktur. Ancak gerçekte çevre her zaman öngörülebilir ve durağan değildir. Çevresel koşulların öngörülemezliği, risk ve belirsizlik unsurlarını da beraberinde getirir ki bu da girişimciliğin ortaya çıkış nedenidir. Girişimciler, potansiyel karlar elde etmek için bir iş kurmak ve yürütmekle ilişkili bu riskleri ve belirsizlikleri üstlenmeye isteklidirler. Onları sadece ücret ya da kira (sabit gelir) peşinde koşan diğer bireylerden ayıran da budur. Özetle, girişimcilikte risk kavramı, girişimcilerin hükümetle sözleşme yapan bireyler olarak görüldüğü 17. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Çevresel koşulların öngörülemezliği, girişimcileri diğerlerinden ayıran ve girişimcilik kavramının gerekli olmasının nedeni olan risk ve belirsizlik unsurlarını beraberinde getirmiştir (Casson, 1990).

John Law bu dönemde hükümetle bu türden sözleşme yapan girişimcilerden biridir ve Fransız hükümeti için birçok önemli binanın inşasını gerçekleştirmiştir. Law'un çalışmalarından yararlanan Richard Cantillon, 1755 yılında yayınlanan "Essai sur la

nature du commerce en général" (Genel Olarak Ticaretin Doğası Üzerine Deneme) adlı kitabında girişimci kavramını kullanan ilk kişi olmuştur. Cantillon girişimcileri, belirsiz getirileri üstlenen ve maliyetlerin bilindiği koşullar altında ihtiyat ve özgüvenle hareket eden bireyler olarak görüyordu. Ayrıca girişimcilerin yeni ürün ve teknikler ortaya koyarak ve başkalarının almak istemediği riskleri alarak ekonomik büyümeyi sağlamadaki rolünü vurgulamıştır.

Sonuç olarak Cantillon, girişimci terimini ilk kullananlardan biri olarak kabul edilir ve çalışmaları, kavramın ve girişimcilerin ekonomideki rolünün anlaşılmasını şekillendirmeye yardımcı olmuştur. John Law ve Cantillon'un çalışmaları, Girişimciliğin ekonomik düşüncede bir disiplin olarak gelişmesinin temelini oluşturmuştur (Hisrich ve Peters, 1989).

Richard Cantillon, girişimcilik kavramının resmi teorik kullanımı üzerine yaptığı çalışmalarda özellikle belirsizlik kavramına vurgu yapmıştır. 18. yüzyılın ortalarında girişimcilik kavramı Bernard F. De Belidor ve Richard Cantillon tarafından, yüksek satış fiyatlarından yararlanan ve aynı zamanda belirsizlikler nedeniyle fiyatları aşan maliyetlerle karşılaşan bir bireyi tanımlamak için kullanılmıştır. Cantillon'a göre, eğer bir birey emeğini kiraya vermiyorsa veya ücret karşılığında çalışmıyorsa, o zaman bir girişimcidir. Cantillon'a göre girişimci bireyler ile ücret karşılığı çalışanlar arasındaki önemli fark, girişimci bireylerin belirsiz ortamlarda kendileri için çalışmalarıdır. Cantillon'a göre spekülatif bir tüccar, gelecekte kendileri için bilinmeyen veya belirsiz olan piyasa koşulları altında faaliyet gösterir (Bull ve Thomas, 1995).

Cantillon'un girişimci kavramı, belirsiz koşullara sahip bir piyasada kar elde etmek için risk üstlenen bir bireydir. Zenginliği topraktan gelen olarak tanımlar ve ekonomideki bireyleri üç gruba ayırır: mali açıdan bağımsız toprak sahipleri, piyasa dalgalanmalarından kar elde etmek için risk alan girişimciler ve emeklerini kiraya verenler. Cantillon'a göre girişimci, mutlaka bir yenilikçi ya da değişimi başlatan kişi değil, daha ziyade piyasada malları belirli fiyatlardan alıp belirsiz fiyat ve koşullarda satarak faaliyet gösteren kişidir. Girişimcinin rolünü tanımlamak için kar-risk teorisini kullanır (Jennings, 1993).

Francois Quesnay, tarımın tüm zenginliğin kaynağı olduğuna ve devletin ekonomiye müdahalesinin en aza indirilmesi gerektiğine inanan bir grup ekonomist olan 18. yüzyıl Fizyokratların liderlerinden biridir. Quesnay girişimciliği, kendisi için en iyi kârı elde etmek amacıyla ekonomik açıdan en uygun mal ve hizmetleri üretmek için toprak, emek ve sermaye gibi ekonomik faktörleri birleştirme yeteneği olarak tanımlamıştır.

Girişimcilerin, kaynakları verimli bir şekilde tahsis edebildikleri ve yeni ürünler ve pazarlar yaratabildikleri için ekonomik büyüme ve refahın anahtarı olduğuna inanıyordu. Ayrıca, kavramın önemli bir yönü olan belirsizlik ve riskle yüzleşmede girişimciliğin rolünü vurgulamıştır.

Jean-Baptiste Say, girişimciyi yeni bir sonuç yaratmak ve sorunları çözmek için toprak, emek ve sermaye gibi üretim faktörlerini bir araya getiren ve koordine eden kişi olarak tanımlamıştır. Say'ın girişimcilik görüşü, pazar yaratma ve belirsizlikle yüzleşme gibi daha geniş ekonomik faktörlerden ziyade bireyin üretimi organize etme ve yönetme becerisine odaklandığı için Quesnay'inkinden daha dardır (Jennings, 1993).

Girişimcilik kavramı, Fransız ekonomi literatüründeki kullanımına kıyasla İngiliz ve Amerikan ekonomi düşüncesinde farklı ifade edilmiştir. Adam Smith'in 1776 yılında yayınlanan "Ulusların Zenginliği" adlı kitabı, girişimcilik kavramını kapitalist anlayış bağlamında ortaya koyan eser olarak kabul edilir. Smith, kapitalistleri toprak, emek ve sermaye gibi temel üretim kaynaklarına sahip olan ve bunları yöneten kişiler olarak tanımlar ve kapitalistlerin arkasındaki motivasyonun gelir elde etmek olduğunu belirtir. İşletmelerin elde ettiği kârı, izledikleri yönün karşılığı olarak görür. Bu da girişimcilerin işlevini sermaye sahiplerinin işleviyle eşitler. Smith'in çalışması klasik kapitalist ekonomi teorisinin temel taşlarından biri olarak kabul edilmektedir (Kent, 1984).

İngiliz ekonomist Alfred Marshall (1842-1924), girişimcileri veya işletme sahiplerini, kâr elde etmek amacıyla üretken kaynakları organize etme ve yönetme riskini üstlenmeye istekli kişiler olarak tanımlar. Girişimcileri, yenilik yapabildikleri ve değişen piyasa koşullarına uyum sağlayabildikleri için ekonomik büyüme ve kalkınmanın arkasındaki kilit itici güç olarak görmüştür. Marshall ayrıca girişimcilerin sadece kâr elde etme arzusuyla değil, aynı zamanda yeni ürün ve hizmetler yaratma ve başkalarının yaşamlarını iyileştirme arzusuyla da motive olduklarını kabul etmiştir (Chell vd., 1991).

Joseph Schumpeter, 1910 tarihli "Ekonomik Kalkınma Teorisi" adlı eserinde, girişimcilerin işletmeleri veya işleri yönetenlerden farklı olduğunu ve bu nedenle ekonomide zenginliğin yaratılması ve dağıtılmasında önemli aktörler olduklarını savunur. Girişimcilerin yenilik yaparak piyasada yeni talepler yarattığını, bunun da mevcut piyasayı bozarak yeni bir yapının oluşmasına yol açtığını belirtir. Schumpeter bu durumu "yaratıcı yıkım" olarak ifade eder. Dinamik bir süreci ifade eden bu kavram 20. yüzyılın büyük bir bölümünde hakim olmuştur (Long, 1983).

Schumpeter, girişimciliğin ve girişimcilerin ekonomik kalkınmada çok önemli bir rol oynadığına ve göz ardı edilemeyeceğine inanıyordu. Yeni ürünlerin, yeni üretim

yöntemlerinin ve yeni pazarların ortaya çıkması olarak tanımladığı inovasyonu ekonomik büyümenin arkasındaki itici güç olarak görmüştür. Girişimcileri bu süreçte kilit aktörler olarak görmüştür, çünkü bu yenilikleri uygulayarak yeni işletmeler kuran ve istihdam yaratanlar onlardır. Schumpeter, girişimcilerin sadece mevcut işletmeleri yöneten yöneticilerden farklı olduğunu ve mevcut piyasa yapısını bozma ve yeni talep yaratma yetenekleri sayesinde ekonomik büyümeyi sağlamaktan sorumlu olduklarını savunmuştur (Kirchoff, 1991).

Schumpeter hem girişimcilerin hem de yöneticilerin risk aldığına inanmakla birlikte, girişimcileri diğerlerinden ayıran temel faktörün yenilikçilik olduğunu savunmuştur. Ona göre girişimciler için en önemli sorun yeni fikirler bulmak ve bunları kullanmaktır. Yeni ürün ve hizmetler geliştirmek, üretim yöntemlerini iyileştirmek, yeni pazarlar keşfetmek, yeni arz kaynakları bulmak ve yeni örgütlenme biçimleri geliştirmek girişimciler için potansiyel alternatifler olarak sıralanmıştır. Schumpeter'in ekonomide yenilikçi bir güç olarak girişimciliğe bakış açısı benzersizdir ve çok ilgi çekmiştir. İlk çalışmalarında, bireysel girişimcinin kişisel yenilik arzusuyla hareket eden bir sanatçı veya vizyoner olarak rolünü vurgulamıştır. Ancak daha sonraki çalışmalarında, inovasyonun koordine edilmesi ve uygulanmasında büyük kuruluşların önemini vurgulamıştır. İnovasyonun ancak büyük bir organizasyon içinde etkili bir şekilde planlanıp yürütülebileceğine inanmış ve inovasyon sahibinin kişisel psikolojisinin "yaratıcı yıkım" sürecinde nasıl bir rol oynadığını vurgulamıştır. Schumpeter çalışmaları aracılığıyla girişimcilik çalışmalarına diğer teorilerde eksik olan sosyal ve tarihsel bir boyut katmaya çalışmıştır (Bull ve Willard, 1991).

Schumpeter'in keşif ve yenilik arasındaki ayrımı ve "yaratıcı yıkım" kavramı, uzun vadeli ekonomik kalkınma, iş çevrimlerinin oluşumu, piyasa yapısı ve firmaların büyümesi gibi çeşitli konularda tartışmalara yol açmıştır. Bazı akademisyenler Schumpeter'in çalışmalarını Darwinci evrimle de karşılaştırmıştır. Schumpeter'in konulara evrimsel bir bakış açısıyla yaklaştığını ve bu doğrultuda analizler yaptığını savunmaktadırlar. Evrimsel bir perspektiften bakıldığında, inovasyon genetik değişime eşdeğer bir varyasyon kaynağı olarak görülebilir. Bu eşdeğerlik, bir işletmede çalışan bir bireyin yeni bir yönetim uygulamasını veya teknolojiyi kullanma yeteneğinin değişmesi ve gelişmesinde de görülebilir. Bu anlayışta, yenilikçi firmalar rekabetçi bir ortamda yerleşik firmalarla rekabet etmektedir. Sanayi sektörü, bu mücadelenin gerçekleştiği bir çevre ortamı yaratır. İnovasyonun diğer firmalar tarafından benimsenmesi, başarılı inovasyonların rakipler tarafından tekrarlanması kolaylaştıran sosyal bir mekanizmadır.

Özetle, Schumpeter'in girişimcilere bakışı, yeni ürünler, üretim yöntemleri, pazarlar ve örgütsel yapılar gibi yeni kaynak ve fikir kombinasyonları ortaya koyarak ekonomik büyümeyi sağlayan bireyler oldukları yönündedir. Girişimciler, yerleşik işletmelerin başındaki kişiler olmakla sınırlı olmayıp, ekonomiye yenilik getiren herkes olabilir.

Schumpeter, yeni kombinasyonların yeni iş döngüleri aracılığıyla yaratılabileceğini savunur ve yeni bir işin kurulmasını girişimcilik işlevinin bir parçası olarak kabul eder. Organizasyonu sürdürmek ve kurmak için özel becerilerin gerekli olduğuna inanmaktadır. Temel nokta, ideal girişimcinin yeni kombinasyonlar gerçekleştiren genel yaratıcı bir sosyo-ekonomik birey olduğudur. Kısacası, ideal girişimci sadece organizasyonun kurucusu değil, aynı zamanda organizasyonun geliştiricisi ve ilerleticisidir (Kirchoff, 1991).

Harvey Leibenstein girişimcilik ve X-verimlilik teorisi üzerine yaptığı çalışmalarla tanınmaktadır. Leibstein 1968 yılında yayınladığı "Girişimcilik ve Kalkınma" adlı kitabında girişimcileri farklı pazarlardaki üretim faktörlerini başarılı bir şekilde bir araya getiren yöneticiler olarak gören bir girişimcilik teorisi ortaya koymuştur. Girişimcilerin iki farklı işlevi yerine getirdiğini savunur: maliyetleri kontrol etmek ve piyasayı koruyucu faaliyetler gerçekleştirmek. Ayrıca işletmeyi bir sistem, girişimciliği ise girişimcilerin çalıştığı tanımlayıcı bir yöntem olarak tanımlamaktadır. Leibenstein'a göre, belirsizliğe katlanan bireyler olarak girişimcilerin girişimsel alana mı yoksa yönetsel alana mı ait olduklarını belirlemek zordur ve girişimciliği iki sürece ayırır. Bunlardan ilki Schumpeter'in bahsettiği, inovasyona ve yeni ürün ve süreç kombinasyonlarına yol açan girişimcilik süreci, ikincisi ise geleneksel yollarla bir iş ya da işletme kuran yöneticilerin sürecidir. Ayrıca, iş geliştirme aşamalarına bağlı olarak değişmeyen statik bir iş kurma modeli benimser (Binks ve Vale, 1990).

Israel Kirzner, Avusturyalı ekonomist Ludwig von Mises'in insan davranışı anlayışına dayanan özgün girişimcilik teorisiyle tanınır. Mises'e göre, tüm insan eylemlerinde girişimci bir unsur mevcuttur. Mises ve Gunning'in izinden giden Kirzner, ekonomik girişimciliği, piyasa ekonomisi tanımının belirlediği koşullar altında piyasa davranışının insani yönünü (değerleme, karar verme ve belirsizlikle başa çıkma) yansıtan bir olgu olarak tanımlar. Teorik piyasa ekonomisi, özel mülkiyet, uzmanlaşma ve paranın bir değişim aracı olarak kullanılması gibi kavramlara dayanmaktadır. Buna ek olarak, Kirzner'in iş girişimciliği kavramı ideal bir tipin tanımlaması olarak tanımlanmaktadır. İdeal tipin sahip olması gereken özellikler macera, üretim faktörlerinin arz ve talebi

konusunda açık fikirli olma yeteneği, yenilikçi yetenekler, faktörleri yönetme yeteneği, belirsizlik ve risk alma istekliliği ve liderlik yetenekleridir (Chell vd., 1991).

Krizner'e göre girişimciler, kâr fırsatlarını tespit edebilen ve tekelci kazanç beklentisiyle motive olan bireylerdir. Bu motivasyon onları araştırma yapmaya ve yeni bilgiler edinmeye teşvik eder, bu da ekonominin inovasyon ve büyüme kapasitesini destekler. Krizner'in girişimciliğe bakış açısı, girişimciyi ekonomide istikrarı bozan bir güç olarak gören Schumpeter'inkinden farklıdır. Schumpeter, girişimcinin yeni ürün ve teknolojiler sunma ve mevcut piyasa yapılarını bozma rolünü vurgulamaktadır. Krizner ise girişimcilik süreçlerine, özellikle de kâr fırsatlarının belirlenmesine ve düşük fiyatlı ürün ve üretim faktörlerinin elde edilmesine vurgu yapar. Krizner'in bakış açısı Schumpeter'inkini tamamlayıcı niteliktedir ve birlikte girişimcinin ekonomideki rolünün daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlarlar.

Mark Casson, girişimcilik çalışmalarına ve girişimciliğin tanımıyla ilgili sorunlara önemli katkılarda bulunmuş bir ekonomisttir. Girişimciliği tanımlamak için iki yaklaşım önermiştir: işlevsel yaklaşım ve betimleyici yaklaşım. İşlevsel yaklaşım, girişimciyi girişimcilik faaliyeti işlevini yerine getiren bir birey olarak tanımlar. Bu yaklaşım, girişimcinin yasal statüsü veya başkalarıyla olan ilişkilerinden ziyade eylem ve faaliyetlerine odaklanmaktadır. Betimleyici yaklaşım ise girişimciyi yasal statüsüne, başkalarıyla olan ilişkilerine ve toplumdaki yerine göre tanımlar. Bu yaklaşım, girişimcinin eylem ve faaliyetlerinden ziyade özelliklerine ve niteliklerine odaklanır. Casson, girişimciliğin anlaşılmasında her iki yaklaşımın da önemli olduğunu ve kavramın kapsamlı bir şekilde anlaşılmasının hem işlevsel hem de tanımlayıcı yönlerinin dikkate alınmasını gerektirdiğini savunmaktadır. Ayrıca, girişimcilik kavramının bağlama bağlı olduğunu ve ortaya çıktığı belirli ekonomik, sosyal ve kültürel koşullar içinde incelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Binks ve Vale, 1990).

Casson'a göre, tanımlayıcı yaklaşım işlevsel yaklaşıma göre daha somuttur. Casson, girişimciliğin kapsamlı bir tanımının her iki yaklaşımın birleştirilmesi gerektirdiğini savunmaktadır. Girişimciyi, kıt kaynakların koordinasyonu konusunda sağlam ve rasyonel kararlar alma konusunda uzmanlaşmış bir birey olarak tanımlar. Casson'un girişimcilik anlayışı, girişimcileri üretim faktörlerini yeniden tahsis etme konusunda uzmanlaşmış ve ekonomiye katkıda bulunan bireyler olarak kabul etmesiyle karakterize edilir. Anlayışının bir diğer özelliği de belirsizlik koşulları altında hareket eden ve faaliyet gösteren girişimciler tarafından kullanılan belirli stratejilerin tanımlanmasıdır.

Girişimcileri, belirsiz durumların riskini yönetebilen ve azaltabilen ve değeri yaratmak için kaynakları verimli bir şekilde kullanabilen bireyler olarak görür.

Girişimci ve girişimcilik özelliklerine ilişkin önemli bir alternatif görüş Peter F. Drucker tarafından geliştirilmiştir. Drucker güçlü bir yönetim yönelimi ile pragmatik bir yaklaşım benimser. Girişimci davranışın veya anlayışın etkinliğini, şirketi aşan bir ortamda yeni fırsatları belirleme becerisine bağlar. Drucker, girişimcilerin değişimi normlar ya da fırsatlar olarak gördüğünü belirtir. Girişimcilerin her zaman değişimi aradıklarını, ona yanıt vermeye çalıştıklarını ve onu bir fırsat olarak kabul ettiklerini vurgular. Özetle Drucker, girişimcilerin sadece yeni iş yaratan değil, aynı zamanda çevredeki değişime uyum sağlayan ve bunu bir fırsat olarak gören kişiler olduğunu vurgulamıştır (Binks ve Vale, 1990).

Drucker, girişimciliği bir işletmenin ihtiyacı olarak görür ve her bireyin potansiyel bir girişimci olabileceğini vurgulamaktadır. Ona göre, girişimcilik bir işletmenin hayatta kalması ve büyümesi için gerekli olan bir davranıştır ve bu davranışın gelişmesi için bireylerin işletme organizasyonu içinde yer alması ve fırsatları araması gerekir. Bu anlayış, girişimciliği sadece bir kişi ya da bir gruba has bir özellik olarak değil, aynı zamanda bir işletme içinde ortaya çıkan bir davranış olarak görür.

Girişimcilik, işletme ve ekonomi alanında nispeten yeni bir kavramdır ve bu nedenle, ne olduğuna dair evrensel olarak kabul edilmiş tek bir tanım yoktur. Girişimcilere ve davranışlarına yönelik farklı bakış açıları, bu terimle ilişkili çok çeşitli anlamların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ekonomik kalkınma, genellikle girişimcilikle ilişkilendirilen ve "girişim" ile "girişimcilik" terimlerinin birbirinin yerine kullanıldığı bir anlam alanıdır. Ayrıca girişimcilik, bir iş kurma ve büyütme sürecinin yanı sıra bu sürecin sonucunda ortaya çıkan belirli iş birimi veya birimlerini de ifade edebilir (Kapu, 2001:5).

Bu bilgiler ışığında girişimciler genellikle güçlü karar alma becerilerine ve karmaşık sorunların üstesinden gelme yeteneğine sahip olarak görülürler. Ancak onların kararlarının her zaman başkalarınınkinden daha iyi olduğunu söylemek doğru değildir. Diğer bireyler, girişimcilerin sahip olmadığı farklı güçlü yönleri ve bilgilere sahip olabilir ve bu becerileri gösterme fırsatı bulamamış olabilirler. Ayrıca, değerli fikirleri olan bir birey, güven eksikliği veya diğer faktörler nedeniyle potansiyelini her zaman tam olarak gerçekleştiremeyebilir. Şirketler, kaynaklarını ve bilgilerini verimli bir şekilde tahsis etmek ve kullanmak için vardır. Dış piyasa koşulları girişimcilere bilgilerini kullanmaları için fırsatlar sunarken, şirketler de bu bilginin kurum içinde kullanılması için gerekli araçları sağlar. Bu şekilde şirketler sadece bilgiyi kullanma aracı olarak değil, aynı

zamanda bilgi toplama aracı olarak da işlev görür. Bu bilgiler daha sonra uygun ortamın belirlenmesinde alternatif hipotezleri test etmek için kullanılabilir. İşletmeler öğrenme sürecini kurumsallaştırarak, marjinal kararların sonuçlarını takip ederek ve bir geri bildirim döngüsü sağlayarak sürekli bilgi edinmeye çalışırlar. Bu öğrenme sürecindeki iç iletişim, şirketin bir açık öğrenme sistemi olarak işlemlerini sağlar.

Girişimcilik, teori ve kavramların gerçek dünyadaki iş ve ekonomik sorunlara pratik olarak uygulanmasını içerdiğinden uygulamalı bir bilim olarak kabul edilir. Girişimcilik tipik olarak yönetim, ekonomi, sosyoloji, psikoloji ve pazarlama gibi alanlardan gelen bilgi ve yöntemlerden yararlanır. Ayrıca yeni girişimlerin geliştirilmesi ve büyümesinde yaratıcılık, yenilikçilik ve risk almanın önemini vurgular. Bu nedenle, Girişimcilik çalışmaları, çeşitli alanlardan gelen bilgileri birleştiren disiplinler arası bir alandır.

1.4.Kültür Ve Girişimcilik

1.4.1. Kültür Kavramının Tanımı Ve Boyutları

- **Kültür Kavramının Tanımı**

Kültür, bir toplumu veya insan grubunu tanımlayan inançlar, değerler, normlar, gelenekler, sanat, tarih, teknoloji ve diğer yapıları ifade etmekle birlikte kültür, bir toplumun veya insan grubunun nasıl yaşadığını, düşündüğünü ve hareket ettiğini açıklar. Kim olduklarını ve neye inandıklarını tanımlar. Kültür aynı zamanda insanlar arasındaki iletişim ve ilişkilerin şekillenmesinde de rol oynar. Bir grubu veya toplumu karakterize eden inançlar, değerler, gelenekler, davranışlar ve eserlerden oluşan ortak bir sistemdir ve sosyalleşme yoluyla bir nesilden diğerine aktarılabilir. Literatürde kültür kavramının çeşitli antropologlar tarafından yapılan çeşitli tanımlarına rastlamak mümkündür:

Veyis (1971) kültürü, insanların fiziksel ve sosyal çevrelerine uyum sağlamak için ortaya çıkardıkları maddi ve manevi eserlerin toplamı olarak tanımlamaktadır. Bu tanıma göre kültür, yalnızca insanların yarattığı somut nesneleri ve eserleri değil, aynı zamanda dünya anlayışlarını şekillendiren soyut değerleri ve inançları da kapsar. Bu kültür görüşü, kültürün insanların çevrelerinde yön bulmalarına ve çevrelerini anlamlandırmalarına yardımcı olmada oynadığı rolü vurgulamakta ve kültürün dinamik, uyarlanabilir doğasının altını çizmektedir.

Karl Marx, kültürü bir toplumun ekonomik ve sosyal yapısına dayalı olarak tanımlamıştır. Ona göre, kültür, tabiatın oluşturduklarına karşılık, insanoğlunun oluşturduğu her şeydir. Kültür, insanların ekonomik ve sosyal sistemleri tarafından belirlenir ve bu sistemlerin

değişimleri kültürün de değişimini tetikler. Kültürün, insanların ekonomik ve sosyal gerçeklikleri ile örtüştüğünü düşünmüştür.

Griffin(1996) göre Kültür, bir toplumu diğerinden ayıran benzersiz değerler, inançlar, davranışlar, gelenekler, görenekler, tutumlar ve tavırları ifade eder. Bu tanım, kültürün bir toplumun farklı ve tanımlanabilir bir yönü olduğu ve insanların düşünme, hissetme ve hareket etme biçimlerini şekillendirdiği fikrini vurgulamaktadır. Ayrıca kültürün değerler, inançlar, davranışlar ve gelenekler de dahil olmak üzere çok çeşitli unsurları kapsadığı ve nesiller boyunca aktarıldığı fikrini de vurgulamaktadır. Bu anlamda kültür, bir toplumu diğerinden ayıran karakteristik bir özelliktir; bir toplumun kimliğini ve insanların birbirleriyle nasıl etkileşimde bulunduklarını, toplumun normlarını, gelenek ve göreneklerini ve toplumun dünyaya nasıl baktığını tanımlar.

Hofstede'e göre ise kültür bir insan grubunu diğerinden ayıran zihnin kolektif programlamasıdır. Bu tanım, kültürün paylaşılan ve öğrenilen yönünü ve insanların belirli bir toplum veya grup içinde düşünme ve davranma biçimlerini nasıl şekillendirdiğini vurgulamaktadır. Bu bakış açısına göre, kültür sadece bir toplumda görülebilen somut eserler veya uygulamalar değil, aynı zamanda insanların algılarını ve eylemlerini şekillendiren altta yatan zihinsel yapılar ve düşünce kalıplarıdır.

1.4.2. Kültürün Girişimciliğe Etkisi

Girişimcilik ve sosyal yapı arasındaki yakın ilişki bireylerin düşünce kalıplarını etkilemekte ve bu yapı da onların girişimcilik tercihlerini etkilemektedir. Neden bazı toplumlar girişimci kişiliklere daha fazla önem verirken, diğerleri tam tersi karakter özelliklerine sahiptir? Bu farklılık, sosyal bilimcilerin kültür kavramına odaklanmasına yol açmıştır. Kültürel farklılıklar, farklı düşünce, davranış ve kişilik yapılarının gelişiminde doğrudan etkiye sahiptir (Kara, 2009).

Hofstede'nin kültür ve kültürün bireyler ve kuruluşlar üzerindeki etkisi üzerine yaptığı araştırmalar uluslararası yönetim alanında geniş kabul görmüştür. Hofstede(1991), farklı kültürlerin, girişimciliğe yönelik tutumları da dahil olmak üzere bireylerin davranış ve düşünce biçimlerini etkileyebilecek farklı değer ve normlara sahip olabileceğini tespit etmiştir. Morrison (19982) ise kültürel özgünlük ve girişimcilik arasındaki ilişkiyi vurgulamakta, yeni fikirlere daha açık ve başarısızlığa daha toleranslı kültürlerin üyeleri arasında daha girişimci bir zihniyet ve davranışı teşvik etme eğiliminin olduğunu öne sürmektedir. Genel olarak, kültür ve girişimcilik arasındaki ilişki karmaşık ve çok

yönlüdür; kültür, farklı toplumlardaki bireylerin girişimciliğe yönelik tutum ve davranışlarını şekillendirmede potansiyel bir rol oynamaktadır.

Çelik ve Akgemci (1998) aile yapısının girişimciliğe yönelik tutumların oluşmasındaki etkisi önemli olduğunu vurgulamıştır. Aile yapısı, çocuğun girişimciliğe yönelik tutumlarını, inançlarını ve davranışlarını şekillendirebilir. Aile içinde girişimcilik rol modellerinin varlığı çocuğun girişimciliğe yönelik daha pozitif bir bakış açısı geliştirmesine yardımcı olabilir. Aynı şekilde, aile içinde girişimcilikle ilgili olumsuz örnekler de çocuğun girişimciliğe yönelik negatif bir tutum geliştirmesine sebep olabilir (Çelik ve Akgemci, 1998).

Sonuç olarak, kültür ve girişimcilik yakından ilişkilidir, çünkü kültür girişimciliğin gelişimi ve başarısı üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Kültür, bir toplumdaki bireylerin değerlerini, inançlarını ve davranışlarını şekillendirebilir ve bu da onların yeni iş kurma ve büyütme isteklerini ve yeteneklerini etkileyebilir. Örneğin, yenilikçiliğe ve risk almaya değer veren bir kültür daha girişimci bir ortamı teşvik edebilirken, istikrar ve güvenliğe değer veren bir kültür girişimciliği caydırabilir. Ayrıca, kültürel normlar ve değerler, bir toplumda kabul edilebilir veya arzu edilebilir olarak görülen işletme türlerinin yanı sıra girişimciler için mevcut kaynakları ve desteği de etkileyebilir (İrmiş vd., 2010).

1.5. Girişimcilik Kişiliğinin Oluşumunu Etkileyen Faktörler

1.5.1. Genel Faktörler

Ekonomik fayda ve yüksek kazanç arzusu gerçekten de girişimcilik için yaygın bir motivasyondur. Birçok girişimci, kârlı bir ürün veya hizmet yaratarak ya da paraya dönüştürülebilecek bir soruna çözüm sunarak finansal kazanç elde etmek amacıyla iş kurmaktadır. Ayrıca, yüksek kazanç ve finansal bağımsızlık potansiyeli, özellikle mevcut işlerinden veya gelirlerinden memnun olmayan birçok kişi için kendi işlerini kurmak için güçlü bir motivasyon kaynağı olabilir. Ancak, ekonomik fayda ve yüksek kazancın girişimciliği teşvik eden tek neden olmadığını belirtmek önemlidir. Bazı girişimciler ayrıca belirli bir sorunu çözme veya toplumun belirli bir yönünü iyileştirme arzusu, belirli bir endüstri veya ürüne duyulan tutku veya işleri üzerinde özerklik ve kontrol arzusu ile motive olabilirler. Ayrıca, bazı girişimciler kişisel gelişim, kendini ifade etme veya bir hayalin, fikrin veya vizyonun peşinden gitme arzusu gibi ekonomik olmayan güdülerle

de hareket etmektedir. Bununla birlikte bazı girişimciler, istihdam yaratmak ve toplumun refahına katkıda bulunmak için vatandaşlık görevi duygusuyla da motive olabilirler.

Girişimci eğilime sahip bireylerin aile özelliklerinden, eğitim koşullarından ve çevrenin dışsal değişkenlerinden etkilenip şekillendiği söylenebilir. Aşağıda girişimci kişiliğin oluşumuna etki eden faktörler açıklanacaktır.

1.5.2. Ailenin Tesiri

Aile, bir bireyin girişimcilik niyeti ve davranışı üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Ailenin sosyoekonomik ve toplumsal sınıfı, değerleri ve çocuğun aile içinde aldığı eğitim gibi faktörler, hayata bakış açısını ve fırsatları şekillendirebilir. Çocukları üretken alanlarda aktif olmaya teşvik etmek, girişimci olarak gelişimleri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olabilir. Araştırmalar, aile içinde ebeveyn veya başka bir aile üyesi gibi girişimci bir rol modelinin varlığının, çocuğun kendisinin girişimci olma olasılığını artırabileceğini göstermektedir. Ayrıca, girişimcilik arayışları için aile desteği, bireylerin kendi işlerini kurmalarına ve sürdürmelerine yardımcı olabilecek pratik ve duygusal kaynaklar sağlayabilir. Genel olarak aile, bireyin bakış açısını ve fırsatlarını şekillendirmede önemli bir rol oynar ve bu da girişimcilik niyetlerini ve davranışlarını etkiler (Çelik ve Akgemci, 1998).

1.5.3. Eğitimin Tesiri

Eğitim, bireyin bir iş kurmak ve büyütmek için gerekli olan zihniyetini, becerilerini ve bilgisini şekillendirebileceğinden girişimcilik üzerinde önemli bir etkiye sahip olmaktadır. Üniversite ve mesleki eğitim programları gibi örgün eğitim, bireylere bir iş kurmanın ve yürütmenin karmaşıklığını anlamak için gerekli bilgi ve becerileri sağlayabilir. Bu, işletme yönetimi, pazarlama, muhasebe ve finans derslerinin yanı sıra stajlar veya girişimcilik programları aracılığıyla uygulamalı deneyimi de içerebilir. Ayrıca eğitim, bireylere girişimcilik için gereken zihniyet ve becerileri geliştirme fırsatı da sağlayabilir. Örneğin, inovasyon, risk alma ve problem çözmeye odaklanan eğitim programları, bireylerin bir iş kurmak ve büyütmek için gerekli olan yaratıcılık, uyum ve esnekliği geliştirmelerine yardımcı olabilir. Atölye çalışmaları, mentorluk programları ve çevrimiçi kaynaklar gibi yaygın eğitim de girişimciler için değerli bir bilgi ve beceri kaynağı olabilir. Bu programlar girişimcilere bir iş planının nasıl yazılacağı veya bir

ürünün nasıl pazarlanacağı gibi pratik becerilerin yanı sıra işlerini büyütmelerine yardımcı olabilecek ağlara ve kaynaklara erişim sağlayabilir.

Eğitimin, bireyin zihniyetini, motivasyonunu ve öz saygısını etkileyerek girişimcilik üzerinde dolaylı bir etkiye sahip olabileceğini ve bunun da bir iş kurma ve büyütme becerilerini etkileyebileceğini belirtmek de önemlidir. Eğitim aynı zamanda bir iş kurmak ve geliştirmek için kullanılabilecek fırsatlara ve kaynaklara kapı açabilir.

Genel olarak eğitim, bireylere başarılı bir iş kurmak ve büyütme için gerekli bilgi, beceri ve zihniyeti sağlayarak girişimci bir kişiliğin gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır (Ağca, 2007).

1.5.4. Çevrenin Tesiri

Çevre, girişimcilik üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ekonomik ve sosyal koşullar, kaynakların ve finansmanın mevcudiyeti ve rekabet düzeyi gibi faktörlerin tümü bir işletmenin başarısını ve büyümesini etkilemektedir. Düşük işsizlik ve istikrarlı bir para birimi ile destekleyici bir ekonomik ortam, girişimcilere bir iş kurmak ve büyütme için gereken güven ve kaynakları sağlar. Risk sermayesi veya devlet hibeleri gibi finansman ve yatırım fırsatlarına erişim de bir işletmenin başarısında hayati bir rol oynamaktadır. Rekabetçi bir ortam da girişimcilik için itici bir güç olabilmektedir. Güçlü rakiplerin varlığı girişimcileri yenilik yapmaya ve bir adım önde olabilmek için ürün veya hizmetlerini geliştirmeye iter. Ancak, yüksek rekabet ortamı yeni işletmelerin başarılı olmasını da zorlaştırabilir. Ayrıca, kültürel ve sosyal çevre de girişimciliğin gelişimini etkilemektedir. Risk almaya ve yeniliğe değer veren ve bunları teşvik eden bir kültür girişimciliği teşvik edebilirken, istikrar ve güvenliğe değer veren bir kültür girişimciliği caydırabilir. Eğitim ve öğretime erişimin yanı sıra ağlara ve mentorluk fırsatlarına erişim de belirli bir bölgede girişimciliğin gelişmesinde rol oynayabilmektedir.

Özetle, çevre; kaynakların ve finansmanın mevcudiyetine, rekabet düzeyine ve girişimcilğe yönelik kültürel ve sosyal tutuma bağlı olarak girişimcilik üzerinde olumlu ya da olumsuz bir etkiye sahip olmaktadır.

BÖLÜM 2: TÜRKİYE’DE GİRİŞİMCİLİK FAALİYETLERİ

2.1. Türkiye’de Girişimcilik

Türkiye’de genç ve dinamik bir nüfusun varlığı, büyük bir tüketim potansiyeline işaret etmektedir. Bu nedenle, devletin girişimciliği desteklemesi ve yeni girişimcilerin ortaya çıkmasını sağlaması önemlidir. Bu amaçla, yasaların uygun hale getirilmesi, teşvik ve kredi sistemlerinin oluşturulması gibi önlemler alınmalıdır. Bu sayede, sağlık, eğitim, hizmetler, ulaşım, gıda gibi alanlarda girişimcilik potansiyeli yaratılabilir ve böylece nüfusun talepleri karşılanabilir. Bilim ve teknolojinin gelişimi, girişimcilerin başarısı üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Yeni teknolojiler ve ilerlemeler sayesinde girişimciler yeni ürün ve hizmetler yaratabilir, verimliliği artırabilir ve faaliyetlerini geliştirebilirler. Ayrıca, otomasyon ve yapay zeka gibi alanlardaki ilerlemeler de girişimciler için yeni iş fırsatları yaratmaktadır.

Ancak, bilim ve teknolojiye ilişkin ilerlemelerin girişimcilere yeni fırsatlar sunarken, aynı zamanda zorluklar da yaratabileceğini belirtmek gerekir. Girişimcilerin rekabetçi kalabilmeleri için yeni teknolojilere adapte olabilmeleri ve benimseyebilmeleri gerekir ve bunu yapamayanlar pazarda başarılı olmakta zorlanacakları açıktır.

Kamu sektöründe aşırı istihdamın azaltılması ve daha esnek bir işgücü piyasasının teşvik edilmesi de girişimciliği destekleyen bir ortam yaratılmasına yardımcı olabilir. Girişimciliğe eğilimi olan kamu sektörü çalışanlarının işlerinden ayrılıp kendi işlerini kurmalarına izin vermek, yeni işlerin yaratılmasına ve ekonominin büyümesine katkı sağlayabilir.

Ülke ekonomisinin gelişmesi, bireysel yeteneklerin değerlendirilmesi ve bölgesel potansiyellerin etkili bir şekilde kullanılmasına bağlıdır. Bu nedenle, girişimcilik burada önemli bir rol oynar. Ekonomik yönden gelişmiş bölgelerde, girişimcilik faaliyetlerinin çokluğu göze çarpar. Bu, bölgede yaratılan iş fırsatları, yatırımlar ve bölgesel kalkınma ile ilişkilidir. Girişimcilik, bölgesel potansiyellerin etkili kullanılmasını sağlar ve böylece ekonomik yönden gelişme gerçekleşir.

Girişimcilik hem yeni iş kurma hem de mevcut işleri devam ettirme şeklinde olabilir. Girişimcilik, yaratıcı fikirlerin gerçekleştirilmesi, işletmelerin büyütülmesi ve sektörlerdeki verimliliğin artırılması gibi farklı amaçlar için uygulanabilir. Bu bağlamda Türkiye’de girişimcilik üç farklı durumda uygulama alanı bulmaktadır (TEKİN, 2004). Birinci olarak fırsat girişimciliği, genellikle ekonomik büyüme veya ekonomik gerileme

sırasında piyasadaki bir boşluğun sonucu olarak piyasadaki fırsatların belirlenmesi ve kullanılması anlamına gelir. Bu tür girişimcilik, pazardaki karşılanmamış ihtiyaçları belirleyerek ve bu ihtiyaçları karşılamak için yeni ürünler, hizmetler veya iş modelleri geliştirerek yönlendirilir. Aynı zamanda mevcut ürün ve hizmetleri iyileştirmek, daha verimli ve etkili hale getirmek için yeni yollar bulmayı da içerir. Bu tür girişimciler, mal ve hizmetleri üretme ve pazarlama durumuna göre hareket ederler. Fırsat girişimciliği yapabilmek için girişimcinin bilgi birikimi ve yeteneklere sahip olması gerekir. Bu sayede, fırsatları görebilir ve iş fikrine dönüştürebilir.

İkinci olarak girişimcilik, gerçekleştiği bağlama ve konuma bağlı olarak farklı boyutlar kazanabilir. Küresel girişimciliğin ortaya çıkmasıyla birlikte girişimcilik kavramı yeni bir anlam ve önem kazanmış, sürekli evrim geçirmiştir. Küresel girişimcilikte, işletmeler küresel ölçekte faaliyet göstermekte ve müşteriler, hissedarlar ve toplum için değer yaratmak amacıyla farklı kültürlerin, dillerin ve yasal sistemlerin karmaşıklığı arasında gezinmektedir. Bu bağlamda, girişimciler farklı bölgelerdeki ve pazarlardaki fırsatları tespit edip değerlendirebilmeli ve ürünlerini ve hizmetlerini bu bölgelerdeki müşterilerin benzersiz ihtiyaçlarını ve tercihlerini karşılayacak şekilde uyarlayabilmelidir. Günümüzde coğrafi sınırların önemi azalmakta ve girişimcilikte yerel, bölgesel ve uluslararası boyutlar arasında bir dengeli kalkınma sağlanması amaçlanmaktadır. Bu amaçla, sermaye sahipliği, yaratıcılık ve girişimcilik eğilimi ön planda tutulmaktadır.

Son olarak yaratıcı yenilik girişimciliği, girişimciler tarafından yeni ürün ve hizmetlerin tanıtılması, yeni pazarların geliştirilmesi, yeni organizasyon biçimlerinin ortaya çıkması ve girişimciliğin uygulanmasında iş fikirlerinin kullanılmasıdır. Girişimciler hiçbir zaman mevcut durumla yetinmezler, sürekli yenilik ararlar ve değişime öncülük ederler. Girişimciler, ekonomik hareketliliğin itici gücü olarak kabul edilirler ve mevcut durumlarla yetinmeyip, sürekli yenilik arayışlarıyla değişime önderlik etmektedirler. Bu sayede, ekonomiye katkı sağlamaktadırlar.

2.2. Türkiye’de Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de girişimciliğin tarihsel gelişimi Osmanlı dönemi ve Cumhuriyet dönemi olmak üzere iki bölümde incelenmektedir.

2.2.1. Osmanlı İmparatorluğunda Döneminde Girişimcilik

Osmanlı döneminde Türkler ağırlıklı olarak askerlik ve tarımı meslek olarak seçmiş, ticareti diğer uyruklara bırakmışlardır. Savaşın sonra yerel halk ticari faaliyetlere uyum sorunları yaşamıştır.

Ahilik, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Türk girişimciliğinin öncüsü olarak kabul edilir. Ahilik, bir meslek veya sanat dalında uzmanlaşmış insanların oluşturduğu bir teşkilattır. Ahiler, mali gücü, bilgi ve becerileriyle öne çıkan iş adamları ve ustalardır. Ahilik teşkilatı, Osmanlı İmparatorluğu'nun ekonomik ve sosyal hayatının önemli bir parçası olarak kabul edilir. Ahilik, zanaatkarlık, ticaret ve sanayi alanlarında faaliyet göstermiştir. Ahilik teşkilatı, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşü ile birlikte ortadan kalkmıştır. Ancak, Ahilik teşkilatının etkileri hala Türk girişimciliğinde görülmektedir. (AYDOĞAN, 2005).

Selçuklu döneminde ticaret ve sanayi hayatı, esnaf birlikleri tarafından ahilik ilkelerine dayalı olarak teşkilatlandırılmaktaydı. Bu esnaf birlikleri, Moğol işgalinden kaçan esnaf ve sanatkarlar tarafından kurulmuştu. Ahi kelimesi Arapça'dan Türkçe'ye geçmiştir ve "kardeşim" anlamına gelir. Ahilik, esnaf arasında dayanışma ve mesleki eğitim gibi değerleri benimsemişti. Ahilik teşkilatı, Selçuklu döneminde önemli bir rol oynamıştır (TABAKOĞLU, 2003).

Cumhuriyet öncesi (Osmanlı İmparatorluğu) dönemde Ahilik teşkilatlarının temelleri üzerine inşa edilen Türk girişimciliği, Sanayi Devrimi sırasında ve sonrasında yaşanan hızlı seri üretim ve sosyoekonomik değişime ayak uydurma mücadelesi vermiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, girişimciler arasında çok sayıda yabancı uyruklu Türk vatandaşı olduğu kabul görülmektedir. Özellikle sanayi devrimi sonrası, batı ile işbirliği yapan ve yabancı yatırımcıları ülkeye çeken girişimciler arasında bu tür kişiler yer almaktadır. Osmanlı İmparatorluğu, Avrupa'daki sanayi devriminin etkilerini ülkesine yansıtmak için çalışmalar yaptı ve yabancı yatırımcıları ülkeye çekmeye çalıştı. Yerel girişimcilerin sayısı az olduğu için, yabancı girişimciler tarafından kurulan işletmeler bu dönemde önemli bir rol oynamıştır.

2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Girişimcilik

A.1923-1930 Arası Girişimcilik

Türkiye'nin Cumhuriyet dönemi kurucuları, ülkenin siyasi ve ekonomik bağımsızlığını elde etmek için çalışmalar yapmıştır. Bu amaçla İzmir İktisat Kongresi gibi toplantılar

düzenlenmiş ve ülkenin ekonomik durumunun iyileştirilmesi için önlemler alınmıştır. İzmir İktisat Kongresi'nin almış olduğu kararlar, Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığını sağlamak üzere ulusal girişimciler grubunun yaratılmasını hedeflemiştir. Kongre bitiminde aşağıdaki kararlar alınmıştır (Danışık, 2001).

- Yatırımcıların kuruluş maliyetlerini azaltmasına ve şirketlerin daha hızlı bir şekilde kurulmasına olanak tanınması amacıyla anonim şirketlerin yaygınlaştırılması
- Milli bankacılık sistemi oluşturulması (Bu bankalar, ekonomik büyüme ve istihdam yaratma gibi konularda hükümetin politikalarını uygulamakta ve önemli bir rol oynamaktadır.)
- Demiryolları inşa etmek için hükümet tarafından plan ve program yapılması
- Sanayinin destekler sağlanarak teşvik edilmesi
- Yerli üretim malların tüketiminin teşvik edilmesi
- Amele tabirinin kullanılmaması bunun yerine iş erbabına işçi denilerek sendikal örgütlenme hakkı verilmesi

Bu dönem “ulusal ekonominin oluşum” dönemidir. Bu dönemde bir yandan çeşitli alanlarda yabancı egemenliğine son vermeye çalışılırken, diğer yandan girişimciliği özendirici bir takım tedbirler de alınmıştır. Sanayileşme anlamında 1927’de çıkarılan “Teşviki Sanayi Kanunu” oldukça önem arz etmektedir. Bu yılın başından itibaren özel şirketler, fabrikalar ve milli bankaları kurmuştur. Şeker fabrikaları bu dönemde gelişen en önemli sanayi sektörü olmuştur. Bütün bu gelişmelere rağmen yetersizlikler ve savaşın etkilerinin sürmesi nedeniyle kayda değer bir ilerleme olmamıştır.

B.1930-1950 Arası Girişimcilik

Devletçilik politikası, devletin özel sektörün yetersiz kaldığı alanlara yatırım yapmasını amaçlamaktadır. Bu dönemde özel girişimin azlığı, sermaye yetersizliği ve 1930 ekonomik bunalımı devletçilik politikasının benimsenmesine neden olmuştur. Yine bu dönemde beş yıllık birinci, ikinci ve üçüncü sanayi planları yapılmıştır, ancak savaş ekonomisinin uygulanması ve 1940 yılında çıkarılan Milli Korunma Kanunu özel girişimi teşvik etmemiş bunun yerine karaborsacılıkla mücadeleyi amaçlamıştır.

Varlık Vergisi Kanunu, 1942 yılında çıkarılmış bir yasadır. Savaş şartları nedeniyle para bolluğu ve fiyat yükselmeleri oluşmuş ve bazı azınlıklar haksız kazançlar elde etmeye başlamıştır. Kanunun amacı, Türk asıllı olmayan ticaret burjuvazisini ortadan kaldırmak ve sermayenin el değiştirmesine yardım etmektir. Bu amaçla, olağanüstü kazanç ve servet

üzerinden bir defaya mahsus vergi alınması esası getirilmiştir. 1984 yılında Milli Ekonomi Kongresi toplanmıştır. Devletçiliğe ilk eleştiriler bu dönemde gelmiş, özel girişim taraftarları aşırı devletçiliğin özel girişimin gelişme imkanlarını ortadan kaldırdığını ileri sürmüşlerdir. Bu dönemde sanayide özel sektör bir önceki döneme göre gözle görülür bir gelişme göstermiştir (Danışık, 2001:28).

C.1950-1970 Arası Girişimcilik

1950'lerde sanayileşme özel sektörde yerini alırken devletçilik olgusu reddedilmiştir. Bu dönemde çok fazla sermaye birikimi olmuş ve yeni şirketler kurulmuştur. Ayrıca yine bu dönemde günümüzde faaliyet gösteren birçok işletmenin temelleri atılmış, girişimciliğin gelişmesi için birçok önlem hayata geçirilmiştir. Bunlara örnek olarak, ihracatçılara döviz kullandırılması, hükümet anlaşmaları ve tercihli kredi kullandırılması gösterilebilir.

1960-1970 yılları arasında özel girişimciliğin gelişme gösterdiği söylenebilir. Ticaret ve tarımdan endüstriye geçiş devam etmekte, serbest mesleklerden iş yaşamına atılanların sayısı hızla artmıştır (Müftüoğlu ve Akbulut, 1996).

1970'li yılların girişimcilerinde şu temel nitelikler ortaya çıkmaktadır (Danışık, 2001:16):

- Çoğu yüksek eğitim seviyesine sahip hem Türkiye hem de yurtdışında öğrenim görmüş insanlardır,
- yeni teknolojiyi dahil edip, süreçleri iyileştirerek veya yeni ürün ve hizmetler yaratarak geleneksel üretim yöntem ve tekniklerini bir üst seviyeye taşımaya çalışırlar,
- Üretim hırsı esastır. Yönetim felsefesi, verimlilik, kalite ve uygun fiyat gibi yatırımın diğer yönlerini pek düşünmezler.

Kısmen sağlam ortaklık yapılarının kurulmaması, gerekli yatırım öncesi fizibilite çalışmalarının yapılmaması ve yönetimin profesyonel yaklaşımının yeterince gelişmemiş olması nedeniyle gerekli kurumsal yapılar da bu dönemde kurulamamıştır. Dolayısıyla Türkiye'nin dünya ekonomisine entegre olmaya başladığı bu dönemde bazı girişimciler ciddi sorunlarla karşılaşmış, çoğu kriz aşamasına girmiş ve hatta kapanma noktasına gelmiştir.

D.1970-1980 Arası Girişimcilik

Bu dönem, ithal ikameci politikaların artan popülaritesi ile karakterize edilir. Bu dönemin başında kamu yatırımlarında azalma, sanayileşme ve özel sektör girişimciliğinde artış

eğilimi vardı. Bu dönemdeki temel amaçlardan birisi geleneksel mal üretimini ileri bir aşamaya taşımaktır. Ancak Kıbrıs Harekâtı ve ardından gelen ambargo, petrol şokları, yükselen enflasyon, siyasi ve ekonomik istikrarsızlık, ithal ikameci politikanın tıkanması, döviz sıkıntısı, dışa açık olmama ve dönemin ihtiyaçlarından sapmaya başlayan teşvikler girişimciliği olumsuz etkilemiştir. (Danışık, 2001:29).

E.1980 Sonrası Girişimcilik

Türkiye'de girişimcilik özellikle 1980'den bu yana önemli bir gelişme göstermiştir. Bu ilerlemede 24 Ocak 1980 kararları ile uygulamaya konulan ekonomik kalkınma stratejisindeki değişim önemli rol oynamıştır. Bu kararlarla Türkiye ithal ikamesine dayalı kalkınma stratejisini terk ederek serbest piyasa ekonomisi içinde ihracata dayalı bir kalkınma stratejisini benimsemiştir. Bu değişimle birlikte serbest piyasa ekonomisi sistemini ve girişimciliği, özellikle de ihracata yönelik girişimciliği destekleyecek politikalar uygulamaya konulmuştur. (Arıkan, 2004,17). Buna göre, hükümetin temel işlevi para arzını ve kamu harcamalarını ekonomiyi sınırlamadan, fakat aynı zamanda efektif talebin üstünde arttırmamak için düzenlemek oldu. Bu anlamda, para arzı ve kamu harcamalarının miktarı dikkatli bir şekilde planlanacak ve denetlenecekti.

Hükümetin rolü, piyasanın işleyişine müdahale etmek değil, düzenleme yapmakla sınırlıydı. Ekonominin fiyat sinyallerine dayalı olarak ve özel teşebbüs tarafından yönlendirilerek doğal bir şekilde büyümesi bekleniyordu. Bir başka deyişle uygulanan ekonomik politikalarla;

- Fiyat süreci; fiyatların müdahale veya düzenleme olmaksızın piyasadaki arz ve talebe göre belirlendiği piyasa odaklı bir süreçti.
- Mal ve Hizmet piyasasında; İstikrarsız dönemlerde birçok sanayi ürününün biri resmi diğeri karaborsa olmak üzere iki fiyatı vardı. Stokçuluk ve spekülasyon kârlıydı. Mal ve hizmet fiyatlarının piyasada belirlenmesi bu ikili fiyatlandırmayı ortadan kaldıracaktı. Eğer yerli üretim iç talebi karşılayamıyorsa, o zaman ithalat yoluna gidilecekti. Bu da yerli üretimde rekabet gücünü artırmak için kalite ve verimlilik gibi kavramları ön plana çıkaracaktı.
- Türk para biriminin diğeri para birimlerine karşı fiyatının belirlenmesi; 24 Ocak 1980 tarihinde döviz kuru ABD doları başına 71,40 TL olarak belirlenmiştir (24 Ocak devalüasyonu). Döviz kuru 1 Temmuz 1981'den itibaren günlük olarak ayarlanarak Türk Lirası'nın resmi ve karaborsa değeri arasındaki fark azaltıldı ve yurtdışındaki işçilerden elde edilen döviz geliri ve borçlanma kapasitesi artırıldı.

Tüm bu değişiklikler girişimciliği teşvik etmeyi ve geliştirmeyi amaçlıyordu. Ancak bu ekonomik kararlar sonucunda devlet kontrolü tamamen ortadan kalkmadı. Hükümet, alınan kararlarda hala belirleyiciydi, ancak karar alırken piyasa güçlerine yanıt verme konusunda daha duyarlıydı.

1980'ler Türkiye'de ani ve tutarsız hükümet kararlarıyla karakterize edilen bir istikrarsızlık dönemi idi. Özellikle vergi sistemi ve dış ticaret rejimindeki politikaların öngörülemez niteliği, girişimcilerin geleceği planlamasını ve tahmin etmesini zorlaştıran belirsiz bir ortam yaratmıştır. Vergi kanunları ve düzenlemelerinde sık sık yapılan değişiklikler, gelecekteki vergi yükümlölüklerinin belirlenmesini zorlaştırmış ve vergi kaçakçılığının artmasına yol açmıştır. Bu istikrarsızlık iş ortamını olumsuz etkilemiş ve girişimcilerin bilinçli kararlar almasını zorlaştırmıştır.

1980'lerdeki dış ticaret politikası ihracatı artırmayı ve ticareti serbestleştirmeyi amaçlamıştır. İhracat-ithalat dengesi iyileşmiş ve gümrük vergileri hariç olmak üzere ithalat kısıtlamaları azaltılmıştır. Ağustos 1989'da alınan kararla gümrük vergileri önemli ölçüde düşürülmüştür. Ancak üretim artışından ziyade ihracatın artırılmasına odaklanılmış, bu da yeni ihraç mallarının üretimi yerine mevcut üretim fazlasının pazarlanmasıyla sonuçlanmıştır. Bu dönemde Türkiye'de menkul kıymetler borsası kurulmuştur.

90'larda Türkiye ekonomisi hala yüksek düzeyde devlet müdahalesi ve belirsizlikle karakterize ediliyordu, ancak bu olumsuz faktörlere rağmen Türkiye'de girişimcilik hızla büyümeye devam etmiştir. Gümrük Birliği ile birlikte Türk girişimciler uluslararası pazarlarda ayakta kalmanın ve rekabet etmenin yollarını aramaya başlamıştır. Yabancı dil öğrenme ve dış pazarlarda etkin bir şekilde mal satmak için yeterli bilgi edinme ihtiyacının farkında olan yeni bir girişimci tipi ortaya çıkmıştır. Bu durum, uluslararası pazarlamada rekabeti artıran kalite, verimlilik ve teknolojik gelişmelere duyarlı yeni nesil girişimcilerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu girişimciler, "Ne üreteceksin, nasıl üreteceksin ve kime satacağsın?" sorularını sormayı öğrenmişlerdir. Pazar koşullarına uyum sağlamayı, belirli müşteri gruplarını hedeflemeyi ve küresel pazarda rekabet etmeyi öğrenmişlerdir. 1994 ekonomik krizinde Türk girişimciler özellikle ihracat alanında iyi bir performans göstermiştir. Gümrük Birliği'nin 1996 yılında yürürlüğe girmesinden sonra olumsuz tahminler gerçekleşmemiş ve KOBİ'ler bugün işlerine devam edebilmiştir (Arıkan, 2004:17).

Sonuç olarak, 1980 yılı sonrasında Türkiye'de girişimcilik alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu dönemde, Türk insanı piyasaları, kaliteyi ve rekabeti öğrenmeye başlamış ve bu sayede ülke ekonomisi için önemli fırsatlar yaratmıştır.

F.2000 Yıllarda Girişimcilik

21. yüzyılın bilgi ve iletişim toplumu olarak adlandırılmasıyla birlikte, bilim ve teknolojiye bağlı olarak girişimciliğin ve girişimcilerin ekonomik değeri ve önemi önemli ölçüde artmıştır. Bunun sonucunda birey temelli girişimcilik ön plana çıkmış ve bireylerin entelektüel olarak üretebilme yetenekleri önemli hale gelmiştir. Buradan yola çıkarak 2000'li yıllarda sanayici ve iş insanlarının, girişimcilerin hangi niteliklere sahip olması gerektiği konusundaki bazı görüşleri aşağıdaki gibidir: (Gödek, 1994).

• İyi eğitim almış	• Sermaye birikimine sahip
• Dünyadaki gelişmelere ayak uyduran	• Çevreye ve insana önem veren
• Araştırmacı	• Risk üstlenen
• Yeniliklere açık	• İleriyi görebilen
• Yabancı dil bilen	• Kendi pazarını iyi bilen
• Rasyonel	• Üretici Ruhlu
• Kaliteye önem veren	• Çalışkan
• Atılgan	• Paylaşıcı
• Heyecanlı	• İletişimi güçlü olan
• Sabırlı	• Teknolojiye yakından takip eden

2.3.Türkiye’de Girişimciliğin Önündeki Engeller

Ülkelerin gelişmişlik düzeyini yakalayabilmeleri için öncelikli olarak işsizlik sorununun çözülmesi gerekir. İşsizlik oranının azaltılması, ekonomideki arz ve talep dengesinin gerçekleştirilmesine ve fiyatların uygun düzeylerde seyretmesine neden olur. İşsizlik oranının azaltılması ile üretim arttığından dolayı ekonominin büyümesi ve daha yüksek bir yaşam standardının sağlanması gerçekleşir.

Türkiye’de batı illerinde yer alan gelişmiş sanayi toplulukları, ülkenin refahının tüm bölgelerde eşit şekilde yayılmasını sağlamakta yetersiz kalmaktadır. Bu bölgelerde yer alan sanayi topluluklarının yarattığı iş ve gelir fırsatları bölgenin dışında yer alan bölgelerde yer almamaktadır. Halbuki bireyleri girişimciliğin tüm ülkenin refahı için önemi konusunda eğiterek dengeli bir kalkınma sağlanabilir. Türkiye’de girişimciliğin önündeki engeller aşağıda açıklanmaktadır (Uygun, 2006).

2.3.1. Ekonomideki İstikrarsızlık

Ekonomik istikrarsızlık, girişimcilerin iş fikirlerini hayata geçirmesini zorlaştıran bir faktördür. Girişimcilik zaten yüksek bir risk içerirken, ekonomik istikrarsızlık nedeniyle bireyler daha fazla yükümlülük almak istemezler ve mevcut sermayelerini güvenli yatırımlar yapmak için kullanmayı tercih ederler. Bu nedenle ekonomik istikrar, girişimciliği teşvik etmek ve ülke ekonomisi için önemlidir.

2.3.2. Bürokratik Handikaplar

Türkiye'de işletmeler için uygun bir iş ve yatırım ortamı oluşmamasının birçok nedeni bulunmaktadır. Bunlardan biri olarak, işletmeler için mevzuatların zor ve karmaşık olması gösterilebilir. Bu mevzuatlar, işletmelerin işlerini yürütmelerine ve yatırımlar yapmalarına engel olabilmekte ayrıca, bürokratik aşamaların uzun süreli olması, işletmeler için zaman ve maliyet yükü oluşturmaktadır.

Girişimcilerin ortaya çıkması ve yeni istihdam alanları yaratması için devlet politikalarının, ekonomik koşulların ve müşteri grubunun girişimcilere destek verici olması gerekir. Devlet politikaları, girişimciliği teşvik etmek amacıyla vergi indirimleri, kredi destekleri ve eğitim programları gibi önlemleri içerebilir. Ekonomik koşulların stabil olması, girişimcilerin yatırım yapmasına ve işlerini büyütmelerine olanak tanır. Ayrıca, müşteri grubunun yatırım yapmaya ve yenilikleri kabul etmeye istekli olması, girişimcilere iş fırsatları sunar. Bu nedenle, ülkedeki devlet politikalarının, ekonomik koşulların girişimcilere destek verici olması, girişimcilerin ortaya çıkmasını ve yeni istihdam alanları yaratmasını teşvik eder.

Vergi sisteminin sadeleştirilmesi, işletmelerin vergi yükünü azaltır ve işletmelerin daha fazla zamanını ve kaynaklarını üretim ve hizmetleri arttırmak için kullanmalarını sağlar. Ayrıca, işletme açma ve kapatma işlemlerinin kolaylaştırılması, işletmelerin kurulmasını ve çalışmasını kolaylaştırır. Bu sayede, işletmeler daha hızlı ve daha az maliyetli bir şekilde işlerine başlayabilirler. Bu nedenle, vergi sisteminin sadeleştirilmesi ve işletme açma ve kapatma işlemlerinin kolaylaştırılması, bürokratik sorunların aşılmasında önemli bir adımdır.

2.3.3. Bilgi Yetersizliği

"İnsan bilmediğinin düşmanıdır" sözünden yola çıkarak, iş için gerekli teknik ve sosyal bilgi eksikliğinin, girişimci adaylarını engelleyen veya başarısızlığa götüren en önemli

faktör olduğu söylenebilir. Yaptığı işin inceliklerinin farkında olmayan bir kişi ürettiği mal veya hizmeti pazarlayamaz ve işinden uzun ömürlü ve yüksek karlı bir kazanç bekleyemez.

Girişimciler, gerçekleştirecekleri girişim için gereken deneyim ve verileri eğitim ve danışmanlık hizmeti veren kurumlardan sağlayabilirler. Bu kuruluşlar, girişimcilerin işletme kurma, yönetim, pazarlama, finans ve diğer konularda bilgi ve beceri kazanmalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, danışmanlık hizmeti almak, girişimcilerin iş fikirlerini gerçekleştirmekteki zorluklarının üstesinden gelmelerine ve işletmelerinin başarılı olmasını sağlamalarına yardımcı olabilir.

2.3.4. Özgüven Yetersizliği

Fikirleri hayata geçirip üretmek anlamında gerekli tüm kaynakların temin edilmiş olmasına rağmen bireylerin üretmekten kaçınması durumu, girişimcilik için mutlaka bir kaynak eksikliği olduğunu gösterir. Bu kaynak özgüven eksikliğidir. Özgüven eksikliği, kişilerin korku ve sinirlilik duymasına neden olur ve fikirlerinin gerçekleştirilmesinde engel olur. Bu nedenle, girişimcilikte özgüvenin önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Özgüvenin arttırılması, girişimcilerin fikirlerini hayata geçirmekteki başarılarını arttırır. Bireyleri zorla bir iş kurmaya yönlendirmek, hem işin gerçekten kurulmadığı takdirde toplumun uğrayacağı zarara, hem de bireylerin kendileri için uygun olmayan bir işi yürütmelerine ve başarısız olmalarına neden olur. Bir iş fikri oluşturulduğunda, rakiplerden ve tecrübesizlikten korkmak ve ilk meydana gelen olumsuzluklardan yılgınlık göstermek, girişimcinin çoktan zarar riskini kabul ettiği anlamına gelir. Girişimcilik, kişilerin kendi fikirlerini gerçekleştirmelerine ve kendilerine uygun bir işi yürütmelerine olanak tanır. Bu nedenle, bireyleri zorla bir iş kurmaya yönlendirmek yerine, onların kendi fikirlerini gerçekleştirmelerine destek olmak, toplumun ve bireylerin yararına olacaktır.

2.4. Türkiye’de Girişimcilik Teşviki

Türkiye’de insanların genelde girişimci yapıya sahip olduğu söylenmektedir. Ancak, girişimcilikteki başarı, sadece girişimci ruhun yayılmasına bağlı değildir. Aynı zamanda, girişimciliğin önündeki engellerin kaldırılması, girişimcilere destek sağlanması ve eğitim faaliyetlerinin arttırılması gerekir.

Türkiye'de girişimciliğin teşviki için devletin çeşitli önlemler alması beklenmektedir. Bunlar arasında çalışma mevzuatında esneklik, enerji ve hammaddelerin rekabetçi fiyatlarla sağlanması, vergi teşvikleri, kayıt dışı istihdamın azaltılması ve sınırsız ithalat yoluyla adil rekabetin sağlanması gibi konular yer alır. Örneğin; Çalışma mevzuatının esnek olması, işletmelerin daha hızlı ve kolay bir şekilde kurulmasını ve yürütülmesini sağlar. Uygun fiyatlarda enerji ve hammadde temini ise işletmelerin maliyetlerini azaltır ve daha rekabetçi hale gelmelerini sağlar.

2.4.1. Ekonomik Gelişme İçin Girişimcilik

Girişimciler, yeni iş fikirleri etrafında yeni işler yaratan ve pazarın sunduğu iş olanaklarıyla pazarın büyümesine, çeşitlenmesine ve istihdamın artmasına olanak sağlayan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Girişimciler, toplumun ve ekonominin gelişmesinde ana aktörler gibidir. Bu nedenle girişimciler için farklı kaynaklar yaratarak ekonomiyi canlandırmak ve girişimcileri teşvik etmek gerekmektedir.

Ekonomik kalkınma için etkili olacak argümanlar şunlardır:

- Küçük ve orta büyüklükteki firmaların desteklenmesi ile ilgili tezler; Fabrika ve diğer işyerleri binaları, yeni teknoloji ve yeni iş sahalarının geliştirilmesi.
- Üretken yatırımların teşvik edilmesi ile ilgili tezler; Turizm, personel eğitimi, araştırma ve geliştirme.
- Alt yapının iyileştirilmesi; Ulaşım, telekomünikasyon, turizm hizmetleri, sağlık ve eğitim, sınai kalkınma ve çevreyle ilgili tezler
- Yerel kalkınmanın hızlandırılması ile ilgili tezler

Girişimcilik, işletmelerin yapısını değiştirerek üretimi ve büyümeyi sağlar. Bu değişimin gerçekleştirilmesi için yenilikçilik gerekir. Yenilikçilik, pazarda yeni mal ve hizmetlerin geliştirilmesini ve işletmelerin yatırım ilgisini tetiklemeyi sağlar (Güleş ve Bülbül, 2004).

2.4.2. Girişimciliğe Teşvik Etme

Toplumsal cinsiyete göre sosyal sorumluluklardaki farklılıklar rastlanılan bir durumdur. Cinsiyet rolleri tanım olarak toplumdan topluma, tarih içinde değişse de, hiç değişmeyen yönü cinsiyet temelindeki, kadının erkeğe göre ikincil sırada olduğu anlayışının yaygınlığıdır (Şahin, 2006).

Geleneksel cinsiyet rolleri, kadınların erkeklere bağılılıklarının ölçüsünü belirler. Bu durum, bazı kadınlar tarafından rahatsızlık olarak algılanırken, bazıları için normal ve

doğal bir durumdur. Bu nedenle, kadınların sosyal konumu genellikle erkekler tarafından belirlenir. Bu durum, kadınların kendi kararlarını alma ve özgürce yaşama yeteneklerini sınırlandırabilir ve eşit fırsatların elde edilmesini engelleyebilir.

Kadın işgücü, dünya çapında erkek işgücünün neredeyse yarısı kadardır. Özellikle ülkemizde, kadınların iş hayatına katılmasını engelleyen toplumsal normlar, inançlar ve görenekler nedeniyle kadınların işgücüne katılımı düşüktür. Bu durum, kadınların ekonomik olarak bağımsız olmalarını, kariyerlerini geliştirmelerini ve toplumda eşit fırsatlar elde etmelerini engeller. Bu nedenle, toplumsal cinsiyet eşitliği için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Girişimci rolü ile toplumda var olma şansı verilen kadınlar, bağımsız hareket etme, kendilerini gerçekleştirme ve hedeflerine ulaşma konusunda daha fazla fırsata sahip olacaklardır. Böylece kadınlar kendi işleri için kısa ya da uzun vadeli planlar yapabilecek, kaynakları optimum kullanabilecek, insan ilişkilerinde başarılı olabilecek, işlerinden edindikleri bilgi birikimini farklı mecralara aktarma gibi konularda söz sahibi olabilecek, işgücündeki genel temsiliyetleri artacaktır. (Çelebi, 1997).

Son yıllarda Türkiye’de kadınlar yaptıkları işlerde gösterdikleri başarıyla toplum olarak belli yargıların aşıldığını hissettirmektedirler. Kadınların girişimcilikte başarılı olmaları, kendilerine güvenme, bu güvenden hareketle risk alabilme yeteneklerine bağlıdır (Şahin, 2006:32).

Kadınların yaratıcı, sağduyulu, yeniliklere açık, çözüm üretme ve uzlaştırıcı yeteneklere sahip olmaları, kişisel sorumluluk olarak rekabet edebilmelerine olanak tanır. Aynı zamanda inançlarını savunabildikleri, önderlik edebildikleri, yetki kullanabildikleri ve beşeri ilişkilerinde başarılı olabildikleri için, bir girişimci olarak toplumsal hayatta ve çalışma hayatında söz sahibi olabilirler.

Girişimci teşvikleri ve girişimciler için hazırlanan çalışmalar, kadın ve erkek girişimciler için motive edici unsurlar olarak görülebilir. Bu teşvikler, kadın girişimcilerin ekonomik ve sosyal hayatta daha fazla yer almasını sağlar ve onların yeteneklerinin geliştirilmesini teşvik eder. Ayrıca, toplumun dengeli bir biçimde kalkınmasını sağlamak için, kadınların ve erkeklerin eşit fırsatlar elde etmelerini teşvik eden tezler hazırlamak önemlidir. Bu, kadın girişimcilerin daha fazla sayıda girişimde bulunmalarını ve kadınların çalışma hayatına katılmasını teşvik eder.

Dengeli kalkınma amacıyla ve girişimcilerin desteklenmesi kapsamında hazırlanan çalışmalar, belirli bölgelerdeki farklı alanlarda gelişmeyi hedeflemektedir. Bu çalışmalar, yerel ekonomileri güçlendirmeye yönelik olarak, özellikle girişimciliği teşvik eden

yatırımlar yapılmasını, eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunulmasını ve kredi ve finansman olanaklarının genişletilmesini amaçlamaktadır. Bu çalışmalar, bölgede yer alan işletmelerin ve girişimcilerin büyümelerini teşvik etmekte ve ekonomik ve sosyal fırsatların dengeli bir şekilde dağıtılmasını sağlamaktadır.

BÖLÜM 3: GİRİŞİMCİLİKTE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER VE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ

3.1.Girişimci Kişilik Özellikleri

Hayal etme gücü ve girişimcilik, her işte kullanılabilecek önemli bir yetenektir. Son yıllarda gençler arasında girişimcilik konusunda ilgi artmıştır. Türkiye gibi ülkelerde işsizlik oranlarının artması ve sabit ücretli işlerin ağır koşulları nedeniyle, insanlar kendi işlerini kurmayı tercih etmeye başlamıştır. Bu nedenle, girişimcilik alanında eğitim, destek ve fırsatların sunulması, gençlerin işsizliği azaltmak ve ekonomik olarak bağımsız olmalarını sağlamak açısından önemlidir.

Girişimcilik ruhu, bir kişinin yenilikçi, atılgan, risk almaya ve kendine güvenli bir şekilde iş fikirlerini hayata geçirmeye istekli olmasını ifade eder. Bu ruh, bir girişimci için önemli bir özelliktir, çünkü yaratıcılık, inisiyatif alma ve problem çözme yetenekleri gerektirir. Girişimcilik ruhu, aynı zamanda bir işte başarılı olmak için gerekli olan sabır, azim ve direnci de içerir.

Girişimci eğilime sahip bireylerin genel özelliklerine bakıldığında, hemen hemen benzer kişisel özelliklere sahip olduklarını görmekteyiz. Bu özelliklerden en önemlileri aşağıda açıklanmıştır.

3.1.1. Belirsizliğe Dayanma Yeteneği

Belirsizlik, sonucun tam olarak nasıl olacağının bilinmemesi durumu şeklinde belirtilmektedir. Risk ve belirsizlik arasında bir bağlantı vardır. Her bir risk, belirsizlik içermektedir çünkü risk alınırken, sonucun ne olacağı bilinmez. Aynı şekilde, belirsizlikte de risk yüklü bir süreç oluşur çünkü belirsiz bir durumda ne olacağının bilinmemesi nedeniyle, olası riskleri değerlendirmek ve yönetmek zor olabilir. Girişimcilikte, belirsizliğin yanı sıra risk almak gerekir. Başarılı girişimciler, potansiyel riskleri değerlendirir ve yönetirler ve sonunda belirsiz bir durumda bile, işlerini başarılı bir şekilde sürdürebilirler.

Ekonomik dalgalanmalar girişimciler için belirsizlik yaratan en önemli etmendir. Girişimcilerin bu belirsizliği tolere edebilme ve belirsiz ve öngörülemeyen bilgi ve koşullardan kaynaklanan sorunları bunalmadan veya sıkıntıya düşmeden ele alabilme becerisine sahip olmaları gerekir. Belirsizliği etkin bir şekilde yönetme becerisi, başarılı girişimciliğin çok önemli bir yönüdür. Girişimciler, hızla gelişen teknolojinin etkisi, iş,

kariyer ve iş güvenliği beklentilerindeki değişiklikler gibi belirsizliklerle karşı karşıya kalabilirler.

Girişimciler sadece belirsiz koşullarda çalışmakla kalmaz, bununla birlikte belirsizliği keşfetmeyi, üstesinden gelmeyi ve yeni bilinmeyenlere yönelmeyi bir başarı olarak görürler. (Cansız, 2007).

3.1.2.Bağımsızlık İhtiyacı

Bağımsızlık, kendi kaderini tayin etme ve başkaları tarafından etkilenmeden veya kontrol edilmeden kendi kararlarını verebilme yeteneğini ifade eder. Bireylere veya gruplara kendi hayatlarını kontrol etme ve kendi kaderlerini belirleme gücü verir. Bu kavram, kendi kendini yönetme fikri ve kişinin hayatı ve geleceği üzerinde kontrol sahibi olma arzusuyla yakından ilişkilidir. Girişimcilik bağlamında, girişimciler genellikle bağımsız olma ve iş girişimlerinde kendi kararlarını verme konusunda güçlü bir arzuya sahip olduklarından, yüksek düzeyde özerklik kilit bir özellik olarak görülebilir. Birçok grup, kuruluş veya toplumdaki bireylerin, kolektif sosyal varlıklar tarafından belirlenen normlara, kurallara veya düzenlemelere uyması beklenir. Uyum veya uygunluk, bu yapılara üyelik için bir gereklilik olarak değerlendirilir. Ancak, bağımsız bireyler genellikle bu sınırlamaları hoş karşılamaz ve yenilikçi öneriler geliştirirken bunları ilerlemeyi engelleyen faktörler olarak görür. Girişimci bireyler ilerlemenin önündeki engelleri azaltmak için çaba gösterirler. Kuralların veya davranış normlarının güçlendirilmesinde bazı faydalar görseler de, bağımsız düşünce ve eyleme daha fazla değer verirler. Sosyal yapılarda inatçı ve yıkıcı olarak görülürler. (Bridge ve Cromie, 1998).

Girişimci insanlar, azimli ve kararlı olarak bilinirler. Onlar, hedeflerine ulaşmak için ısrar ederler ve mükemmellik standartlarını karşılamaya çalışırlar. Bu, onların farklı alternatifleri denemelerine ve problemleri çözmelerine olanak tanır. Girişimciler aynı zamanda yaratıcılık ve özgürlük ile kontrollü olma arasında denge kurmalıdırlar, çünkü yaratıcılık için özgürlük gerekirken, kontrollü olmak da yaratıcılık sürecini destekler.

Bağımsızlık girişimci için bireysel kararların alınmasında kimseye bağlı kalmaksızın özgürce hareket etme ve kurallardan, prosedürlerden ve sosyal sınırlamalardan kaçınarak davranma olarak ifade edilebilir. Bu, girişimci için kendi kaderini ve yolunu belirleme özgürlüğünü içerir ve onların özgün ve yaratıcı çözümler üretebilmelerine olanak tanır.

Girişimciler tüm kararları tek başlarına alma durumunda olmasalar da, en önemli kararları vermeye yetkili tek kişi olmak isterler.

Bağımsız olma düşüncesi, bireyin aklına bir kere düştü m nereye gitse hangi işi yapsa peşini bırakmaz, kendi işini yapma fikri konulmaz bir saplantıya dönüşür ve insanın içinde bir kere girişimcilik hevesi doğarsa bundan kurtuluş olmamaktadır. Artık birey kendi işini kurmak zorundadır (Gerber, 2003:13).

Girişimci kendi işini kurduktan sonra memnun kalmaz ise geri dönmesi de zordur. Girişimci bağımsız çalışmayı sevdiği için her şeyi kendisi halletmek ister. Girişimcilikteki bağımsız çalışabilme imkanı, bireyleri girişimci olma konusunda heveslendirir. Ancak, girişimcilikte çalışırken belirsiz çalışma saatleri ve günlerce çalışmak gibi zorluklar da mevcut olabilir. Bu nedenle, bireyler girişimcilik kararı verirken bu zorlukları da dikkate almalıdırlar. Bağımsız alışma konusunda özgürlük sunsa da, bu özgürlük girişimci için aynı zamanda bazı sorumlulukları da beraberinde getirebilir.

3.1.3.Risk Alma

Risk almak, birçok yatırım kararında kilit bir faktördür. Girişimcilerin değişen risk alma düzeyleri, risk algılarındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Girişimcilerin risk algılarındaki farklılıklar, karşılaştıkları riskin türüne de bağlıdır. Ek olarak risk, risk algısındaki farklılık, başlanacak yatırımın zorluk derecesi, yatırımdan elde edilebilecek kar miktarı ve olası kayıpların tahmini miktarı birbirine bağlıdır. Bununla birlikte risk alma davranışı birçok değişkenle yakından ilişkilidir. rnek vermek gerekirse, risk alma eğilimi girişimcinin yaşı, cinsiyeti, deneyimi, aile yapısı, geçmişi, sosyo-ekonomik durumu gibi demografik özellikleriyle yakından ilişkilidir (Erdem, 2001).

Araştırmacılar risk alma davranışını genellikle ekonomik, sosyal, psikolojik ve biyolojik faktörler açısından incelemişlerdir. Örneğin, McClelland (1961), girişimcilerin başarı motivasyonunun risk alma eğilimlerini etkilediğini ortaya koymuştur. Başarı motivasyonlu insanlar daha fazla risk alma eğilimindedirler ve daha fazla girişimci olma eğilimindedirler. Ray (1986) tarafından yapılan bir araştırma, risk alma eğilimi ile saygınlık kazanma eğilimi arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştur. İnsanlar, daha yüksek bir saygınlık kazanmak isteyince daha fazla risk alma eğilimindedirler. Aynı şekilde, daha yüksek bir saygınlık sağlamak isteyen topluluklar da daha fazla riskli girişimleri tercih edebilirler. Sexton ve Bowman (1983), girişimci ve risk alma düzeyi arasındaki ilişkiyi

ölçerken birçok faktörün etkisini incelemiştir. Bu faktörler cinsiyet, kültürel altyapı, işletmenin ekonomik gelişim düzeyi, işletme tipi gibi faktörlerdir ve risk olgusunun daha geniş bir faktör ağı ile ilişkilendirilmesine olanak tanımıştır. Böylece, risk alma davranışının neyi etkilediğini daha iyi anlamaya ve açıklamaya yardımcı olmuştur (Carthy ve Breda, 2000). Kilby (1971) de girişimcilik alanında yapılan araştırmaların eksikliklerine dikkat çekerek, girişimci özelliklerinin ölçümüne katkıda bulunmuştur. Çalışmasında, girişimci özelliklerinin tanımlanmasındaki eksikliklere vurgu yapmış ve bu özelliklerin ölçümündeki kavramsal ve metodolojik eksiklikleri açıklamıştır. Chell (1985), girişimcilik alanındaki araştırmalara farklı bir bakış açısı sunan ve risk algısının değişimindeki sosyal etkenleri ele alan önemli bir araştırmacıdır. Çalışmasında, risk kavramına sosyal öğrenme etkisini eklemiş ve girişimcinin risk algısının sosyal çevre tarafından nasıl etkilendiğini göstermiştir.

Öğrencilerin risk alma davranışı ile ilgili yapılan araştırmalara gelirsek. Sexton ve Bowman (1983) çalışmalarında girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin diğer öğrencilere kıyasla risk alma eğilimlerinin daha yüksek olduğunu bulmuştur. Erdem (2001) ise çalışmasında lise ve dengi eğitim alan bireylerin risk alma eğilimlerinin daha yüksek olduğunu, yüksek eğitim alanların ise risk alma eğilimlerinin daha düşük olduğunu bulmuştur.

3.1.4.Yenilikçilik (Inovasyon)

Schumpeter (1934) tarafından ilk kez tanımlanmış olan "yenilikçilik" kavramı, girişimcilik araştırmalarına konu olarak ele alınmaya başlanmıştır. Schumpeter, yenilikçiliğin ekonomik büyümenin ve değişimin ana kaynağı olduğunu belirtmiştir (Mueller, 2001:51).

Drucker (1985) ise, inovasyonu, zenginlik yaratma potansiyelini arttıran bir değer olarak görmektedir (Naktiyok, 2004). Gerçekten, girişimciler çoğu zaman ekonomide önemli bir yenilikçi güç olarak görülür. Dünya çapında geliştirilen pek çok ürün girişimcilik çabalarının bir sonucudur ve bunun en önemli nedenlerinden biri girişimcilerin girişimcilik faaliyetleri sayesinde edindikleri farklı deneyimlerdir. Bu deneyimler girişimcileri sorunlara çözüm bulmaya teşvik etmekte ve onları inovasyona yönlendirmektedir. Inovasyon sadece bir kerelik bir faaliyet değil, bir girişimin ömrü boyunca girişimciliğin sürekli ve gerekli bir özelliğidir. Bir işletmeyi rekabetçi tutmanın ve değişen pazar taleplerine ve fırsatlarına uyum sağlamanın önemli bir yönüdür. Ayrıca

yenilikçilik, girişimcilerin yeni ve geliştirilmiş ürün veya hizmetler sunarak pazarda rekabetçi bir konum elde etmelerini sağlayan kilit bir faktördür. Bu sürekli uyum sağlama ve pazara yeni fikirler getirme becerisi, onlara rakiplerine karşı önemli bir avantaj sağlamaktadır (Daniel, 2000:277).

Bir kişilik özelliği olarak yenilikçilik, girişimcinin başarısında kilit bir faktördür çünkü girişimcinin yeni fırsatları tespit etmesine ve değişim yaratmasına olanak tanır. Ayrıca girişimcinin pazarda rekabet avantajı elde etmesinde de önemli bir rol oynar. Bununla birlikte, yenilikçilik sadece bir kerelik bir olay değil, girişimcilik yolculuğu boyunca gerekli olan, yüksek tolerans seviyeleri ve artan yaratıcılık ile büyümesine katkıda bulunan sürekli bir süreçtir (Stewart: 2000).

3.1.5.Başarma İhtiyacı

Mc Clelland (1965) tarafından gerçekleştirilen çalışma, girişimcilik faaliyetleri ile yüksek başarıma ihtiyacı arasındaki ilişkiyi incelemeye odaklanmıştır. Çalışma, kişinin başarılarının kendisini tatmin etmesi olarak tanımlanan yüksek başarıma ihtiyacının, girişimcilikte önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Mc Clelland'ın bulguları, daha sonra Begley ve Body (1987) ve Johson (1990) tarafından yapılan çalışmalarla desteklenmiştir. Bu çalışmalar, yüksek başarıma ihtiyacı olan öğrencilerin yıllar sonra girişimci olma eğiliminde olduğunu göstermiştir. Bu çalışmalar, girişimcilikte yüksek başarıma ihtiyacının önemli bir faktör olarak kabul edilmesine olanak tanımıştır.

Başarma ihtiyacı, bireysel bir özellik olarak kabul edilir ve gelecek yönelimli bir eğilimdir. Bu nedenle, başarıma ihtiyacı ile içsel kontrol arasında doğrudan bir ilişki olduğu düşünülür. Başarma ihtiyacı, bireyi başarıya doğru yönlendirir ve kendi kendini motive etme ve kendi kaderini tayin etme düzeyini etkileyerek dış faktörlerden ziyade iç kontrolün daha fazla tercih edilmesine yol açar. Bu nedenle, başarıma ihtiyacı ile içsel kontrol arasındaki ilişki araştırmalar tarafından sıklıkla incelenmektedir. Bu çalışmalar, başarıma ihtiyacının içsel kontrol eğilimini artırdığını ve bireylerin kendilerini daha yüksek hedeflere yönelttiğini ortaya koymaktadır.

3.1.6.İnsanlarla İlişki

Girişimciler, doğası gereği insanlarla sürekli etkileşim halindedirler. Bu, girişimcilerin insanlarla iyi ilişkiler kurma konusunda büyük bir yeteneğe sahip olmalarını gerektirir. İnsanlarla iyi iletişim kurabilme yeteneği, iç ve dış ilişkiler için esastır. Bir şirket ile

Çalışanları arasındaki ilişki, şirketin konumlandırılmasının, motivasyonunun ve hatta sürdürülebilir gelişiminin en temel özelliklerinden biridir. Çünkü günümüzde iş hayatında kazanan olmak çok zorlaşmıştır. Girişimcilerin günümüz şartlarında kazanabilmeleri için daha etkin ve müşteri odaklı olmaları ve dolayısıyla insanlarla daha iyi ilişkiler kurabilmeleri gerekmektedir. Çalışanların yeteneklerinin belirlenmesi, daha kârlı müşterilerin cezbedilmesi ve girişimci bir bilgi birikiminin varlığı elzem hale gelmiştir.

3.1.7.İçsel Kontrol

İçsel kontrol, kişinin kendi hayatını ve davranışlarını yönlendirme yeteneğidir. Bu özellik doğuştan gelen bir özellik olarak kabul edilir ancak kişinin çalışma ortamı, toplumda üstlendiği roller, sosyal ve kültürel ortam açısından sahip olduğu değer ve inançlar gibi faktörler de bu özelliklerin daha sonraki gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir. Bu nedenle, bireyin yaşadığı ortam ve yaşadığı sosyal çevre de içsel kontrol özelliklerinin gelişimine etki eder.

İçsel kontrol, bir kişinin davranışının dış faktörler tarafından şekillendirilmekten ziyade kendi eylemleri tarafından şekillendirildiği inancını ifade eder. Girişimciler için içsel kontrol özelliği, onların hareketlerinde bağımsız olmasına ve kendi önceliklerini belirlemesine olanak tanır. Bu anlayış girişimcilere, kendilerinin kararlarını vermelerini ve hareketlerini bu kararlar doğrultusunda şekillendirmelerini telkin eder. Bu yüzden girişimciler için içsel kontrol özelliği önemlidir. Çünkü kendi kararlarını vermeleri ve hareketlerini bu kararlar doğrultusunda şekillendirmeleri onların başarılı olmalarını sağlar.

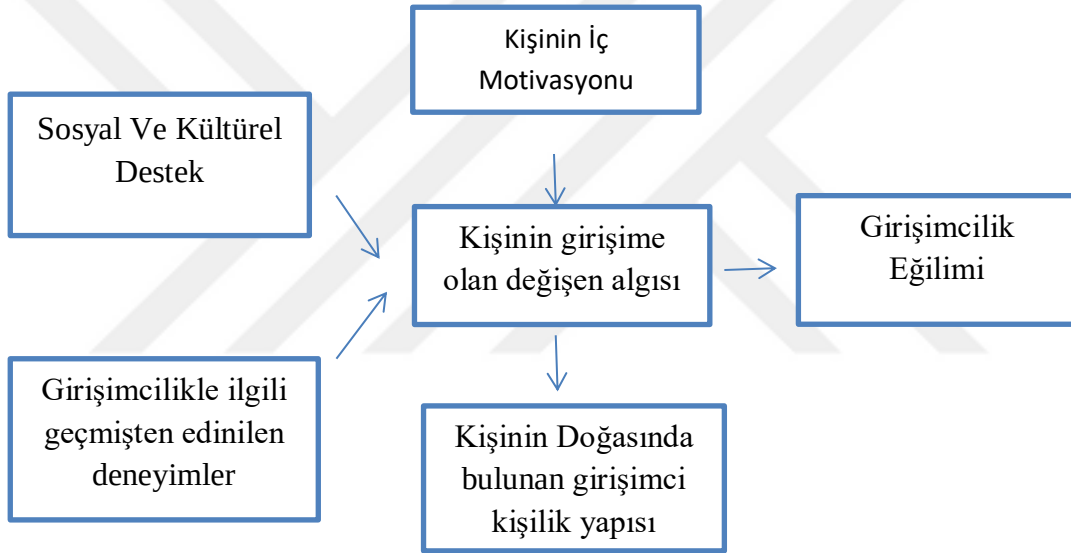
3.1.8.Yaratıcılık

Küresel bilgi toplumuna geçiş, yeni öğrenme stillerinin anlaşılmasını ve geleneksel anlayışların sona ermesini gerektirir. Yaratıcı düşünmenin oluşumunda önemli olan zihinsel faaliyetler ve bilişsel süreçlerdir. İlk olarak insanlara yaratıcı işlev kazandırılarak yapıcı anlayış uygulanmalıdır. Yapıcı anlayış, anlama sorumluluğunu herkese yükler, anlama eğitimini esnekleştirir; Bireylerin kaynakla etkileşim kurarak olayları anladıkları şekilde anlamalarını sağlar. Bu anlayışa göre bilgi, yorumlayandan ayrılamayan bir yorum konusudur. Yani kişinin yorumlama yeteneği elde edeceği bilgilerde önemli rol oynar. Bu şekilde öğrenen bireyler belli bir kalıba hapsedilemezler.

Yaratıcılıkta bir diğer önemli sınırlama kişisel kapasitedir. Kurumsal açıdan bakıldığında, örgütün bilişsel kapasitesi yaratıcı fikirlerin oluşumunu etkiler. Tüm bu özelliklerden hareketle yaratıcılığın gerçekleşmesi için bilişsel, düşünsel ve işlemsel boyutları dikkate alan bir yaklaşım düşünülmelidir (Ward, 2004).

3.2. Bireyde Girişimcilik Yönelimi Nasıl Ortaya Çıkar?

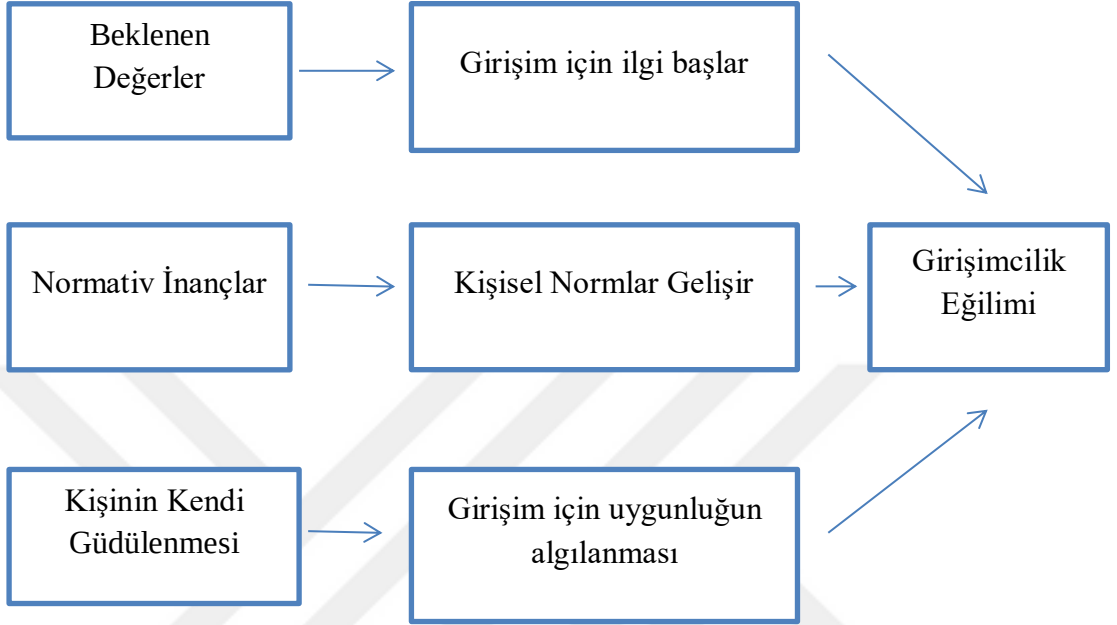
Girişimcilik özelliklerine sahip olmak tek başına yeterli değildir, aynı zamanda yeterince desteklenmeleri gerekir. Ayrıca, bireyin geçmiş deneyimleri de girişimcilik sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bütüncül bakış açısı aşağıdaki şekilde daha iyi görülebilir (Summers, 1998).

Şekil 1: Kişide Girişimcilik Eğilimi Nasıl Oluşur?(Kaynak: Summer,1998,148 uyarlanmıştır)

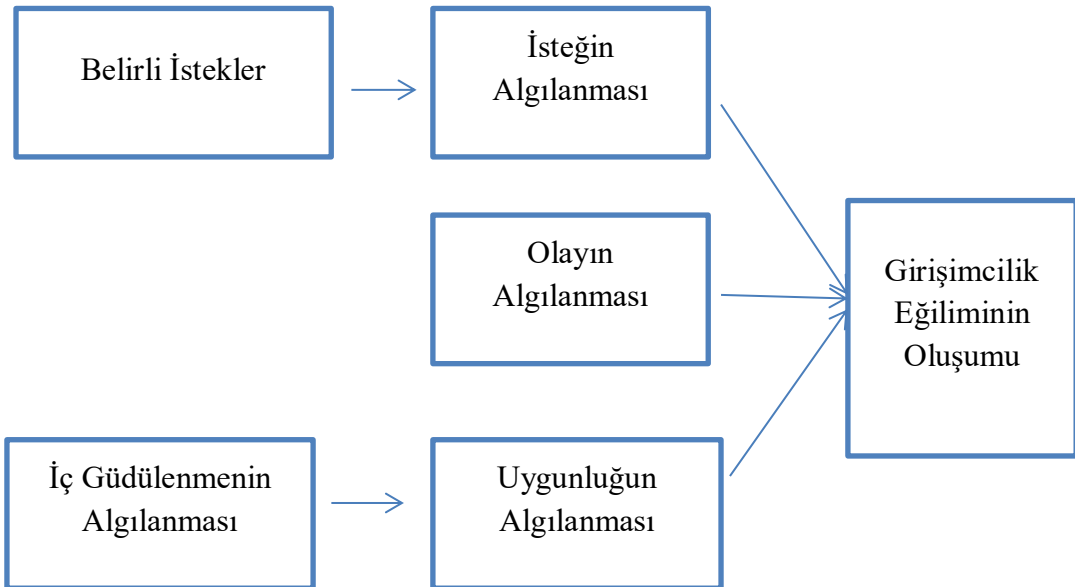
Girişimcilik eğiliminin oluşumu üzerinde literatürde değişik modeller vardır. Bunlardan Learned'ün girişimcilik eğilimi modelini, Birds'ün girişimcilik davranışı modelini, Ajzen'in planlı davranış teorisi temelli girişimcilik eğilimli modelini ve Shapero'nun girişimcilik faaliyeti modelini açıklamak gerekmektedir. Ajzen'in planlı davranış teorisi temelli girişimcilik eğilimi modelinde (Şekil 2) üç temel özelliğin bireylerde davranışsal bir niyetlilik yarattığı görülmektedir. Bunlardan ikisi, beklenen değerler ve normatif inançlardır. Yani, kişisel beklentiler ve inançlar bir bireyin girişimciliğe olan eğilimini etkileyebilir. Genel eğilim bu faktörlerin girişimci üzerinde, çok büyük etkiye sahip olmadığı yönündedir. Çünkü kişi güçlü bir iç kontrol yönelimine sahip olduğundan kendi kararlarına değer verir ve dış faktörlerden daha az etkilenmektedir. Diğer oluşum ise,

kişinin kendi güdülenmesi ile oluşan davranış eğilimidir. Bu etki ile kendi davranışlarını kontrol eden bir girişimci, uygun koşullar altında girişimde bulunmayı amaçlar. Bu modelde ilk etki çevresel iken, son etki kişinin kendi kontrolü altındadır (Krueger vd., 2000).

Şekil 2: Ajzen'in Planlanmış Davranışlar Teorisi (Kaynak: Krueger ve Diğerleri, 2000,416)

Shapero-Krueger girişimcilik faaliyeti modeli bir iş kurma sürecini ve girişimci davranışta bulunan bireylerin özelliklerini tanımlayan bir girişimcilik faaliyeti teorisidir. Bu modelde (Şekil 3) ise, kişisel eğilimler dış faktörlerden çok, kişinin algılamasına bağlanmaktadır. Bu algılama, ihtiyaç ve isteklerin algılanması olabildiği gibi, belli bir uygunluğun algılanması , ya da olayın algılanması şeklinde olmaktadır.

Şekil 3: Shapero Ve Krueger Modeli (Kaynak: Krueger ve Diğerleri, 2000,416)

Learned (1992) girişimcilik eğilimi modeli, eğilimin oluşmasında rol oynayan temel kritik faktörleri incelemektedir. Model, değişimin tespiti ile başlar, bireyin niyet oluşturmaları ile devam eder ve faaliyetin uygulanması ile sona erer. Değişimin belirlenmesi, bireyin girişimci kişilik özelliklerinden ve önceki deneyimlerinden etkilenmektedir. Eğilimin oluşum aşamasında, bireysel özellikler arka plan faktörleri ile etkileşime girer. Bu bağlamda girişimcilik faaliyetlerinin geliştirilmesi aşamasında kişisel özelliklerin, kaynakların, çevresel ve ekonomik analizlerin ve gerekli bilgi ağının oluşturulması önemlidir. Bird (1988) modelinde ise, girişimcilik faaliyetinin sürecini ve temel belirleyicilerini tanımlayan bir çerçevedir. Model dört unsurdan oluşmaktadır: (1) Fırsatın tanınması, (2) İş konseptinin geliştirilmesi, (3) Fizibilite analizi ve (4) Kaynak edinimi. Bu unsurlar birbiriyle ilişkilidir ve birbirini etkiler ve model başarılı girişimciliğin her bir adımın etkin bir şekilde tamamlanmasına bağlı olduğunu öne sürer (Sequeria, 2004).

3.3.Girişimcilik Eğitimi

Girişimciliğin ortaya çıkması ve gelişmesinde eğitim önemli bir rol oynar. Girişimciliğe ilgi duyan bireylerin, girişimciliğin temel kavramlarını, yöntemlerini ve uygulamalarını öğrenmeleri, girişimcilik yolunda ilerlemelerini kolaylaştırır. Ayrıca, girişimcilerin karşılaştıkları problemlerin çözümünde de eğitim önemlidir. Örneğin, pazarlama, finansal yönetim, çalışma ekibi yönetimi, yatırımcı ilişkileri gibi konularda eğitim almak, girişimcilerin işlerini daha etkili bir şekilde yürütmelerine ve problemleri çözmelerine yardımcı olur.

Girişimcilik eğitiminin tanımları literatürde büyük farklılıklar göstermektedir. Girişimcilik Eğitimi Konsorsiyumu, girişimcilik eğitimini belirli bir aşama veya yaşla sınırlı olmayan, sürekli bir öğrenme ve gelişim süreci olarak görmektedir. Avrupa komisyonu, buna benzer ancak daha daraltılmış bir yaklaşım savunmaktadır. Guzman ve Linan'a (2005) göre girişimcilik eğitimi; bireylerin yeni bir girişimi başarılı bir şekilde başlatmaları ve yönetmeleri için gerekli bilgi, beceri ve tutumları geliştirmeyi amaçlayan bir süreçtir. Girişimciliğin fikir üretme, pazar analizi, finansal yönetim ve liderlik gibi çeşitli yönlerini kapsar. Girişimcilik eğitiminin amacı, bireyleri bir iş kurmanın ve büyütmenin zorluklarına ve fırsatlarına hazırlamaktır. Bir başka tanıma göre girişimcilik eğitimi (Raposo ve Paço, 2011);

- Bireyin hayatındaki fırsatları fark etme ve bunlar üzerinde yaratıcı ve yenilikçi bir şekilde hareket etme yeteneğini,

- Yeni fikirler geliştirme, fırsatları izlemek ve gerekli kaynakları belirleyip bunlara erişme becerisini,
- Yeni şirket kurmak ve sürdürme yeteneğini,
- Yaratıcı ve eleştirel bir şekilde düşünme yeteneğini içermektedir.

Girişimcilik eğitimi, işletmelerin etkin bir şekilde oluşturulmasını teşvik etmek için tasarlanmış bir eğitimidir. Üniversitelerde verilen girişimcilik eğitimi, öğrencilere iş kurma konusunda farklı düzeylerde bilgi ve beceriler kazandırmaktadır. Bu, girişimcilik eğitiminin türüne göre değişebilir. Örneğin, bazı üniversitelerde verilen girişimcilik eğitimi öğrencilerin sadece iş fikirlerini geliştirmelerine odaklanırken, diğerleri öğrencilere iş planlarının yazımı, yatırımcı ilişkileri, pazarlama ve finansal yönetim gibi konularda daha detaylı bilgi sağlar. Bu eğitimler, öğrencilerin iyi bir girişimci olmaları için gerekli olan davranış normlarını ve becerileri öğrenmelerine yardımcı olur.

Girişimcilik eğitiminin amacı, bireylerdeki gizli girişimcilik potansiyelini ortaya çıkarmak, farkındalık yaratmak ve girişimci niteliklere sahip olanların hata yapmalarını önleyerek kaynaklarını en üst düzeyde kullanmalarını sağlamaktır. Eğitim, girişimcilik eğilimlerini artırmak için gerekli bir koşuldur, ancak tek başına yeterli değildir. (Balaban ve Özdemir, 2008).

BÖLÜM 4: İSTANBUL’DA BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK ALAN ÇALIŞMASI

4.1.Araştırmanın Yapısal Planı

4.1.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı,

- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemek,
- Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin farklı düzeylerde girişimcilik eğilimlerine sahip olup olmadıklarını ortaya çıkartmak,
- Demografik değişkenlere göre (cinsiyet, bölüm farkı, ebeveyn meslek durumları vb.) öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır.

Yapılan analizler sonucunda elde edilecek bulgulara göre, Ön lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini geliştirmeye yönelik önerilerin geliştirilmesi ayrıca sonuç ve yorumlarla katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

4.1.2.Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Vakıf Üniversitesi ön lisans programlarında değişik bölümlerde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Örneklemde yer alan öğrenciler, bölüm ayrımından başka herhangi bir ayrıma tabi tutulmamıştır. Ön Lisans programlarının dört farklı bölümünden seçilen 234 kişilik bir gruba hazırlanan girişimcilik anketi uygulanmıştır.

4.1.3.Çalışmanın Metodolojisi

Mevcut çalışma, çalışmanın içeriğine, zaman ve maliyet planlarına da sadık kalınarak yapılmış olup, teorik kısım uygulama olarak iki bölümden oluşmuştur. Bu kapsamda, teorik bölümde kitaplar, tezler, araştırma sonuçları, makaleler, internet siteleri ve her türlü bilimsel çalışmalardan yararlanılmıştır.

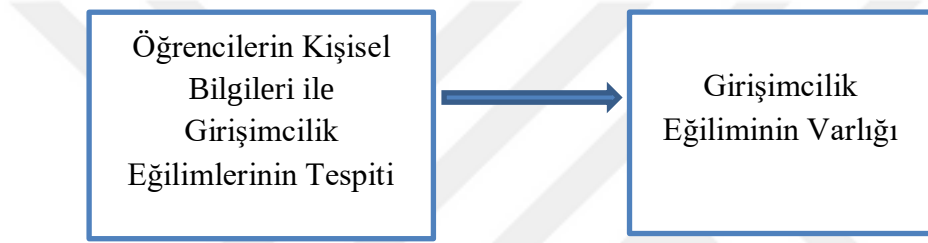
Çalışmanın uygulama bölümünde ise, Vakıf Üniversitesi Ön Lisans farklı bölümlerden seçilen bir örneklem üzerinde anket çalışması yapılarak veriler elde edilmiştir. Anket verileri araştırma yapılan vakıf üniversitesinin akademisyenlerinin yardımı ile toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenci grubundan 49 sorudan oluşan bir anketi

cevaplandırılmaları istenmiş ve her bir katılımcının onam formuyla beraber rızası alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek ifadelerine verilen cevaplar 5’li likert ölçeğine göre düzenlenmiş elde edilen veriler SPSS 26 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

4.2.Araştırma Modeli ve Hipotezler

4.2.1. Çalışmanın Modeli

Bu çalışmada ön lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri yönünden farklarını ortaya koymayı amaçlayan bir model tasarlanmıştır. Bu kapsamda, araştırma modelini aşağıdaki gibi göstermek mümkündür.

Şekil 4: Araştırma Modeli

4.2.2. Çalışmanın Hipotezleri

Araştırmanın amacına ulaşması için temel hipotezler oluşturulmuş ve her bir ölçek ifadesinin normal dağıldığı varsayılarak parametrik test yöntemleriyle ilgili hipotezler sınanmıştır.

Söz konusu hipotezleri aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

H1: Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H2: Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H3: Öğrencilerin kardeş sayıları ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H4: Öğrencilerin aile gelir seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H5: Öğrencilerin baba eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H6: Öğrencilerin anne eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H7: Öğrencilerin baba meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H8: Öğrencilerin anne meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

H9: Öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşadıkları yer ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

4.3.Anket Çalışması

Bu çalışmanın hipotezlerini test etmek amacıyla yürütülen anket çalışmasında temel olarak iki bölüm vardır. İlk bölümde girişimci kişilik özelliklerini ölçmeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket metninin ikinci bölümünde ise demografik değişkenleri ölçmeye yönelik sorulara yer verilmiştir.

Bu kapsamda, elde edilen veriler belli özelliklerin ölçülerini verebilmesi için gruplandırılmıştır. Daha sonra demografik sorular sorularak, girişimcilik özelliklerinin bu değişkenlerle ilgisi görülmeye çalışılmıştır. Ayrıca anket ifadelerinin oluşturulmasında, Summers (1998) ve Brice (2002)'in girişimcilik eğilimleri konusunda yaptıkları araştırmada kullanılan sorulardan da yararlanılmıştır.

Anket çalışmasının ilk bölümde 40 adet kişisel girişimcilik özellikleri ile, ikinci kısmında ise demografik özellikleri ölçmeye yönelik 9 soru bulunmaktadır. Anketin ilk bölümündeki ifadeler araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik algılarını belirlemeye yöneliktir. Bu ifadelere verilen cevaplar 5'li likert ölçeğine göre puanlandırılmıştır. Katılımcılar her bir ifadeye tek bir cevap vermek üzere “1 Hiçbir Zaman”,...”5 Her Zaman” cevaplarını işaretlemişlerdir. Girişimcilik algısının 40 tane ölçek ifadesine verilen puanlar göz önünde bulundurulduğunda maksimum 200, minimum 40 puan olması beklenmektedir. Ölçek ifadelerine verilen puan ortalamalarının 160 ve üzerinde olması araştırmaya katılan katılımcıların girişimcilik algısının güçlü olduğunu ortaya koyacaktır. İkinci bölümde ise demografik özelliklere yönelik çoktan seçmeli sorular bulunmaktadır.

Anket çalışması İstanbul'da bir vakıf Üniversitesi Meslek Yüksekokulu yönetiminden gerekli izinler alınarak 06.11.2022- 10.11.2022 tarihleri arasında 4 farklı bölümde öğrenim gören öğrencilere uygulanmıştır.

4.4. Sonuçların Analizi

4.4.1. Güvenirlilik Analizi

Anketin güvenilirliğinin test edilmesinde, Cronbach Alfa katsayısından yararlanılmıştır. Güvenirlilik kavramı, bir ölçümün, ölçmek istediği şeyi tutarlı sonuçlar verecek biçimde ve doğru olarak göstermesidir (Baloğlu, 2006: 106). Bir olaya ilişkin değişkenleri ölçmek amacıyla, örneklerle sunulan soruların birbiriyle tutarlılığını ve olayı açıklamadaki yeterliliklerini ortaya koyabilmek için, yapılacak güvenilirlik analizlerinden biri Cronbach Alpha katsayısıdır. Bu katsayı 0-1 arasında değişmektedir. Katsayı 1'e yaklaştıkça uyumun ve tutarlılığın yüksek olduğu sonucuna varılabilmektedir.

Özellikle sosyal bilimlerde ölçek güvenilirliğinin kabul edildiği kriter olarak alfa değerinin 0,60'dan büyük bir değer olması beklenmektedir.

40 maddelik Girişimcilik Ölçeğinin Cronbach Alfa Katsayısı 0,902 olarak bulunmuştur. Dolayısıyla ilgili ölçek ifadelerinin güvenilirliği oldukça yüksektir.

4.5. Bulgular

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bulguları

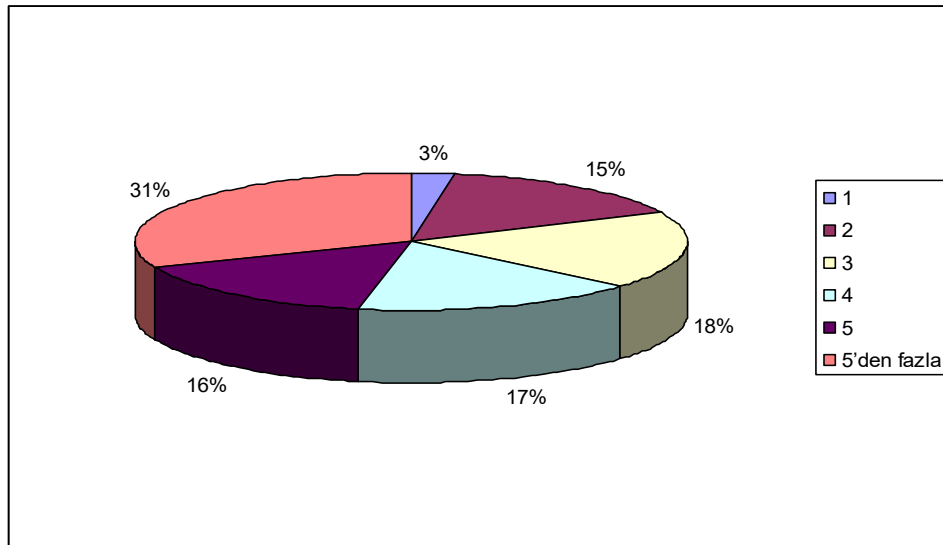
	Değişken	N	%
Bölüm	Ağız ve Diş Sağlığı	107	45,7
	Fizyoterapi	73	31,2
	Eczane Hizmetleri	22	9,4
	Ameliyathane Hizmetleri	32	13,7
Cinsiyet	Erkek	147	62,8
	Bayan	87	37,2
Kardeş Sayısı	1	6	2,6
	2	36	15,4
	3	43	18,4
	4	39	16,7
	5	37	15,8
	5'den fazla	73	31,2
Ailenin Aylık geliri	8000 TL'den az	51	21,8
	8000-10000 TL	85	36,3
	10001-13000 TL	28	12,0
	13001-15000 TL	37	15,8
	15000 TL' den fazla	33	14,1
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	29	12,4
	Ortaokul	142	60,7
	Lise	54	23,1
	Ön lisans-Lisans	7	3,0
	Lisansüstü	2	0,9
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	85	36,3

	Ortaokul	123	52,6
	Lise	22	9,4
	Ön lisans-Lisans	3	1,3
	Lisansüstü	1	0,4
Baba Mesleği	Kamu	21	9,0
	Özel Sektör	26	11,1
	Serbest Meslek	71	30,3
	Emekli	50	21,4
	Emekli+Çalışan (SGK)	66	28,2
Anne Mesleği	Kamu	6	2,6
	Özel Sektör	3	1,3
	Serbest Meslek	8	3,4
	Emekli	7	3,0
	Ev Hanımı	210	89,7
Yaşanılan Yer	Büyükşehir	59	25,2
	Şehir	99	42,3
	Taşra	76	32,5

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları bölüm, cinsiyet, kardeş sayıları, ailelerinin aylık gelirleri, anne ve babalarının eğitim durumları, anne ve babalarının meslek durumları ile ailelerinin yaşadıkları bilgileri verilmiştir.

Öğrencilerin % 45,7 (107)’si Ağız ve Diş Sağlığı bölümünde, % 31,2 (73)’si Fizyoterapi bölümünde, % 9,4 (22)’ü Eczane Hizmetleri bölümünde ve % 13,7 (32)’si Ameliyathane Hizmetleri bölümünde okumaktadır.

Öğrencilerin % 62,8 (147)’si erkek, % 37,2 (87)’si bayandır. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 2,6 (6)’sı ailenin tek çocuğu, % 15,4 (36)’ü iki kardeş, % 18,4 (43)’ü üç kardeş, % 16,7 (39)’si dört kardeş, % 15,8 (37)’i beş kardeş ve % 31,2 (73)’si beş kardeşten fazladır.

Şekil 5: Öğrencilerin kardeş sayıları

Öğrencilerin % 21,8 (51)'inin ailesinin aylık geliri 8000 TL'nin altında, % 36,3 (85)'ünün ailesinin aylık geliri 8000-10000 TL arası, % 12 (28)'sinin ailesinin aylık geliri 10001-13000 TL arası, % 15,8 (37)'inin ailesinin aylık geliri 13001-15000 TL arası ve % 14,1 (33)'inin ailesinin aylık geliri 15000 TL'nin üzerindedir.

Öğrencilerin % 12,4 (29)'ünün babası ilkokul mezunu, % 60,7 (142)'sinin babası ortaokul mezunu, % 23,1 (54)'inin babası lise mezunu, % 3 (7)'ünün babası önlisans-lisans mezunu ve % 0,9 (2)'unun babası lisansüstü mezunudur. Öğrencilerin % 36,3 (85)'ünün annesi ilkokul mezunu, % 52,6 (123)'sının annesi ortaokul mezunu, % 9,4 (22)'ünün annesi lise mezunu, % 1,3 (3)'ünün annesi önlisans-lisans mezunu ve % 0,4 (1)'ünün annesi lisansüstü mezunudur. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 9 (21)'unun babası kamu sektöründe çalışmakta, % 11,1 (26)'inin babası özel sektörde çalışmakta, % 30,3 (71)'ünün babası serbest meslek sahibi, % 21,4 (50)'ünün babası emekli ve % 28,2 (66)'sinin babası emekli ve çalışandır. Öğrencilerin % 2,6 (6)'sının annesi kamu sektöründe çalışmakta, % 1,3 (3)'ünün annesi özel sektörde çalışmakta, % 3,4 (8)'ünün annesi serbest meslek sahibi, % 3 (7)'ünün annesi emekli ve % 89,7 (210)'sinin annesi ev hanımıdır.

Öğrencilerin % 25,2 (59)'sinin ailesi büyükşehirlerde yaşarken, % 42,3 (99)'ü şehirlerde ve % 32,5 (76)'i taşrada yaşamaktadır.

Öğrencilerin ölçekte bulunan sorulara ait vermiş oldukları cevaplara istinaden merkezi eğilim ve dağılım ölçüleri bilgileri verilmiştir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar:

1,00-1,80	Hiçbir zaman
1,81-2,60	Ara sıra
2,61-3,40	Sık sık
3,41-4,20	Çoğu zaman
4,21-5,00	Her zaman

şeklinde yorumlanmıştır.

Tablo 2: Öğrencilerin belirsizliğe tolerans boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
1	Kurallara karşı çıkmaktan ve kendimden beklenmeyen iş yapmaktan hoşlanırım	130	55,6	51	21,8	13	5,6	16	6,8	24	10,3	1,94	1,34	2,63 $\pm$ 0,83
2	Beklenmedik olaylar karşısında oldukça toleranslıyım	19	8,1	94	40,2	30	12,8	58	24,8	33	14,1	2,96	1,24	
3	Kolayca ümitsizliğe kapılmam	24	10,7	59	25,2	30	12,8	67	28,6	53	22,6	3,27	1,34	
4	İşimi bölenlere karşı tahammül ederim	63	26,9	65	27,8	34	14,5	45	19,2	27	11,5	2,60	1,36	
5	Sokakta geçen greyder sesine hiç aldırış etmeden çalışabilirim	89	38,0	63	26,9	23	9,8	24	10,3	35	15,0	2,37	1,45	

Tablo 2’de öğrencilerin belirsizliğe tolerans alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “Kurallara karşı çıkmaktan ve kendimden beklenmeyen iş yapmaktan hoşlanırım” yargısına ara sıra katılmakta ($\bar{X} = 1,94 \pm 1,34$), “Beklenmedik olaylar karşısında oldukça toleranslıyım” yargısına sık sık katılmakta ($\bar{X} = 2,96 \pm 1,24$), “Kolayca ümitsizliğe kapılmam” yargısına sık sık katılmakta ($\bar{X} = 3,27 \pm 1,34$), “İşimi bölenlere karşı tahammül ederim” yargısına ara sıra katılmakta ($\bar{X} = 2,60 \pm 1,36$) ve “Sokakta geçen greyder sesine hiç aldırış etmeden çalışabilirim” yargısına ara sıra ($\bar{X} = 2,37 \pm 1,45$) katılmaktadırlar.

Tablo 3: Öğrencilerin bağımsızlık ihtiyacı alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
6	Elbise almak için mağazaya tek başıma giderim	23	9,8	63	26,9	22	9,4	57	24,4	69	29,5	3,36	1,39	3,70 $\pm$ 0,87
7	Ekonomik olarak bağımsız olmak istiyorum	7	3,0	30	12,8	22	9,4	42	17,9	133	56,8	4,12	1,19	
8	Farklı olmaktan korkmam	29	12,4	24	10,3	26	11,1	44	18,8	111	47,7	3,78	1,44	
9	Başkalarından emir almayı sevmem	45	19,2	34	14,5	14	6,0	45	19,2	96	41,0	3,48	1,58	
10	Bir şeye inanıyorsam, başkalarının onayına gerek duymadan iş yaparım	19	8,1	37	15,8	28	12,0	50	21,4	100	42,7	3,74	1,36	

Tablo 3’te öğrencilerin bağımsızlık ihtiyacı alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “Elbise almak için mağazaya tek

başına giderim” yargısına sık sık katılmakta ($\bar{X}=3,36 \pm 1,39$), “Ekonomik olarak bağımsız olmak istiyorum” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,12 \pm 1,19$), “Farklı olmaktan korkmam” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,78 \pm 1,44$), “Başkalarından emir almayı sevmem” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,48 \pm 1,58$) ve “Bir şeye inanıyorsam, başkalarının onayına gerek duymadan iş yaparım” yargısına çoğu zaman katılmaktadırlar ($\bar{X}=3,74 \pm 1,36$).

Tablo 4: Öğrencilerin risk alma alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
11	Hiç bilmediğim bir yere doğru seyahat edebilirim	40	17,1	47	20,1	17	7,3	49	20,9	81	34,6	3,35	1,53	3,26 $\pm$ 0,98
12	Daha çok para kazanmak için, borsada riske etmekten çekinmem	95	40,6	47	20,1	32	13,7	34	14,5	26	11,1	2,35	1,41	
13	Yeni yiyecekleri ve elbiseleri denemekten çekinmem	14	6,0	43	18,4	34	14,5	43	18,4	100	42,7	3,73	1,33	
14	Gece karanlığında bir yerlere gidebilirim	34	14,5	45	19,2	20	8,5	33	14,1	102	43,6	3,52	1,54	
15	Kararsız ve belirsiz durumlara karşı, oldukça toleranslıyım.	22	9,4	57	24,4	37	15,8	52	22,2	66	28,2	3,35	1,36	

Tablo 4’te öğrencilerin risk alma alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “Hiç bilmediğim bir yere doğru seyahat edebilirim” yargısına sık sık katılmakta ($\bar{X}=3,35 \pm 1,53$), “Daha çok para kazanmak için, borsada riske etmekten çekinmem” yargısına ara sıra katılmakta ($\bar{X}=2,35 \pm 1,41$), “Yeni yiyecekleri ve elbiseleri denemekten çekinmem” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,73 \pm 1,33$), “Gece karanlığında bir yerlere gidebilirim” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,52 \pm 1,54$) ve “Kararsız ve belirsiz durumlara karşı, oldukça toleranslıyım” yargısına sık sık katılmaktadır ($\bar{X}=3,35 \pm 1,36$).

Tablo 5: Öğrencilerin yenilikçilik alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			

16	Mevcut problemleri çözebilecek, orijinal fikir ve düşünceler üretebilirim	6	2,6	29	12,4	37	15,8	75	32,1	87	37,2	3,88	1,11	3,76 ± 0,77
17	Patron olsam yeni fikirleri olan ve bunu bana anlatmaya çalışan çalışanımı dinlerim	6	2,6	12	5,1	22	9,4	52	22,2	142	60,7	4,33	1,01	
18	Gelecekteki fırsatları yakalayacak yeteneğe sahibim	5	2,1	30	12,8	29	12,4	83	35,5	87	37,2	3,92	1,09	
19	Beklenmedik müşteri ihtiyaçları karşısında, geleneklere bağlı kalmayarak, yeni ürün dizayn edebilirim	14	6,0	55	23,5	47	20,1	69	29,6	49	20,9	3,35	1,21	
20	İnsanların yeni ürün üretecekleri bir çalışma ortamı kurarak, birbirinin zıttı olan düşüncelerin çıkmasını sağlayabilirim.	20	8,5	56	23,9	43	18,4	57	24,4	58	24,8	3,32	1,30	

Tablo 5’te öğrencilerin yenilikçilik alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “Mevcut problemleri çözebilecek, orijinal fikir ve düşünceler üretebilirim” yargısına çoğu zaman ($\bar{X}=3,88 \pm 1,11$), “Patron olsam yeni fikirleri olan ve bunu bana anlatmaya çalışan çalışanımı dinlerim” yargısına her zaman katılmakta ($\bar{X}=4,33 \pm 1,01$), “Gelecekteki fırsatları yakalayacak yeteneğe sahibim” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,92 \pm 1,09$), “Beklenmedik müşteri ihtiyaçları karşısında, geleneklere bağlı kalmayarak, yeni ürün dizayn edebilirim” yargısına sık sık katılmakta ($\bar{X}=3,35 \pm 1,21$) ve “İnsanların yeni ürün üretecekleri bir çalışma ortamı kurarak, birbirinin zıttı olan düşüncelerin çıkmasını sağlayabilirim” yargısına sık sık katılmaktadır ($\bar{X}=3,32 \pm 1,30$).

Tablo 6: Öğrencilerin başarıma ihtiyacı alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
21	Başkaları ile yarışmak benim yaşam tarzımdır	23	9,8	30	12,8	30	12,8	58	24,8	93	39,7	3,71	1,36	4,10 ± 0,76
22	İşimi o kadar etkin yaparım ki, başarıma hazzını içimde hissederim	4	1,7	18	7,7	39	16,7	66	28,2	107	45,7	4,08	1,04	
23	Yapacağım işte herkesten iyi olmayı isterim	4	1,7	13	5,6	27	11,5	56	23,9	134	57,3	4,29	0,99	
24	Yenilmekten hoşlanmam, asla pes etmem	6	2,6	22	9,4	19	8,1	69	29,5	118	50,4	4,15	1,08	
25	Yarışırken önce kazanmayı düşünürüm	5	2,1	21	9,0	19	8,1	50	21,4	139	59,4	4,26	1,07	

Tablo 6’da öğrencilerin başarıma ihtiyacı alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “Başkaları ile yarışmak benim yaşam tarzımdır” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,71 \pm 1,36$), “İşimi o kadar etkin

yaparım ki, başarma hazzını içimde hissederim” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,08 \pm 1,04$), “Yapacağım işte herkesten iyi olmayı isterim” yargısına her zaman katılmakta ($\bar{X}=4,29 \pm 0,99$), “Yenilmekten hoşlanmam, asla pes etmem” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,15 \pm 1,08$) ve “Yarışırken önce kazanmayı düşünürüm” yargısına her zaman katılmaktadır ($\bar{X}=4,26 \pm 1,07$)

Tablo 7: Öğrencilerin insanlarla ilişki alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
26	İnsanlarla görüşmekten ve onlarla kaynaşmaktan hoşlanırım	3	1,3	15	6,4	18	7,7	53	22,6	145	62,0	4,37	0,96	4,11 $\pm$ 0,67
27	İnsanlara yardımcı olmayı severim	-	-	9	3,8	18	7,7	45	19,2	162	69,2	4,53	0,79	
28	Kişisel zekadan çok, kolektif zekayı tercih ederim	6	2,6	37	15,8	50	21,4	75	32,1	66	28,2	3,67	1,12	
29	Ben patron olsam kolayca müşteri kazanabilirim	3	1,3	22	9,4	35	15,0	75	32,1	99	42,3	4,04	1,03	
30	Ben patron olsam kilit elemanımı kolayca tespit edebilirim	5	2,1	29	12,4	34	14,5	74	31,6	92	39,3	3,93	1,10	

Tablo 7’de öğrencilerin insanlarla ilişki alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “İnsanlarla görüşmekten ve onlarla kaynaşmaktan hoşlanırım” yargısına her zaman katılmakta ($\bar{X}=4,37 \pm 0,96$), “İnsanlara yardımcı olmayı severim” yargısına her zaman katılmakta ($\bar{X}=4,53 \pm 0,79$), “Kişisel zekadan çok, kolektif zekayı tercih ederim” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,67 \pm 1,12$), “Ben patron olsam kolayca müşteri kazanabilirim” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,04 \pm 1,03$) ve “Ben patron olsam kilit elemanımı kolayca tespit edebilirim” yargısına çoğu zaman katılmaktadır ($\bar{X}=3,93 \pm 1,10$).

Tablo 8: Öğrencilerin içsel kontrol alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
31	Başladığım işte bitinceye kadar ısrarla takip ederim	4	1,7	14	6,0	19	8,1	54	23,1	143	61,1	4,35	0,98	4,05 $\pm$ 0,76
32	Eğer benim akrabam bana aptalca bir iş peşinde	36	15,4	25	10,7	27	11,5	57	24,4	89	38,0	3,58	1,46	

	koşuyorsun derse, onu dinlemem												
33	Eğer bir şey yapmaya karar verirsem, beni durduracak bir şey yoksa onu hemen yaparım	3	1,3	17	7,3	22	9,4	70	29,9	122	52,1	4,24	0,98
34	Bir kişinin hayatımda beni yönlendirici rol oynamasını istemem	27	11,5	22	9,4	32	13,7	61	26,1	92	39,3	3,72	1,36
35	Bir şeyi yaparım diye söz verirsem, mutlaka yaparım	5	2,1	15	6,4	14	6,0	55	23,5	145	62,0	4,36	0,99

Tablo 8’de öğrencilerin içsel kontrol alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “Başladığım işte bitinceye kadar ısrarla takip ederim” yargısına her zaman katılmakta ($\bar{X}=4,35 \pm 0,98$), “Eğer benim akrabam bana aptalca bir iş peşinde koşuyorsun derse, onu dinlemem” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,58 \pm 1,46$), “Eğer bir şey yapmaya karar verirsem, beni durduracak bir şey yoksa onu hemen yaparım” yargısına her zaman katılmakta ($\bar{X}=4,24 \pm 0,98$), “Bir kişinin hayatımda beni yönlendirici rol oynamasını istemem” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,72 \pm 1,36$) ve “Bir şeyi yaparım diye söz verirsem, mutlaka yaparım” yargısına her zaman katılmaktadır ($\bar{X}=4,36 \pm 0,99$)

Tablo 9: Öğrencilerin yaratıcılık alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar

No	Soru	Hiçbir Zaman		Ara Sıra		Sık Sık		Çoğu Zaman		Her Zaman		$\bar{X}$	ss	$\bar{X} \pm ss$
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
36	Yeni fikirlerin doğması için katılımcılık mutlaka sağlanmalıdır	4	1,7	18	7,7	20	8,5	53	22,6	139	59,4	4,30	1,02	4,09 $\pm$ 0,73
37	İnsan her fikri öğrenmeli ve kendisi için sentez oluşturmalıdır	4	1,7	11	4,7	31	13,2	70	29,9	118	50,4	4,22	0,96	
38	Yaşamdan deneyimler kazanmalı ve yeni objeler tasarlamalıyım	2	0,9	15	6,4	40	17,1	70	29,9	107	45,7	4,13	0,97	
39	Yaratıcı fikir, dizayn, ürün yarışmalarına katılmak istiyorum	9	3,8	38	16,2	28	12,0	65	27,8	94	40,2	3,84	1,22	
40	Hayatımda karşılaştığım problemlere karşı yaratıcı çözümlerim oldu. Hayatımı daha etkili hale getirmek için arayış içindeyim	7	3,0	35	15,0	22	9,4	60	25,6	110	47,0	3,98	1,19	

Tablo 9’da öğrencilerin içsel kontrol alt boyutuna vermiş oldukları cevaplar gösterilmiştir. Bulunan cevaplara göre öğrenciler “Yeni fikirlerin doğması için katılımcılık mutlaka sağlanmalıdır” yargısına her zaman katılmakta ($\bar{X}=4,30 \pm 1,02$), “İnsan her fikri öğrenmeli ve kendisi için sentez oluşturmalıdır” yargısına her zaman

katılmakta ($\bar{X}=4,22\pm 0,96$), “Yaşamdan deneyimler kazanmalı ve yeni objeler tasarlamalıyım” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,13\pm 0,97$), “Yaratıcı fikir, dizayn, ürün yarışmalarına katılmak istiyorum” yargısına çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,84\pm 1,22$) ve “Hayatımda karşılaştığım problemlere karşı yaratıcı çözümlerim oldu. Hayatımı daha etkili hale getirmek için arayış içindeyim” yargısına çoğu zaman katılmaktadırlar ($\bar{X}=3,98\pm 1,19$).

Tablo 10: Girişimcilik eğilimi ölçeği alt boyutlarına verilen cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma puanları

Alt boyut	$\bar{X}$	ss
Belirsizliğe Tolerans	2,63	0,83
Bağımsızlık İhtiyacı	3,70	0,87
Risk Alma	3,26	0,98
Yenilikçilik	3,76	0,77
Başarma İhtiyacı	4,10	0,76
İnsanlarla İlişki	4,11	0,67
İçsel Kontrol	4,05	0,76
Yaratıcılık	4,09	0,73
Toplam	3,72	0,55

Tablo 10’da araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik eğilimi ve alt boyutlarına vermiş oldukları cevaplara ait aritmetik ortalama ve standart sapma bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğrenciler belirsizliğe tolerans alt boyutuna sık sık katılmakta ($\bar{X}=2,63\pm 0,83$), bağımsızlık ihtiyacı alt boyutuna çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,70\pm 0,87$), risk alma alt boyutuna sık sık katılmakta ($\bar{X}=3,26\pm 0,98$), yenilikçilik alt boyutuna çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=3,76\pm 0,77$), başarıma ihtiyacı alt boyutuna çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,10\pm 0,76$), insanlarla ilişki alt boyutuna çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,11\pm 0,67$), içsel kontrol alt boyutuna çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,05\pm 0,76$), yaratıcılık alt boyutuna çoğu zaman katılmakta ($\bar{X}=4,09\pm 0,73$) ve girişimcilik eğilimi ölçeğinde bulunan bütün yargılara da çoğu zaman katılmaktadırlar ($\bar{X}=3,72\pm 0,55$).

Bu bilgiler ışığında araştırmaya katılan 234 öğrencinin girişimcilik ölçeğine vermiş oldukları puanların ortalaması 3,72 olup girişimcilik algılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Ayrıca standart sapmanın düşük olması öğrencilerin hemen hemen aynı düzeyde algıya sahip olduğunu göstermektedir.

4.6.Hipotezlerin Test Edilmesi

H₁: Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 11: Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	1,056	4	,352	0,500	0,683
	Grup içi	162,137	230	,705		
	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	1,734	4	,578	0,745	0,526
	Grup içi	178,524	230	,776		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	3,968	4	1,323	1,372	0,252
	Grup içi	221,712	230	,964		
	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	,272	4	,091	0,148	0,931
	Grup içi	140,522	230	,611		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	1,856	4	,619	1,057	0,368
	Grup içi	134,558	230	,585		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	,078	4	,026	0,057	0,982
	Grup içi	105,173	230	,457		
	Toplam	105,251	234			
İçsel Kontrol	Gruplar arası	,237	4	,079	0,133	0,940
	Grup içi	136,698	230	,594		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	,387	4	,129	0,239	0,869
	Grup içi	124,032	230	,539		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	,125	4	,042	0,132	0,941
	Grup içi	72,783	230	,316		
	Toplam	72,908	234			

Tablo 11’de öğrencilerin okudukları bölümler ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin okudukları bölümler ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiş olup **H₁ hipotezi reddedilmiştir.**

H₂: Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 12: Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair bağımsız örneklem t testi tablosu

	CİNSİYET	N	X	ss	t	P
Belirsizliğe Tolerans	Erkek	147	2,7211	,84125	2,121	0,035
	Bayan	87	2,4828	,81243		
Bağımsızlık İhtiyacı	Erkek	147	3,7619	,82407	1,344	0,180
	Bayan	87	3,6023	,96279		
Risk Alma	Erkek	147	3,5551	,88078	6,292	0,000
	Bayan	87	2,7793	,96160		
Yenilikçilik	Erkek	147	3,8422	,78382	1,921	0,056
	Bayan	87	3,6414	,75399		
Başarma İhtiyacı	Erkek	147	4,1660	,70200	1,587	0,114
	Bayan	87	4,0023	,85589		
İnsanlarla İlişki	Erkek	147	4,1048	,71014	-0,288	0,773
	Bayan	87	4,1310	,60604		
İçsel Kontrol	Erkek	147	4,0177	,75050	-1,004	0,316
	Bayan	87	4,1218	,79320		
Yaratıcılık	Erkek	147	4,1388	,71063	1,102	0,272
	Bayan	87	4,0299	,76282		
Girişimcilik Eğilimi	Erkek	147	3,7910	,54908	2,539	0,012
	Bayan	87	3,6010	,55947		

Tablo 12’de öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek üzere yapılan analizin sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğrencilerin cinsiyetleri ile belirsizliğe tolerans alt boyutu ($p=0,035$), risk alma alt boyutu ($p=0,00$) ve girişimcilik eğilimi ölçeği genelinde ($p=0,012$) $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde farklılık tespit edilmiş olup; öğrencilerin cinsiyetleri ile bağımsızlık ihtiyacı alt boyutu ($p=0,180$), yenilikçilik alt boyutu ($p=0,056$), başarıma ihtiyacı alt boyutu ($p=0,114$), insanlarla ilişki alt boyutu ($p=0,773$), içsel kontrol alt boyutu ($p=0,316$) ve yaratıcılık alt boyutu ($p=0,272$) arasında farklılık tespit edilmemiştir. Bulunan sonuçlara göre **H₂ hipotezi kısmen kabul edilmiştir.**

H₃: Öğrencilerin kardeş sayıları ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 13: Öğrencilerin kardeş sayıları ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	6,757	6	1,351	1,970	0,884
	Grup içi	156,436	228	,686		
	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	1,416	6	,283	0,361	0,875
	Grup içi	178,843	228	,784		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	3,788	6	,758	0,778	0,566
	Grup içi	221,892	228	,973		

	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	4,679	6	,936	1,567	0,170
	Grup içi	136,115	228	,597		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	3,557	6	,711	1,221	0,300
	Grup içi	132,857	228	,583		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	,989	6	,198	0,433	0,826
	Grup içi	104,262	228	,457		
	Toplam	105,251	234			
İçsel Kontrol	Gruplar arası	1,828	6	,366	0,617	0,687
	Grup içi	135,107	228	,593		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	1,261	6	,252	0,467	0,801
	Grup içi	123,159	228	,540		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	,690	6	,138	0,436	0,824
	Grup içi	72,218	228	,317		
	Toplam	72,908	234			

ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

Tablo 13'te öğrencilerin kardeş sayıları ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin kardeş sayıları ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiş olup **H₃ hipotezi reddedilmiştir.**

H₄: Öğrencilerin aile gelir seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 14: Öğrencilerin aile gelir seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutlar arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	11,012	5	2,753	4,413	0,103
	Grup içi	152,181	229	,665		
	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	7,514	5	1,879	2,490	0,144
	Grup içi	172,744	229	,754		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	4,493	5	1,123	1,163	0,328
	Grup içi	221,187	229	,966		
	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	1,761	5	,440	0,725	0,576
	Grup içi	139,032	229	,607		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	3,148	5	,787	1,353	0,251
	Grup içi	133,265	229	,582		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	,533	5	,133	0,291	0,884
	Grup içi	104,718	229	,457		
	Toplam	105,251	234			

İçsel Kontrol	Gruplar arası	,507	5	,127	0,213	0,931
	Grup içi	136,428	229	,596		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	2,491	5	,623	1,170	0,325
	Grup içi	121,928	229	,532		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	2,023	5	,506	1,634	0,167
	Grup içi	70,885	229	,310		
	Toplam	72,908	234			

Tablo 14’te öğrencilerin aile gelir seviyeleri ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarda farklılık saptanmamış olup; **H₄ hipotezi reddedilmiştir.**

H₅: Öğrencilerin baba eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 15: Öğrencilerin baba eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	6,208	4	1,552	2,264	0,063
	Grup içi	156,985	230	,686		
	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	2,611	4	,653	0,841	0,500
	Grup içi	177,648	230	,776		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	6,421	4	1,605	1,677	0,156
	Grup içi	219,259	230	,957		
	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	4,314	4	1,079	1,810	0,128
	Grup içi	136,479	230	,596		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	1,759	4	,440	0,748	0,560
	Grup içi	134,655	230	,588		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	1,543	4	,386	0,852	0,494
	Grup içi	103,708	230	,453		
	Toplam	105,251	234			
İçsel Kontrol	Gruplar arası	7,991	4	1,998	3,548	0,108
	Grup içi	128,944	230	,563		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	,708	4	,177	0,327	0,859
	Grup içi	123,712	230	,540		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	1,266	4	,317	1,012	0,402
	Grup içi	71,642	230	,313		
	Toplam	72,908	234			

Tablo 15'te öğrencilerin baba eğitim seviyeleri ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlarda $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarda farklılık saptanmamış olup; **H₅ hipotezi reddedilmiştir.**

H₆: Öğrencilerin anne eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 16: Öğrencilerin anne eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	5,795	6	1,449	2,108	0,081
	Grup içi	157,398	228	,687		
	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	1,475	6	,369	0,472	0,756
	Grup içi	178,783	228	,781		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	2,926	6	,732	0,752	0,558
	Grup içi	222,754	228	,973		
	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	,788	6	,197	0,322	0,863
	Grup içi	140,005	228	,611		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	2,297	6	,574	0,981	0,419
	Grup içi	134,116	228	,586		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	1,517	6	,379	0,837	0,503
	Grup içi	103,734	228	,453		
	Toplam	105,251	234			
İçsel Kontrol	Gruplar arası	12,181	6	3,045	5,590	0,000
	Grup içi	124,754	228	,545		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	,174	6	,043	0,080	0,988
	Grup içi	124,246	228	,543		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	,943	6	,236	0,750	0,559
	Grup içi	71,965	228	,314		
	Toplam	72,908	234			

Tablo 16'da öğrencilerin anne eğitim seviyeleri ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlarda $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarda farklılık saptanmamış olup; **H₆ hipotezi reddedilmiştir.**

H₇: Öğrencilerin baba meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 17: Öğrencilerin baba meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	5,334	5	1,333	1,934	0,106
	Grup içi	157,859	229	,689		
	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	6,519	5	1,630	2,148	0,076
	Grup içi	173,740	229	,759		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	11,828	5	2,957	3,167	0,115
	Grup içi	213,852	229	,934		
	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	3,762	5	,940	1,572	0,183
	Grup içi	137,031	229	,598		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	1,245	5	,311	0,527	0,716
	Grup içi	135,169	229	,590		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	,951	5	,238	0,522	0,720
	Grup içi	104,300	229	,455		
	Toplam	105,251	234			
İçsel Kontrol	Gruplar arası	2,969	5	,742	1,269	0,283
	Grup içi	133,966	229	,585		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	3,659	5	,915	1,735	0,143
	Grup içi	120,760	229	,527		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	2,435	5	,609	1,978	0,099
	Grup içi	70,473	229	,308		
	Toplam	72,908	234			

Tablo 17’de öğrencilerin babalarının mesleği ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlarda $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarda farklılık saptanmamış olup; **H₇ hipotezi reddedilmiştir.**

H₈: Öğrencilerin anne meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 18: Öğrencilerin anne meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	2,360	4	,590	0,840	0,501
	Grup içi	160,833	230	,702		
	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	3,439	4	,860	1,113	0,351
	Grup içi	176,820	230	,772		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	2,111	4	,528	0,540	0,706
	Grup içi	223,569	230	,976		
	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	2,203	4	,551	0,910	0,459
	Grup içi	138,590	230	,605		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	3,008	4	,752	1,291	0,274
	Grup içi	133,406	230	,583		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	1,461	4	,365	0,806	0,522
	Grup içi	103,789	230	,453		
	Toplam	105,251	234			
İçsel Kontrol	Gruplar arası	4,994	4	1,248	2,167	0,074
	Grup içi	131,941	230	,576		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	4,835	4	1,209	2,315	0,058
	Grup içi	119,585	230	,522		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	,873	4	,218	0,694	0,597
	Grup içi	72,035	230	,315		
	Toplam	72,908	234			

Tablo 18’de öğrencilerin annelerinin mesleği ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin annelerinin mesleği ile anlamlı bir farklılık tespit edilmemiş olup; **H₈ hipotezi reddedilmiştir.**

H₉: Öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşadıkları yer ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

Tablo 19: Öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşadığı yer ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasındaki farklılığın analizine dair ANOVA testi tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Belirsizliğe Tolerans	Gruplar arası	2,882	2	1,441	2,077	0,128
	Grup içi	160,311	232	,694		

	Toplam	163,193	234			
Bağımsızlık İhtiyacı	Gruplar arası	3,444	2	1,722	2,250	0,108
	Grup içi	176,814	232	,765		
	Toplam	180,258	234			
Risk Alma	Gruplar arası	2,774	2	1,387	1,437	0,240
	Grup içi	222,906	232	,965		
	Toplam	225,680	234			
Yenilikçilik	Gruplar arası	1,423	2	,712	1,179	0,309
	Grup içi	139,370	232	,603		
	Toplam	140,793	234			
Başarma İhtiyacı	Gruplar arası	,059	2	,029	0,050	0,951
	Grup içi	136,355	232	,590		
	Toplam	136,414	234			
İnsanlarla İlişki	Gruplar arası	1,195	2	,597	1,326	0,267
	Grup içi	104,056	232	,450		
	Toplam	105,251	234			
İçsel Kontrol	Gruplar arası	,018	2	,009	0,015	0,985
	Grup içi	136,917	232	,593		
	Toplam	136,935	234			
Yaratıcılık	Gruplar arası	,350	2	,175	0,326	0,722
	Grup içi	124,070	232	,537		
	Toplam	124,419	234			
Girişimcilik Eğilimi	Gruplar arası	,578	2	,289	0,923	0,399
	Grup içi	72,330	232	,313		
	Toplam	72,908	234			

Tablo 19’da öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşadığı yer ile girişimcilik eğilimi ölçeği ile alt boyutlar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara $p < 0,05$ düzeyinde öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşadığı yer ile anlamlı bir farklılık tespit edilmemiş olup; **H₀ hipotezi reddedilmiştir.**

Tablo 20: Girişimcilik eğilimi alt boyutları ilişkisinin Pearson Korelasyon analizi tablosu

	Belirsizliğe Tolerans	Bağımsızlık İhtiyacı	Risk Alma	Yenilikçilik	Başarma İhtiyacı	İnsanlarla İlişki	İçsel Kontrol	Yaratıcılık
Belirsizliğe Tolerans								
Bağımsızlık İhtiyacı	,254**							
Risk Alma	,449**	,457**						
Yenilikçilik	,323**	,478**	,511**					
Başarma İhtiyacı	,204**	,395**	,380**	,445**				
İnsanlarla İlişki	,228**	,403**	,404**	,537**	,489**			
İçsel Kontrol	,248**	,391**	,363**	,441**	,520**	,530**		
Yaratıcılık	,273**	,440**	,401**	,598**	,451**	,553**	0,483**	

Tablo 21: Girişimcilik eğilimi alt boyutları ilişkisinin Pearson Korelasyon analizi tablosu

	Belirsizliğe Tolerans	Bağımsızlık İhtiyacı	Risk Alma	Yenilikçilik	Başarma İhtiyacı	İnsanlarla İlişki	İçsel Kontrol	Yaratıcılık
--	-----------------------	----------------------	-----------	--------------	------------------	-------------------	---------------	-------------

Belirsizliğe Tolerans								
Bağımsızlık İhtiyacı	,000*							
Risk Alma	,000*	,000*						
Yenilikçilik	,000*	,000*	,000*					
Başarma İhtiyacı	,000*	,000*	,000*	,000*				
İnsanlarla İlişki	,000*	,000*	,000*	,000*	,000*			
İçsel Kontrol	,000*	,000*	,000*	,000*	,000*	,000*		
Yaratıcılık	,000*	,000*	,000*	,000*	,000*	,000*	,000*	

Tablo 21’de 8 farklı boyutun birbirleriyle olan korelasyon düzeyleri incelenmiş olup tüm değişkenlerin birbirleriyle pozitif yönde ilişkili olduğu ve ilişkilerin genellikle düşük ve orta düzeyde istatistiki olarak anlamlı olduğu ($p < ,05$) gözlemlenmiştir. Çok yüksek düzeyde ilişkinin olmaması ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu da ortaya koymaktadır.

4.7. Hipotez Testi Sonuçları ve Yöntem

Tablo 22: Kurulan 9 hipoteze ait uygulanan yöntem ve sonuçlar

HİPOTEZLER	KULLANILAN YÖNTEM	SONUÇ
H ₁ : Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.	ANOVA	RED
H ₂ : Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.	T-TEST	KISMEN KABUL
H ₃ : Öğrencilerin kardeş sayıları ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.	ANOVA	RED
H ₄ : Öğrencilerin aile gelir seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.	ANOVA	RED
H ₅ : Öğrencilerin baba eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.	ANOVA	RED
H ₆ : Öğrencilerin anne eğitim seviyesi ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.	ANOVA	RED

H₇: Öğrencilerin baba meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

ANOVA

RED

H₈: Öğrencilerin anne meslek durumu ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

ANOVA

RED

H₉: Öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşadıkları yer ile girişimcilik eğilimi algısı ve girişimcilik ölçeği alt boyutları arasında farklılıklar vardır.

ANOVA

RED

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bir ülkenin kalkınma anlamında başarısı, ekonomik büyümeye yön veren, üretkenliği artıran ve değişen koşullara uyum sağlayabilen girişimcilerin ortaya çıkmasına bağlıdır. Günümüzün bilgi temelli toplumunda hükümetler girişimciliği teşvik etmek ve genç girişimcilerin gelişimini desteklemek için programlara yatırım yapmaktadır. Girişimcilik kültürünü teşvik eden ve zeki, risk almaya istekli ve motivasyon sahibi bireyler yetiştiren ülkeler parlak bir geleceğe hazırdır.

Günümüzde sürekli olarak yeni iş fikirleri, yenilikler ve hizmetler ortaya çıkmaktadır. İnsanlar esnek çalışma saatleri ve bağımsız çalışma olanağı sunan girişimciliği, sabit maaşlı geleneksel 9'dan 5'e işlere tercih etmektedir. Girişimcilik özelliklerine sahip bireylerin sayısının artması, bir ülkede ekonomik kalkınmanın daha hızlı gerçekleşmesini sağlar. Ancak bu hedefe ulaşmak için girişimciliğin önündeki engeller kaldırılmalı ve çeşitli destekler sağlanmalıdır.

Girişimcilik eğiliminin ortaya çıkmasına neden olan temel güdülerin neler olabileceği önemli tartışmalardan birisidir. Ekonomik fayda ve yüksek kazanç sağlama isteği en önemli girişimcilik nedeni olarak ifade edilmektedir. Girişimcilerin yenilikçi, yaratıcı, risk alan, bağımsızlık duygusu gibi yönler incelendiğinde de sadece ekonomik çıkarlar için girişimde bulunamayacağı da dikkat çekmektedir. Yani bireyin kişilik özellikleri onu girişimci olmaya yönlendirmektedir.

Bu amaçla üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemek için Vakıf Üniversitesi ön lisans programlarında anket çalışması yapılmıştır. Bu anket çalışması ile ön lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri taşıyıp taşımadıkları araştırılmıştır.

Bu çalışmada öncelikle teorik bilgilere yer verilerek girişimcilik kavramı genel olarak incelenmiş, girişimciliğin tarihsel gelişimi, Türkiye’de girişimcilik faaliyetleri ve girişimci kişiliğin oluşumuna etki eden faktörler üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın pratik kısmında ise öğrencilere 47 sorudan oluşan anket çalışmasının sonuçları değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ise bulguları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

Ön lisans öğrencilerinin girişimcilik seviyesi iyi sayılabilecek bir düzeyde seyir izlemektedir.

Aile gelir düzeyinin üniversite, sağlık ve meslek yüksek okulu öğrencileri arasında girişimcilik eğiliminin veya girişimcilik ölçeğinin alt boyutlarının önemli bir belirleyicisi olmadığı mezuniyet sonrasında özellikle kamu ve özel sektörde istihdam

edilebilmelerinin kolaylığı şeklinde açıklanabilir. Ayrıca bir öğrenci, yüksek aile gelirine sahip olsa bile, kendi girişimcilik potansiyelini düşük olarak algılayabilir. Yapılan hipotez testlerinde öğrencilerin girişimciliğe olan yatkınlıkları, sahip oldukları demografik değişkenlere göre farklılık göstermemektedir. İçerisinde bulunduğumuz çağın teknoloji çağı olduğu göz önünde bulundurulduğunda bilgiye erişimin kolay olması ve hemen herkes tarafından ulaşılabilir olması söz konusu farklılıkları ortadan kaldırmaktadır. Bu bağlamda özellikle kariyer planlamalarına üniversite yaşamıyla adım atan öğrencilere farkındalıklarını artırabilmek adına seçmeli ders olarak girişimcilikle ilgili derslerin verilmesi sağlanmalı ve girişimcilik algılarının desteklenmesi teşvik edilmelidir. Bunun yanında üniversite içerisinde girişimcilik günlerinin ve sektör profesyonellerinin konuk edileceği sempozyumların düzenlenmesi girişimciliğe olan ilgiyi artıracak gibi öğrencilerin pratik hayatın gerçeklerine de daha ön görülebilir düzeyde hazırlanmaları sağlanabilir.

Değişim ve gelişimin öncüleri olan üniversiteler, küresel gelişim trendlerine ayak uydurabilmek için eğitimlerinde girişimciliğe daha fazla önem vermelidir. Bu bağlamda;

Üniversiteler girişimciliğin gelişmesine şu yollarla katkıda bulunabilir:

- Girişimcilik ve inovasyon odaklı dersler ve programlar sunarak.
- Öğrencilerin iş fikirlerini sunmaları ve geri bildirim almaları için fırsatlar yaratarak.
- Mentorluk, finansman ve ağlar gibi kaynaklara erişim sağlayarak.
- Stajlar, girişimler ve projeler aracılığıyla uygulamalı öğrenme deneyimleri teşvik edilerek
- Öğrenciler, öğretim üyeleri ve sektör uzmanları arasında işbirliğini kolaylaştırarak
- Girişimcilik ve yenilikçilik üzerine etkinlikler ve atölye çalışmaları düzenleyerek
- Girişimciliği desteklemek için yerel işletmeler ve kuruluşlarla ortaklıklar kurarak
- Risk alma ve deney yapma kültürünü teşvik ederek
- Mezun girişimcilerin başarılarını kutlama ve sonrasında her birinin hikayelerini tanıtarak.
- Geri bildirim ve sonuçlara dayalı olarak girişimcilik tekliflerini değerlendirip raporlar sunarak.

Bu çalışma sonucunda girişimcilik seviyesini arttırmaya yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir. Özellikle girişimciliğin gelişimi için tüm bölümlerde girişimcilik dersinin okutulmasına önem verilmelidir. Girişimcilik dersinin içeriği öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini geliştirecek yönde yeniden düzenlenmelidir.

Sonuç olarak, girişimci olmak için paraya sahip olmak yeterli değildir. Finansal kaynaklar bir iş kurmak ve büyütmek için önemli olsa da, bir girişimci olarak başarı için kritik olan başka temel özellikler ve beceriler de vardır. Bunlar şunları içerir:

- İnovasyon ve problem çözme becerileri.
- Stratejik düşünme ve karar verme.
- Risk ve belirsizliği yönetme becerisi.
- Tutku ve başarı güdüsü.
- Uyarlanabilirlik ve esneklik.
- Ağ kurma ve ilişki kurma becerileri.
- Finans ve pazarlama anlayışı.
- Müşteri odaklılık ve empati.
- Öğrenmeye ve sürekli gelişmeye isteklilik.

Paraya sahip olmak bir destek sağlayabilir, ancak bir girişimci olarak başarıyı garanti etmez.

Bu anketin amacı **”Ön Lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemektir.”** Anket sonuçları, İstanbul Kent Üniversitesi İşletme Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Bitirme Tezinde kullanılacaktır. Ankete vereceğiniz doğru ve sizi yansıtan cevaplar sadece akademik amaçlarla kullanılacak ve verilen bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Bu araştırmanın hedefine ulaşması ve yararlı olması için yanlış beyanlardan kaçınmak, önem arz etmektedir. Yakın ilginize teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Bülent DEMİR

Volkan AKSOY

ÖNEMLİ NOT: Bu soruların doğru yada yanlış cevapları yoktur. Lütfen anket sorularını kendi özelliklerinizi dikkate alarak cevaplayınız.

Madde No	Memnuniyet İfadeleri	Memnuniyet Derecesi				
		Hiçbir Zaman	Ara Sıra	Sık Sık	Çoğu Zaman	Her Zaman
		1	2	3	4	5

Belirsizliğe Tolerans						
1	Kurallara Karşı Çıkmaktan ve Kendimden Beklenmeyen İş Yapmaktan Hoşlanırım					
2	Beklenmedik Olaylar Karşısında Oldukça Toleranslıyım					
3	Kolayca Ümitsizliğe Kapılmam					
4	İşimi Bölenlere Karşı Tahammül Ederim					
5	Sokakta Geçen Greyder Sesine Hiç Aldırış Etmeden Çalışabilirim					
Bağımsızlık İhtiyacı						
6	Elbise almak için mağzaya tek başıma giderim.					
7	Ekonomik Olarak Bağımsız Olmak İstiyorum					
8	Farklı Olmaktan Korkmam					
9	Başkalarından Emir Almayı Sevmem					
10	Bir Şeye İnanıyorsam, Başkalarının Onayına Gerek Duymadan İş Yaparım.					
Risk Alma						
11	Hiç Bilmediğim Bir Yere Doğru Seyahat Edebilirim					
12	Daha Çok Para Kazanmak İçin, Borsada Riske Etmekten Çekinmem					
13	Yeni Yiyecekleri ve Elbiseleri Denemekten Çekinmem					
14	Gece Karanlığında Bir Yerlere Gidebilirim					
15	Kararsız ve Belirsiz Durumlara Karşı, Oldukça Toleranslıyım.					
Yenilikçilik						
16	Mevcut Problemleri Çözebilecek, Orijinal Fikir ve Düşünceler Üretebilirim.					
17	Patron Olsam Yeni Fikirleri Olan ve Bunu Bana Anlatmaya çalışan çalışanımı dinlerim.					
18	Gelecekteki Fırsatları Yakalayacak Yeteneğe Sahibim					
19	Beklenmedik Müşteri İhtiyaçları Karşısında, Geleneklere Bağlı kalmayarak, yeni ürün dizayn edebilirim.					
20	İnsanların Yeni Ürün Üretecekleri Bir Çalışma Ortamı Kurarak, birbirinin zıttı olan düşüncelerin çıkmasını sağlayabilirim.					
Başarma İhtiyacı						
21	Başkaları İle Yarışmak Benim Yaşam Tarzımdır					
22	İşimi O Kadar Etkin Yaparım ki, Başarma Hazzını İçimde hissederim.					
23	Yapacağım İşte Herkesten İyi Olmayı İsterim					
24	Yenilmekten Hoşlanmam, Asla Pes Etmem					
25	Yarışırken önce kazanmayı düşünürüm.					
İnsanlarla İlişki						
26	İnsanlarla Görüşmekten ve Onlarla Kaynaşmaktan Hoşlanırım					
27	İnsanlara Yardımcı Olmayı Severim					
28	Kişisel Zekadan Çok, Kolektif Zekayı Tercih Ederim.					
29	Ben Patron Olsam Kolayca Müşteri Kazanabilirim					
30	Ben patron olsam kilit elemanımı kolayca tespit edebilirim.					

İçsel Kontrol					
31	Başladığım İşte Bitinceye Kadar Israrla Takip Ederim				
32	Eğer Benin Akıllı Bana Aptalca Bir İş Peşinde Koşuyorsun derse, onu dinlemem.				
33	Eğer Bir Şey Yapmaya Karar Verirsem, Beni Durduracak Bir şey yoksa, onu hemen yaparım.				
34	Bir Kişinin Hayatında Beni Yönlendirici Rol Oynamasını istemem.				
35	Bir Şeyi Yaparım Diye Söz Verirsem, Mutlaka Yaparım				
Yaratıcılık					
36	Yeni Fikirlerin Doğması İçin Katılımcılık Mutlaka sağlanmalıdır.				
37	İnsan Her Fikri Öğrenmeli ve Kendisi İçin Bir Sentez oluşturmalıdır.				
38	Yaşamdan Deneyimler Kazanmalı ve Yeni Objeler tasarlamalıyım.				
39	Yaratıcı Fikir, Dizayn, Ürün Yarışmalarına Katılmak İstiyorum				
40	Hayatımda Karşılaştığım Problemlere Karşı Yaratıcı Çözümlerim Oldu. Hayatımı Daha Etkili Hale Getirmek İçin Arayış İçindeyim.				

KİŞİSEL SORULAR

1) Hangi Bölümde Okuyorsunuz?

- A) Ağız ve Diş Sağlığı
 B) Fizyoterapi
 C) Ameliyathane Hizmetleri
 D) Ameliyathane Hizmetleri

2) Cinsiyetinizi Belirtiniz?

A) Erkek

☐

B) Bayan

☐

3) Kaç Kardeşiniz?

- A) Ailenin Tek Çocuğuyum
 B) 2
 C) 3
 D) 4
 E) 5
 F) 5' ten fazla

☐
☐
☐
☐
☐
☐

4) Ailenizin Gelir Seviyesi Nedir?

- A) 0-8500 TL
 B) 8500-10.000 TL
 C) 10.000-15000 TL
 D) 15000-20.000 TL
 E) 20.000 TL Üzeri

☐
☐
☐
☐
☐

5) **Baba –Anne Eğitim Durumunu Belirtiniz?**

Babam

Okur-Yazar Değil
İlkokul-Ortaokul
Lise
Üniversite
Yüksek Lisans-Doktora

☐
☐
☐
☐
☐

Annem

Okur-Yazar Değil
İlkokul-Ortaokul
Lise
Üniversite
Yüksek Lisans-Doktora

☐
☐
☐
☐
☐

6) **Baba –Anne Meslek Durumunu Belirtiniz?**

Babam

Kamu
Özel Sektör
Serbest Meslek
Emekli
Çiftçi

☐
☐
☐
☐
☐

Annem

Kamu
Özel Sektör
Serbest Meslek
Emekli
Ev Hanımı

☐
☐
☐
☐
☐

7) **Aileniz İle Birlikte Yaşadığınız Yeri belirtiniz?**

İl ☐

İlçe ☐

Köy ☐

Anketimize katıldığınız için teşekkür ederiz

KAYNAKÇA

- AĞCA, V. (2007), “Avrupa Birliğinin Girişimcilik Politikası ve Türkiye’ye Yansımaları”, Editörler: KURT, M. ve S.BAYRAKTAROĞLU, Türkiye’de İşletmecilikte Yeni Perspektifler, Gazi Kitabevi, Ankara, s.169–194.
- ARIKAN, S. (2002), Girişimcilik Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- AYDOĞAN M. (2005),” Antik Çağdan Küreselleşmeye Yönetim Gelenekleri ve Türkler”, Umay Yayınları, İzmir.
- BALABAN Ö., ve ÖZDEMİR Y., “Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, s. 133–147.
- BINKS, M. and P. VALE (1990), Entrepreneurship and Economic Change, McGraw-Hill Book Company, London.
- BOZKURT, Dr. Rüştü (2000), “Girişimci ve Rol Bilinci”, İş Fikirleri Dergisi, Aralık, Sayı:2000/12.
- BRIDGE, S., K. O’NEIL and S. CROMIE (1998), Understanding Enterprise, Entrepreneurship and Small Business, Macmillan Pres Ltd. London,
- BULL, I. and G. WILLARD, (1995) ‘Towards A Theory of Entrepreneurship’, Pergamon, Tarrytown.
- BULL, I. and H. THOMAS (1995), Entrepreneurship, Oxford, Kidlington.
- CANSIZ E. (2007), “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi, SDÜ Öğrencileri Üzerinde Bir çalışma”, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, SDÜ Sosyal Bilimler enstitüsü, Isparta.
- CASSON, M. (1990), Entrepreneurship, Edward Elgar Publishing Limited, Vermont CHILL, E., J. HAWORTH and S. BREARLEY (1991), The Entrepreneurial Personality, Routledge, New York.
- ÇELEBİ, N.(1997), Turizm Sektöründeki Küçük İşyeri Örgütlerinde Kadın Girişimciler, T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü ve Sorunları Gen. Müd.Yayınları, Ankara, 1997.

- ÇELİK A.ve AKGEMCİ T.(1998) , “ Girişimcilik Kültürü ve KOBİ’ler” , Nobel Yayıncılık, Ankara 1998.
- ÇETİNKAYA BOZKURT Ö. (2011) “ Dünyada Ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi”, Detay Yayıncılık, Ankara 201.
- DANIŞIK Ş. (2001), “Türkiye’deki Girişimci Profili”, Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, Danışman: Prof. Dr. Mahmut TEKİN, Konya.
- DURUKAN, T. (2005), “Küresel Girişimcilik”, Editörler: AYTEMİZSEYMEN, O. ve T. BOLAT, “Küreselleşme ve Çok Uluslu İşletmecilik”, Nobel Yayın, Ankara, s.139.
- ERDEM, F.(2001), "Girişimcilikte Risk Alma Eğilimi ve Belirsizliğe Tolerans İlişkisine Kültürel Bakış", Akdeniz Üniversitesi Yayınları, Sosyal Bilimler dergisi, Sayı:2, s.43-61.
- GARIH, Ü. (2000), “Yönetim Teknikleri”, Hayat Yayınları, İstanbul.
- GERBER, M. E. (2003), “Girişimcilik Tutkusu Küçük İşletmeler Niçin Batar, Nasıl Büyür?”, Çev: Tayfur Keskin, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- GÖDEK, D. B. (1994), Türkiye’de Küçük Girişimci Profili ve Ostim Örneğinde Küçük Girişimcinin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Tez No: 110031, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Ankara.
- GÜLEŞ, H. K. ve H. BÜLBÜL (2004), “ Yenilikçilik”, Nobel Basım Dağıtım, Ankara.
- GÜNEY S. (2007), “Kültürün Girişimciliğe Etkisi: Kazakistan ve Türkiye Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Kültürlerarası Araştırma”, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi sayı:18.
- HISRICH, R. D. and M. P. PETERS (1989), Entrepreneurship, BPI-IRWIN, Boston.
- İRMİŞ A. ,DURAK İ. ve ÖZDEMİR L.(2010), “ Girişimcilik Kültürü Anadolu Girişimciliğinden Örnekler” , Ekin Yayınevi, Bursa.
- JENNINGS, D. F.(1993), Multiple Perspectives of Entrepreneurship, ITP, Cincinnati.
- KAPU, H. (2001),” Orta ve Güneydoğu Anadolu’da Yaşayan Girişimci Yöneticilerin Yaşam ve Girişimcilik Değerleri”, Yayınlanmış Doktora Tezi, Marmara Univ. Sosyal Bilimler Ens., İstanbul, 2001.

- KARA M. (2009) , “Sosyal Ve Kültürel Yapının Girişimcilik Üzerine Etkileri Ve Türk Toplumunda Örnekler”
- KAYA, N.(2001), "İşletmelerde Girişimcilik Özelliği Yüksek Çalışanların GÜdülenmesi", Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre Bildiriler, s.541-551.
- KENT, C. A. (1984), The Environment for Entrepreneurship, Lexington Booly, Toronto.
- KIRCHOFF, B. A. (1991), ‘Entrepreneurship's Controbucion to Economics’, Entrepreneurship Theory and Practice, Winter, Vol. 16.
- KOÇEL, T. (2005), “İşletme Yöneticiliği”, Beta Yayınevi, İstanbul.
- KRUEGER, N.F.; Reilly ,M.D; Carsrud, A.L(2000), "Competing Models of Entreprenual Intentions", Journal of Business Venturing,15, p.411-432.
- LONG, (1983) Wayne ‘The Meaning of Entrepreneurship’, American Journal of SmallBusiness, Vol. 8., p.221.
- MC CARTHY, Breda(2000), "Researching The Dynamics of Risk-Taking and Social Learning:An Explenatory Study of Irish Entrepreneurs", Irish Marketing Review, Volume 13,Issue 1, p.46-60.
- MC DANIAL, Bruce A.(2000)," A Survey on Entrepreneurship and Innovations", University of Northern Colarado, Social Sience Journal, p. 277-284.
- MUELLER S.; Thomas, Anisya S. (2001), "Culture and Entrepreneurial Potential: A NineCountry Study of Locus of Control and Innovativeness", Florida International University, Miami, National Academy of Management, Journal of Business Venturing, Volume 16, Issue 1, January 2001, p. 51-75.
- MÜFTÜOĞLU, M. T. ve DURUKAN, T. (2004), “Girişimcilik ve KOBİ’ler”, Gazi Yayınevi, Ankara.
- MÜFTÜOĞLU T. ,Y.Ö. AKBULUT (1996), “Türkiye’de Girişimcilik Tarihi”, TOSYÖV Girişim, Sayı:8 1996.
- MÜFTÜOĞLU, M. T.(1993) “ Türkiye’de Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler”, Desen Ofset, Ankara.
- NAKTİYOK, A.(2004)," İç Girişimcilik", İstanbul, Beta Yayınevi.

- PARILTI, N. ve AYDINTAN, B. (2008), “İşletmecilikle İlgili Genel Bilgiler”, Editör: ÜNER, Mithat, Genel İşletmecilik, Detay Yayıncılık, Ankara.
- RAPOSO, M. and PAÇO, A. (2011), “Entrepreneurship education:Relationship between education and entrepreneurial activity”,*Psicothema*, 23(3), pp. 453-457.
- SEQUERIA, M.J.(2004), “The Effect of Network Ties and Entrepreneurial Self –Efficacy on Immigrant New Venture Intentions”, Unpublished Doctorate Dissertation, The University of Texas, p1-450.
- STEWART, Wayne; Carland, joann; Carland, James.W.(2000), "Is Risk Taking Propensity an Attribute of Entrepreneurship? A Comperative Analysis of Instrumentation",Clemson Universty, p.1-11.
- SUMMERS, D.(1998), “An Emprical Investigations of Personal and Situational Factors That Relate to Formation of Entrepreneur Intensions”, Unpublished Doctorate Dissertation, Texas Universty, p.1-189.
- ŞAHİN, E. (2006), “Kadın Girişimciler ve Konya İli’nde Kadın Girişimciler Üzerine Bir Uygulama, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- TABAKOĞLU A. (2003), “Türk İktisat Tarihi”, İktisat Dizisi 1, Dergah Yayınları.
- TEKİN, M. (2004), “Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği”, 4. Basım, Ankara.
- TUTAR, H. ve KÜÇÜK, O. (2003), “Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- UYGUN, R. (2006), Türkiye’de Girişimcilik Kültürünü Yönlendiren Öncü Girişimciler ve İbrahim Bodur Modeli, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, 18 Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- WARD, T. B.(2004), "Cognition, Creativity and Entrepreneurship", *Journal of Business Venturing*, Volume 19, Issue 2, p.173-188.

ÖZGEÇMİŞ

Volkan AKSOY 1990-1994 yılları arasında Yakacık Teknik Lisesi Bilgisayar bölümünden mezun oldu. 2018 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü'nden mezun oldu. Mezuniyet sonrasında Elit Bilgisayar Firmasında 8 yıl boyunca yazılım geliştirme faaliyetinde bulundu. Bu süre zarfında CCNA sertifikası aldı. Askerlik görevini Edirne'de tamamladıktan sonra Arel Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi kuruluşunda görev alarak 10 yıl boyunca sistem uzmanı olarak çalıştı. 2021 yılından itibaren Kent Üniversitesi uzaktan eğitim merkezinde görev almaktadır. İyi seviyede İngilizce bilmektedir.

